

MINISTARSTVO PRAVOSUDA

NACRT

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
KAZNENOG ZAKONA**

Zagreb, travanj 2006.

NACRT KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA KAZNENOG ZAKONA

Članak 1.

U Kaznenom zakonu („Narodne novine“ br. 110/97., 27/98., 50/00, 129/00., 51/01, 111/03, 190/03, 105/04 i 84/05) u članku 19. stavku 1. alineja 5. mijenja se i glasi:

„- tri godine za kazneno djelo s propisanom kaznom zatvora do tri godine ili novčanom kaznom.“

Alineja 6. se briše.

Članak 2.

U članku 21. alineja 5. mijenja se i glasi:

„- tri godine od izrečene kazne zatvora u trajanju do tri godine, ili novčane kazne kao glavne ili sporedne kazne.“

Alineja 6. se briše.

Članak 3.

U članku 42. iza riječi: „bio smanjeno ubrojiv“ dodaju se riječi: „u znatnoj mjeri“.

Članak 4.

U članku 53. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Iznimno, pod uvjetima iz članka 60. ovoga Zakona kazna zatvora za kaznena djela počinjena u stjecađu može biti u trajanju do dvadeset godina.“

U dosadašnjem stavku 4. koji postaje stavak 5. riječi: „dvadesetijednu godinu“ zamjenjuju se riječima: „osamnaest godina“.

Dosadašnji stavci 2., 3., 4., 5, 6. i 7. postaju stavci 3., 4., 5., 6., 7. i 8.

Članak 5.

U članku 55. stavku 1. riječi: „ili kaznu dugotrajnog zatvora“ se brišu.

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Osoba koja je osuđena na kaznu dugotrajnog zatvora može se otpustiti s izdržavanja kazne nakon što je proteklo dvije trećine vremena izdržane kazne, a iznimno i nakon jedne polovine vremena izdržane kazne na koje je osuđena, a pod uvjetima koji su određeni u Zakonu o izvršavanju kaznenopravnih sankcija.“

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 6.

Članak 57. mijenja se i glasi:

„(1) Zakonom propisana kazna za određeno kazneno djelo može se ublažiti kad to zakon izričito propisuje (zakonsko ublažavanje kazne).“

(2) Zakonom propisana kazna za određeno kazneno djelo iznimno može se ublažiti i kad sud utvrdi da se s obzirom na postojanje naročito izraženih olakotnih okolnosti svrha kažnjavanja može postići i blažom kaznom od propisane (sudsko ublažavanje kazne).

(3) Blažu kaznu od propisane za određeno kazneno djelo sud može izreći i kada takvu mjeru kazne u granicama zakonskog ublažavanja predloži državni odvjetnik i s njom se okrivljenik suglasi.

(4) Granice ublažavanja su ove:

a) ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od tri godine i manje, bez obzira na posebnu najmanju mjeru, i ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od pet godina, a kao najmanja mjera kazne propisana je kazna zatvora manja od jedne godine

zakonskim i sudskim ublažavanjem kazna se može ublažiti do najmanje zakonske mjere kazne zatvora,

b) ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od pet godina ili više, a kao najmanja mjera jedna godina, zakonskim i sudskim ublažavanjem kazna se može ublažiti do najmanje šest mjeseci zatvora,

c) ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora najmanje tri godine zakonskim ublažavanjem kazna se može ublažiti do najmanje jedne godine, a sudskim ublažavanjem do dvije godine zatvora,

d) ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora najmanje pet godina zakonskim ublažavanjem kazna se može ublažiti do najmanje dvije godine, a sudskim ublažavanjem do tri godine zatvora,

e) ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora najmanje deset godina zakonskim ublažavanjem kazna se može ublažiti do najmanje tri godine, a sudskim ublažavanjem do pet godina zatvora.“

Članak 7.

U članku 60. stavku 2. iza točke c) dodaje se nova točka d) koja glasi:

„d) ako je za dva ili više kaznenih djela počinjenih u stjecaju za koja je propisana kazna zatvora deset godina ili više, utvrdio kazne zatvora, sud može izreći jedinstvenu kaznu zatvora koja ne smije dosegnuti zbroj pojedinačnih kazni zatvora niti biti veća od dvadeset godina.“

Dosadašnje točke d, e, f, g, h postaju točke e, f, g, h, i.

Članak 8.

U članku 67. stavku 3. iza riječi: „ako su primjenjene odredbe o“ dodaje se riječ: „zakonskom“.

Članak 9.

U članku 75. stavku 3 riječi: „od tri godine“ zamjenjuju se riječima: „od pet godina“.

Članka 10.

U članku 77. stavku 2. riječi: „od pet“ zamjenjuju se riječima: „od deset“.

Članak 11.

U članku 78. u stavku 3. riječi: „od pet“ zamjenjuju se riječima: „od deset“.

Iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Prema počinitelju kaznenog djela protiv sigurnosti prometa kojim je prouzročena smrt jedne ili više osoba ako, s obzirom na njegovu raniju osuđivanost za kaznena djela protiv sigurnosti prometa postoji opasnost da će upravljajući motornim vozilom ponovno počiniti takvo kazneno djelo, može se primijeniti sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom zauvijek.“

Dosadašnji stavak 4 postaje stavak 5.

Članak 12.

U članku 82. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Kao imovinska korist iz stavka 1. ovoga članka smatra se i ona korist koju je ostvarila grupa ljudi ili zločinačka organizacija koja je u vremenskoj povezanosti s počinjenim kaznenim djelom i za koju se osnovano može smatrati da potječe od tog djela, jer se njezino zakonito porijeklo ne može utvrditi.“

Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 3., 4. i 5.

Članak 13.

U članku 89. stavku 30. na kraju rečenice briše se zarez i riječi: „a žive u zajedničkom kućanstvu“.

Članak 14.

U članku 91. riječi: „najmanje osam“ zamjenjuje se riječima: „najmanje deset“.

Točka 7. mijenja se i glasi:

„7. tko usmrti službenu osobu u vrijeme kad obavlja poslove zaštite ustavnog ustrojstva Republike Hrvatske, osiguranja osoba ili imovine, otkrivanja kaznenih djela i prekršaja, privođenja, uhićenja ili sprječavanja bijega počinitelja kaznenog djela i prekršaja, čuvanja osoba kojima je oduzeta sloboda, održavanja javnog reda i mira i sigurnosti prometa.“

Iza točke 7. dodaje se točka 8. koja glasi:

„8. tko usmrti policijskog službenika kad obavlja poslove zaštite života, prava, sigurnosti i nepovredivosti osoba, zaštite imovine, sprječavanja i otkrivanja kaznenih djela i prekršaja, traganja za počiniteljima kaznenih djela i prekršaja, uhićenja i njihova dovođenja nadležnim

tijelima, nadzora i upravljanja cestovnim prometom, poslove sa strancima na temelju zakona, nadzora i osiguranja državne granice te održavanja javnog reda i mira.“

Članak 15.

U članku 92. riječi: „od jedne“ zamjenjuju se riječima: „od tri“.

Članak 16.

U članku 96. stavku 4. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine“ zamjenjuje se riječima: „kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine“.

Članak 17.

U članku 99. stavku 1. riječi: „od tri mjeseca“ zamjenjuju se riječima: „od šest mjeseci“.
U stavku 2. riječi: „od šest mjeseci“ zamjenjuju se riječima: „od jedne“.

Članak 18.

U članku 100. stavku 2. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine“ zamjenjuje se riječima: „kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine“.

Članak 19.

U članku 101. stavku 2. riječi: „kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine“.

Članak 20.

Članka 102. mijenja se i glasi:

„ Za kazneno djelo tjelesne ozljede (članak 98.) osim kada je djelo počinjeno prema djetetu ili maloljetnoj osobi, kazneni postupak se pokreće privatnom tužbom.“

Članak 21.

U članku 104. stavku 1. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 22.

U članku 105. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena teška tjelesna ozljeda ostavljene osobe ili joj je zdravlje teško narušeno, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseca do tri godine.“

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena smrt ostavljene osobe, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do pet godina.“

Članak 23.

U članku 114. riječi: „do jedne“ zamjenjuju se riječima: „do tri“.

Članak 24.

U članku 115. riječ: „do jedne“ zamjenjuje se riječju: „do tri“.

Članak 25.

U članku 125. stavku 1. riječi: „od šest mjeseci“ zamjenjuju se riječima: „od jedne“.

U stavku 2. riječi: „od jedne“ zamjenjuju se riječima: „od tri“.

U stavku 3. riječi: „od jedne do dvanaest godina“ zamjenjuju se riječima: „najmanje tri godine“.

Članak 26.

U članku 128. stavku 1. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 27.

U članku 129. stavku 1. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

U stavku 3. riječi: „od tri mjeseca“ zamjenju se riječima: „od šest mjeseci“.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Kazneni postupak za kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka pokreće se privatnom tužbom, a za kazneno djelo iz stavka 2. ovoga članka pokreće se povodom prijedloga.“

Članak 28.

U članku 130. stavku 1. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 29.

U članku 132. stavku 1. riječi: „djelatnik skrbništva“ zamjenjuju se riječima: „djelatnik ustanove socijalne skrbi“, a riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 30.

U članku 133. stavku 1. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 31.

U članku 134. stavku 1. riječi: „do sto dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 32.

U članku 139. riječi: „najmanje tri godine“ zamjenjuju se riječima: „najmanje pet godina“.

Članak 33.

U članku 140. iza riječi: “Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske ili njegova zamjenika,“ dodaju se riječi: „Pučkog pravobranitelja ili njegove zamjenike,“.

Članak 34.

U članku 141. riječi: „najmanje tri godine“ zamjenjuju se riječima: „najmanje pet godina“.

Članak 35.

U članku 143. riječi: „najmanje tri godine“ zamjenjuju se riječima: „najmanje pet godina“.

Članak 36.

U članku 145. stavku 1. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine“.

U stavku 2. riječi: „do pet godina“ zamjenjuju se riječima: „od šest mjeseci do pet godina“.

Članak 37.

Iza članka 151. dodaju se naziv i članak 151.a koji glase:

„Prijetnje počinjenjem kaznenih djela protiv Republike Hrvatske

Članak 151.a

Tko ozbiljno prijeti da će počiniti kazneno djelo iz članka 138., 139., 140., 141. i 143. ovoga Zakona,
kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.“

Članak 38.

U članku 155. stavku 2. riječi: „najmanje pet godina“ zamjenjuju se riječima: „najmanje deset godina“.

Članak 39.

U članku 169. stavku 1. riječi: „najmanje tri godine“ zamjenjuju se riječima: „najmanje pet godina“.

U stavku 4. riječi: „najmanje pet godina“ zamjenjuju se riječima: „najmanje deset godina“.

Članak 40.

U članku 173. stavku 2. riječi: „od jedne do dvanaest godina“ zamjenjuju se riječima: „najmanje tri godine“.

U stavku 3. riječi: „najmanje tri“ zamjenjuju se riječima: „najmanje pet“.

U stavku 4. riječi: „od tri mjeseca“ zamjenjuju se riječima: „od jedne“.

U stavku 5. riječi: „od tri mjeseca“ zamjenjuju se riječima: „od jedne“.

Članak 41.

U članku 174. stavku 4. iza riječi: „Tko s“ briše se riječ: „tim“, riječi: „novčanom kaznom ili“ se brišu, a riječi: „od tri mjeseca“ zamjenjuju se riječima: „od šest mjeseci“.

Članak 42.

U članku 175. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Tko znajući da je osoba kao žrtva trgovanja ljudima na prisilnom radu ili služenju, seksualnom iskorištavanju, ropstvu ili njemu sličnom odnosu, prostituciji ili nedopuštenom presađivanju dijelova ljudskog tijela, iskoristi njezin položaj ili drugom omogući iskorištavanje njezinog položaja,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.“

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Članak 43.

U članku 177. stavku 2. riječi: „od šest mjeseci do pet godina“ zamjenjuju se riječima: „od jedne do osam godina“.

Članak 44.

U članku 179. stavku 1. riječi: „jednu godinu“ zamjenjuje se riječima: „tri godine“.

Članak 45.

U članku 180. stavku 1. riječi: „jednu godinu“ zamjenjuje se riječima: „tri godine“.

Članak 46.

U članku 187. stavku 1. iza brojke: „160.“ veznik: „i“ se briše, a iza brojki: „169.-172.“ dodaju se riječi: „174.“

Članak 47.

U članku 187.a stavku 1. iza riječi: „članka 169.-172.“ dodaju se riječi: „174. stavka 3. i 4.“

Članak 48.

U članku 188. stavku 1. riječi: „od jedne“ zamjenjuju se riječima: „od tri“.

Članak 49.

U članku 189. stavku 1. riječi: „od jedne“ zamjenjuju se riječima: „od tri“.

U stavku 2. riječi: „od jedne“ zamjenjuju se riječima: „od tri“.

U stavku 3. riječi: „od jedne“ zamjenjuju se riječima: „od tri“.

Članak 50.

U članku 190. riječi: „od tri mjeseca“ zamjenjuju se riječima: „od šest mjeseci“.

Članak 51.

U članku 191. stavku 1. riječi: „od tri mjeseca“ zamjenjuju se riječima: „od šest mjeseci“.

U stavku 2. riječi: „od šest mjeseci“ zamjenjuju se riječima: „od jedne“.

Članak 52.

U članku 192. stavku 1. riječi: „od jedne do osam“ zamjenjuju se riječima: „od tri do dvanaest“.

U stavku 2. riječi: „najmanje tri godine“ zamjenjuju se riječima: „najmanje pet godina ili kaznom dugotrajnog zatvora“.

U stavku 3. riječi: „od jedne do deset godina“ zamjenjuju se riječima: „najmanje tri godine“.

U stavku 4. iza riječi: „najmanje pet godina“ dodaju se riječi: „ili kaznom dugotrajnog zatvora“.

U stavku 5. riječi: „najmanje pet godina“ zamjenjuju se riječima: „najmanje osam godina“.

Članak 53.

U članku 194. riječi: „od tri mjeseca“ zamjenjuju se riječima: „od šest mjeseci“.

Članak 54.

U članku 195. stavku 1. riječi: „kaznit će se zatvorom od tri mjeseca do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina“.

U stavku 2. riječi: „Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se“ brišu se, umjesto točke stavlja se zarez i dodaju riječi: „kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine“.

U stavku 3. riječi: „od 6 mjeseci“ zamjenjuje se riječima: „od jedne“.

U stavku 4. riječi: „od jedne do osam godina“ zamjenjuju se riječima: „najmanje tri godine“.

U stavku 5. riječi: „od tri mjeseca do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „od jedne do pet godina“.

U stavku 6. riječi: „od jedne do deset godina“ zamjenjuju se riječima: „najmanje pet godina“.

Članak 55.

U članku 196. stavku 1. riječi: „do pet godina“ zamjenjuju se riječima: „do osam godina“.

Članak 56.

U članku 197. stavku 1. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine“.

Članak 57.

U članku 197.a stavku 2. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine“.

Članak 58.

U članku 201. iza stavka 2. dodaju se stavci 3. i 4. koji glase:

„(3) Tko iznese ili prenese nešto iz osobnog ili obiteljskog života djeteta zbog čega je ono izvrgnuto poruzi vršnjaka ili drugih osoba ili su kod njega nastupile teže duševne smetnje, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine.

(4) Tko djelo iz stavka 1., 2. ili 3. ovoga članka počini u odnosu na dijete kao službena osoba ili u obavljanju profesionalne djelatnosti, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do tri godine.“

Članak 59.

U članku 208. stavku 1. riječi: "novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine" zamjenjuju se riječima: "kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine".

Članak 60.

U članku 209. stavku 2. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine“.

Članak 61.

U članku 212. riječi: „od šest mjeseci“ zamjenjuju se riječima: „od jedne“.

Članak 62.

U članku 213. stavku 1. riječi: „od tri mjeseca“ zamjenjuju se riječima: „od šest mjeseci“.
U stavku 2. na kraju rečenice dodaju se riječi: „ili je općeopasnim radnjama ili na drugi način izloži pogibelji“.
U stavku 3. riječi: „od tri mjeseca“ zamjenjuju se riječima: „od jedne“.

Članak 63.

U članku 215. stavku 2. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine“.

Članak 64.

U članku 215.a riječi: „od tri mjeseca do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „od šest mjeseci do pet godina“.

Članak 65.

U članku 216. stavku 1. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine“.
U stavku 2. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 66.

U članku 220. stavku 2. riječi: „do sto dnevnih dohodaka“ se brišu.
U stavku 5. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 67.

U članku 221. stavku 1. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 68.

U članku 222. stavku 1. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

U stavku 3. riječi: „oštećena stvar velike vrijednosti“ zamjenjuju se riječima: „prouzročena znatna šteta“.

Članak 69.

U članku 224. stavku 1. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine“.

U stavku 5. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 70.

U članku 226. stavku 1. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 71.

U članku 230. stavku 4. riječi: „do sto dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 72.

U članku 233. stavku 1. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od jedne do tri godine“.

Članak 73.

U članku 234. stavku 1. riječi: „od šest mjeseci“ zamjenjuju se riječima: „od jedne“.

U stavku 2. riječi: „od jedne“ zamjenjuju se riječima: „od tri“.

Članak 74.

U članku 235. stavku 1. riječi: „od šest mjeseci“ zamjenjuju se riječima: „od jedne“.

U stavku 2. riječi: „od jedne“ zamjenjuju se riječima: „od tri“.

Članak 75.

U članku 238. stavku 3. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 76.

U članku 240. stavku 1. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do dvije godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine“.

Članak 77.

Članak 241. mijenja se i glasi:

„(1) Tko drugoga medicinski neopravdano liječi ili liječi bez njegova pristanka, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se doktor medicine ili doktor stomatologije koji poduzme opravdani kirurški ili drugi medicinski zahtvat na tijelu drugog bez njegovog izričitog i valjanog pisanog pristanka.

(3) Doktor medicine ili doktor stomatologije koji poduzme kirurški ili drugi medicinski zahtvat koji nije medicinski opravdan na tijelu drugoga bez njegovog izričitog i valjanog pisanog pristanka, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Nema kaznenog djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka kad je zakonom propisano prisilno liječenje ili je liječenje, kirurški ili drugi medicinski zahtvat poduzet prema osobi koja nije pri svijesti ili je nesposobna za rasuđivanje, a nije dostupan član uže obitelji ili zakonski zastupnik, a odgodom liječenja ili zahvata bio bi ugrožen njezin život ili bi došlo do znatnog pogoršanja njenog zdravlja.“

Članak 78.

U članku 242. stavku 1. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine“.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Kaznom iz stavka 3. ovoga članka kaznit će se tko radi presađivanja uzme dio tijela umrle osobe prije nego što je smrt na propisani način utvrđena.“

U stavku 7. iza riječi: „Ako doktor medicine“ dodaju se riječi: „ili doktor stomatologije“.

Članak 79.

U članku 243. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do dvije godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine.“

Članak 80.

U članku 244. stavku 1. iza riječi: „Tko“ i „spremu“ zarezi se brišu, kao i riječi: „do stopeneset dnevnih dohodaka“.

Članak 81.

U članku 245. stavku 2. riječi: „do stopeneset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 82.

U članku 246. stavku 2. riječi: „do stopeneset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 83.

U članku 247. stavku 2. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 84.

U članku 248. stavku 2. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 85.

U članku 249. stavku 3. riječi: „od šest mjeseci“ zamjenjuju se riječima: „od jedne“.

Članak 86.

U članku 250. stavku 1. riječi: „od tri mjeseca“ zamjenjuju se riječima: „od šest mjeseci“.

Članak 87.

U članku 254. stavku 2. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 88.

U članku 255. stavku 2. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 89.

U članku 257. stavku 2. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 90.

U članku 258. stavku 2. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 91.

U članku 259. stavku 1. riječi: „ili tko lovi zaštićene vrste riba ili drugih vodenih ili morskih životinja ili organizama čiji je lov zabranjen“ zamjenjuju se riječima: „ili tko lovi, posjeduje ili stavlja u promet zaštićene vrste riba ili druge vodene ili morske životinje ili organizme čiji je lov zabranjen ili uništava njihova staništa“.

U stavku 2. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 92.

U članku 260. stavku 1. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

U stavku 3. riječi: „do sto dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 93.

U članku 270. riječi: „do sto dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 94.

U članku 271. stavku 2. riječi: „od tri do dvanaest godina“ zamjenjuju se riječima: „najmanje tri godine“.

Članak 95.

U članku 272. stavku 3. riječi: „od jedne“ zamjenjuju se riječima: „od tri“.

Članak 96.

U članku 273. stavku 1. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.“

U stavku 2. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.“

Članak 97.

U članku 281. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko kao odgovorna osoba u pravnoj osobi počini kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka.“

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

U stavku 3. iza riječi: „stavka 1.“ dodaju se riječi: „i 2.“

Članak 98.

U članku 286. riječi: „ili tko drugi“ zamjenjuju se riječima: „ili druga pravna ili fizička osoba“.

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Ako je počinjenjem kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka prouzročena šteta velikih razmjera, a počinitelj je postupao s ciljem prouzročenja takve štete, kaznit će se kaznom zatvora od tri do deset godina.“

Članak 99.

U članku 291. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Odgovorna osoba u pravnoj osobi, koja kršenjem zakona ili drugog propisa o poslovanju očito nesavjesno posluje ili koja grubo povrijedi dužnost skrbi o imovinskim interesima pravne osobe koja se temelji na zakonu, odluci upravne ili sudbene vlasti, pravnom poslu ili odnosu povjerenja i time prouzroči štetu toj pravnoj osobi, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.“

U stavku 2. riječi: „imovinska šteta velikih razmjera“ zamjenju se riječima: „znatna imovinska šteta“, a riječi: „šest mjeseci“ zamjenjuju se riječima: „jedne“.

Članak 100.

U članku 294.a stavku 1. riječi: „od šest mjeseci do pet godina“ zamjenjuju se riječima: „od jedne do osam godina“.

U stavku 2. riječi: „od tri mjeseca do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „od šest mjeseci do pet godina.“

Članak 101.

U članku 294.b stavku 1. riječi: „tri mjeseca “ zamjenjuju se riječima: „šest mjeseci“.

Članak 102.

Članak 298. mijenja se i glasi:

„(1) Tko prenese preko carinske crte, izbjegavajući mjere carinskog nadzora, robu čija su proizvodnja i promet ograničeni ili zabranjeni, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.“

(2) Tko organizira grupu ili na drugi način povezuje u zajedničko djelovanje tri ili više osoba za počinjenje kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(3) Tko organizira grupu ljudi ili na drugi način povezuje u zajedničko djelovanje tri ili više osoba radi prenošenja robe preko carinske crte uz izbjegavanje mjera carinskog nadzora, ili mrežu preprodavatelja ili posrednika za prodaju necarinjene robe, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Roba koja je predmet kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka oduzet će se.“

Članak 103.

U članku 300. stavku 4. iza riječi: „psiholog“ dodaju se riječi: „osoba kojoj je povjeren odgojno obrazovni rad u odgovarajućoj ustanovi“.

Članak 104.

U članku 301. stavku 1. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine“.

Članak 105.

U članku 304. stavku 2. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine“.

Članak 106.

U članku 305. stavku 1. riječ: „kaznenom “se briše.

Članak 107.

Članak 305.a mijenja se i glasi:

„Članak 305.a

Tko neovlašteno drugome priopći, preda ili objavi podatke o identitetu osobe za koju je na temelju posebnog zakona pokrenut postupak za uključenje u program zaštite ili je osoba uključena u program zaštite, ili tko poduzme drugu radnju s ciljem otkrivanja podataka o identitetu te osobe ili s ciljem njenog pronalaska, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine. “

Članak 108.

U članku 308. stavku 1. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 109.

U članku 309. stavku 2. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 110.

U članku 311. stavku 2. riječi: „od tri mjeseca“ zamjenjuju se riječima: „od šest mjeseci“.

Članak 111.

U članku 312. stavku 1. riječi: „od tri mjeseca“ zamjenjuju se riječima: „od šest mjeseci“.

Članak 112.

U članku 314. stavku 1. iza riječi: „sredstva“ dodaju se riječi: „ili podatke“.

Članak 113.

U članku 315. stavku 1. riječi: „od tri mjeseca“ zamjenjuju se riječima: „od šest mjeseci“.

Članak 114.

U članku 317. stavku 1. riječi: „od tri mjeseca“ zamjenjuju se riječima: „od šest mjeseci“.

Članak 115.

U članku 318. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Tko izvan slučajeva iz članka 317. ovoga Zakona napadne ili ozbiljno prijeti da će izravno napasti policijskog službenika ili osobu koja joj ovlašteno pomaže u obavljanju poslova zaštite života, prava, sigurnosti i nepovredivosti osoba, zaštite imovine, sprječavanja i otkrivanja kaznenih djela i prekršaja, traganja za počiniteljima kaznenih djela i prekršaja, uhićenja i njihovog dovođenja nadležnim tijelima, nadzora i upravljanja cestovnim prometom, poslova sa strancima na temelju zakona, nadzora i osiguranja državne granice te čuvanja javnog reda i mira, ili ovlaštenu službenu osobu Vojne policije, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine.“

Članak 116.

U članku 319. stavku 1. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine“.

U stavku 2. riječi: „do pet godina“ zamjenju se riječima: „do osam godina“.

Članak 117.

U članku 321. stavku 1. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine“.

Članak 118.

U članku 322. stavku 1. riječ: „građana“ zamjenjuju se riječju: „ljudi“, a riječi: „novčanom kaznom do stope deset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci“ zamjenjuju se riječima: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.“

U stavku 2. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine“ zamjenjuje se riječima: „kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine“.

Članak 119.

U članku 324. stavku 1. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine“.

Članak 120.

U članku 326. stavku 4. riječ: „prekršaj“ zamjenjuje se riječju: „pokušaj“.

Članak 121.

U članku 327. stavku 1. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine“.

Članak 122.

U članku 329. stavku 1. riječi: „do stopedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 123.

U članku 335. stavku 1. riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine“.

Članak 124.

U članku 336. stavku 1. riječi: „tri mjeseca do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „šest mjeseci do pet godina“.

U stavku 2. riječ: „osam“ zamjenju se riječju: „deset“.

Članak 125.

U članku 337. stavku 1. riječi: „drugome“ zamjenjuju se riječima: „drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi“, a riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine“.

U stavku 2. riječi: „od tri mjeseca“ zamjenjuju se riječima: „od šest mjeseci“.

U stavku 3. riječi: „od šest mjeseci“ zamjenjuju se riječima: „od jedne“.

Članak 126.

U članku 347. stavku 1. riječi: „od šest mjeseci do pet godina“ zamjenjuju se riječima: „od jedne do osam godina“.

U stavku 2. riječi: „tri mjeseca do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „od šest mjeseci do pet godina“.

Članak 127.

U članku 348. stavku 1. riječi: „od tri mjeseca“ zamjenjuju se riječima: „od šest mjeseci“.

Članak 128.

U članku 360. stavku 5. riječi: „od sto pedeset dnevnih dohodaka“ se brišu.

Članak 129.

Ovlašćuje se Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora da izradi pročišćeni tekst Kaznenog zakona.

Članak 130.

Ovaj Zakon stupa na snagu 1. listopada 2006.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE DONOSI I PITANJA KOJA SE UREĐUJU OVIM ZAKONOM

Od stupanja na snagu Kaznenog zakona i početka njegove primjene 1. siječnja 1998. do prijedloga ovih promjena poteklo je više od sedam godina. Novo hrvatsko kazneno pravo oblikovano tim zakonom do sada je četiri puta mijenjano («Narodne novine», broj 50/2000, 129/2000, 51/2001 i 105/2004).

Prva promjena Kaznenog zakona iz 1997. uslijedila je Odlukom Ustavnog suda RH kojom su ukinute odredbe članka 204 st. 2. i 3. t.j. propisa po kojem je za kaznena djela protiv časti i ugleda počinjenima prema predsjedniku RH, predsjedniku Hrvatskog sabora, predsjedniku Vlade RH i predsjedniku Ustavnog suda RH kazneni postupak po službenoj dužnosti pokretao državni odvjetnik po prethodno pribavljenoj pismenoj suglasnosti tih osoba («Narodne novine», broj 50/2000).

Promjene Kaznenog zakona od 14. prosinca 2000. osim jezičnih i normativnih ispravaka unose i neke odredbe od kojih bi se one značajnije mogle svrstati i opisati u pet skupina: a) One kojima se hrvatskog kazneno zakonodavstvo usuglašava s međunarodnim izvorima i/ili osuvremenjuje s obzirom na regionalno i globalno suprotstavljanje transnacionalnom kriminalu. b) One kojima se promjenama postojećih ili novim inkriminacijama i propisivanjem strožih kazni ostvaruje veća kaznenopravna zaštita mladih osoba i obitelji. c) One kojima se preuređuju kaznena djela protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja iz glave XXI.; d) Korekcije propisanih kazni za određena kaznena djela, osim onih već spomenutih pod b), u pravilu propisivanjem strožih kazni, osim iznimno kao npr. u slučaju kaznenog djela zlouporabe opojnih droga iz članka 173. stavak 2. gdje je zakonodavac odustao od prije alternativno propisane kazne dugotrajnog zatvora i propisao maksimalnu kaznu za to djelo s dvanaest godina zatvora; e) Smanjenje broja kaznenih djela za koja se postupak pokreće prijedlogom oštećenika državnom odvjetništvu i umjesto toga pokretanje postupka za ta djela po službenoj dužnosti u interesu svih građana Republike Hrvatske, bez obzira na volju oštećenika. Pri tom valja posebno upozoriti na kazneno djelo silovanje za koje je prema prvobitnom tekstu Kaznenog zakona iz 1997. pokretanje kaznenog postupka po prijedlogu bilo propisano kad je oštećena osoba u bračnoj zajednici s počiniteljem (čl. 188. KZ) i na kazneno djelo teške tjelesne ozljede kada su počinitelj i oštećenik u bliskom srodstvu. U ovu skupinu promjena spada i ona koja se odnosi na izjednačavanje najviših državnih dužnosnika u pokretanju kaznenog postupka s ostalim građanima za kaznena djela protiv časti i ugleda – članak 204. KZ (prije po službenoj dužnosti državno odvjetništvo uz njihovu prethodnu pismenu suglasnost, od sada kao i ostali građani privatnom tužbom).

Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, objavljen u «Narodnim novinama», broj 51/2001 od 24. svibnja 2001. odnosio se samo na kazneno djelo «protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice» iz članka 177. KZ. Za temeljno kazneno djelo umjesto novčane kazne ili kazne zatvora do jedne godine propisana je, uz novčanu kaznu, kazna zatvora do tri godine, a u slučaju počinjenja kaznenog djela u sastavu grupe ili zločinačke organizacije propisana je kazna zatvora od jedne do deset godina.

U obrazloženju posljednjih promjena KZ iz 2004. godine najavljena je reforma hrvatskog materijalnog kaznenog prava u dvije faze od kojih se ta promjena ograničava samo na prvu od njih. Pri tom je, o tom dijelu promjena, rečeno: "U prvoj se fazi valja ograničiti samo na one promjene Kaznenog zakona koje su neophodne i hitne a za koje nisu potrebne temeljite znanstvene, stručne, praktične i kriminalnopolitičke analize i prosudbe o njihovoj opravdanosti." Što se tiče druge faze koja se ostvaruje sada predloženim promjenama tada je najavljeno: " U drugoj fazi, koja slijedi i nastavlja se vremenski odmah iza prve, sukladno programu Vlade RH koja je istakla odlučnost osiguranja potrebnih pravnih uvjeta za sankcioniranje kriminalnih radnji i njihovih zaštitnika i definiranje gospodarskog i organiziranog kriminala utvrđivanjem odgovornosti na svim razinama, pomno će se analizirati svi raniji i novi teoretski, praktični i politički prijedlozi i razlozi za promjene kaznenog prava, te će se odlučiti koje je od njih i zašto potrebno predložiti Hrvatskom saboru. To se odnosi na kompleksno pitanje općeg i linearnog pooštrenja represije, pa i uvođenja kazne doživotnog zatvora, produljenja rokova zastare, prisilne naplate novčane kazne i dr. što je u uskoj svezi sa odnosom postojeće zakonske i sudske politike kažnjavanja, naime, kako je i u kojoj mjeri dosadašnji zakonski represivni sustav primjenjivan u sudskoj praksi, i kakvi su odnosi između zastrašujućeg, generalnopreventivnog učinka propisanih kazni i specijalnopreventivnih učinaka primijenjenih kaznenopravnih sankcija u našem sustavu kaznenog pravosuđa. Sve to imajući stalno na umu podatke o kretanju kriminala i njegovu fenomenologiju te načela vladavine prava koje se odnose i na temelj i ograničenje kaznenopravne prisile ali i na učinkovitu zaštitu temeljnih osobnih sloboda i prava čovjeka te drugih prava i društvenih vrijednosti zajamčenih i zaštićenih Ustavom RH i međunarodnim pravom od svih za ta prava i slobode pogibelnih ponašanja. Ne treba, prema tome, smatrati da se prijedlogom samo nekih promjena KZ ovim zakonom, ostala sporna pitanja potpuno zanemaruju, otklanjaju ili odbacuju, već da se ona samo odlažu za određeno vrijeme u tijeku 2004.g. Tako je, uostalom postupano i kod ranijih promjena hrvatskog materijalnog kaznenog prava."

U toj prioritetnoj fazi, izmjene i dopune Kaznenog zakona bile su ograničene na: 1. Usuglašavanja KZ s preuzetim međunarodnim obvezama RH, 2. ponovne prosudbe o odnosu slobode medija i kaznenopravne represije zbog povreda časti i ugleda, 3. ponovne prosudbe o eventualnim promjenama inkriminacija posjedovanja zabranjenih opojnih droga, 4. prosudbe o kriminalnopolitičkoj opravdanosti intervencija kod kaznenih djela tzv. gospodarskog kriminala (inkriminacije i propisane kazne) i 5. prosudbe o neodložnoj promjeni kaznenopravne represije za neka kaznena djela zbog njihove posebne aktualne pogibelnosti (kaznena djela s elementima nasilja, protiv okoliša, zdravlja ljudi, sigurnosti platnog prometa i poslovanja i dr.).

Sada smo oblikovali tekst druge faze koja sa prvom fazom promjena iz prošle godine čini jedinstvenu cjelinu promjene našeg materijalnog kaznenog prava. Time se u razdoblju od 1. listopada prošle godine kada su stupile na snagu prve promjene tog zakona dovršava na početku mandata ove Vlade najavljeni zadatak koji je dio ostvarenja ciljeva sustavne politike redukcije i suzbijanja kriminala kaznenim pravom kao kriminalnopolitičkog instrumenta zaštite temeljnih ustavnopravnih vrijednosti, ljudskih prava i sloboda usuglašenog s najaktualnijim europskim i svjetskim standardima za univerzalno suprotstavljanje svim oblicima kriminala.

Promjene kaznenog prava u obje faze dio su sustavne cjeline međusobno povezanih sadržaja cjelovite reforme pravosuđa.

Osobito važan dio te reforme po posebnosti materije odnosi se na sustav kaznenog pravosuđa za čije učinkovito djelovanje su osim Kaznenog zakona od osobite važnosti na primjer Zakon o prekršajima, Zakon o kaznenom postupku, Zakon o policiji, Zakon o izvršenju kaznenopravnih sankcija i organizacija kaznenih i prekršajnih sudova.

Budući da posljednje promjene i ove sada predlagatelj smatra jednom cjelinom, razumljivo je da se u ovom prijedlogu, osim svega nekoliko nužnih iznimaka, ne predlažu nove promjene koje bi se odnosile na sadržaje obuhvaćene posljednjom novelom KZ iz 2004.g.

Oblikujući tekst ovog nacrtu Radna skupina u Ministarstvu pravosuđa RH sastavljena od sudaca Vrhovnog suda RH, Županijskog suda u Zagrebu, zamjenika Glavnog državnog odvjetnika i predstavnika Hrvatske odvjetničke komore, uz Voditelja Prof. dr. sc. Željka Horvatića Predsjednika akademije pravnih znanosti Hrvatske, kao i kod prijedloga promjena iz 2004.g. uzela je u obzir sve predložene promjene u Zakonu o izmjenama i dopunama KZ iz 2003. godine kojeg je Ustavni sud RH ukinuo i rasprave o njemu u Hrvatskom saboru prije njegovog donošenja, stajališta druge Interkatedarske sjednice pravnih fakulteta, održane u Osijeku, referate i raspravu sa XVI. savjetovanja Udruženja za kazneno pravo i praksu o Zakonu o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, održanog u Opatiji, XII/ 2003., te sve primljene pismene i usmene prijedloge u tijeku rada u prvoj fazi i nakon toga. Sada su uzeti u obzir i rezultati istraživanja o tzv. zakonskoj i sudskoj politici kažnjavanja, (točnije, o odnosu zakonom propisane i primijenjene represije prema počiniteljima kaznenih djela u RH) s povijesnim pregledom kod nas i komparativnim pregledom u drugim državama koje su u 2004.g. proveli Akademija pravnih znanosti Hrvatske i Hrvatsko udruženje za kazneno pravo i praksu / Istraživanje uz Savjetovanje o toj temi – Opatija XI/ 2004. objavljeno u HLJKPP br.2/2004 /, rezultati ispitivanja javnog mijenja i pravosudnih djelatnika o dugotrajnim kaznama zatvora Instituta za društvena istraživanja "dr Ivo Pilar " u Zagrebu, iz ove godine te prijedlozi nadležnih ministarstava, i drugih državnih tijela, sudova, državnog odvjetništva, odvjetništva i nevladinih udruga i organizacija, prije i nakon oblikovanja prvog teksta nacrtu u travnju 2005.g.

U nastojanju da se sustavno opišu i općenito obrazlože preostale promjene koje se sada predlažu, one se navode prema redoslijedu kako su najavljene u obrazloženju Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama KZ u 2004. godini.

1. Kompleksno pitanje općeg pooštrenja represije

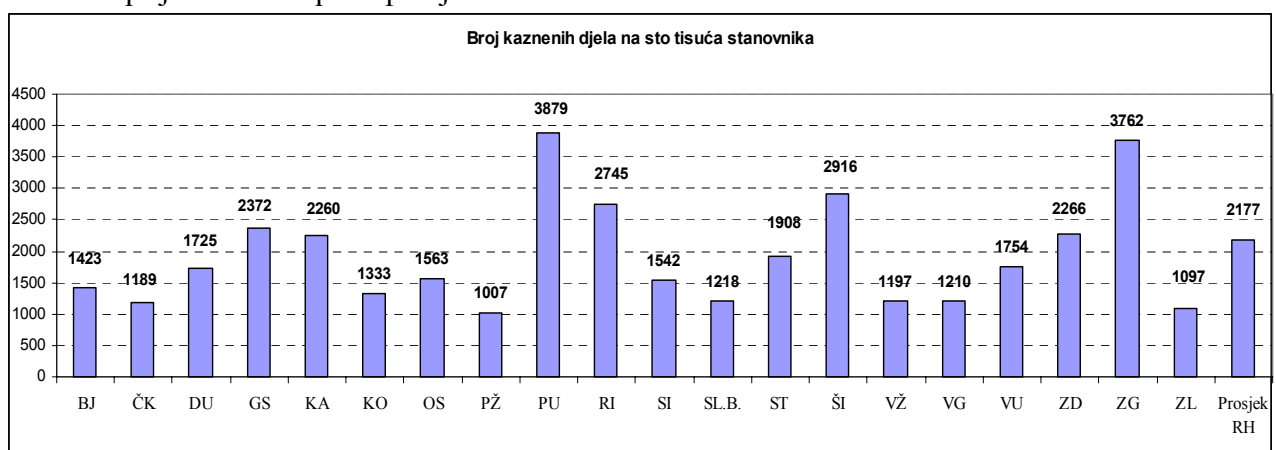
a/ Odnos kaznenopravne represije propisane u zakonu i kako je primjenjuje sudbena vlast

Zakonska kaznenopravna represija sastoji se od propisanih kazni za pojedina kaznena djela u katalogu inkriminacija važećeg KZ ali i od svih propisa koji se odnose na kažnjavanje i uopće primjenu kaznenopravnih sankcija u općem dijelu KZ. Pitanje eventualnih promjena propisanih kazni u uskoj je i neodjeljivoj svezi sa sudskom praksom u primjeni KZ od 1.I.1998. do danas, t.j. sa pitanjem i odgovorom o tome, u kojoj su mjeri i kako sudovi koristili postojeće propisane okvire relativno određenih kazni u zakonu (kako su u praksi bili iskorišteni postojeći rasponi između najmanje i najveće propisane mjere novčanih kazni i kazni zatvora). Radi se o poznatom i učestalo ponavljanom problemu usuglašenosti tzv.zakonske i sudske "politike" kažnjavanja.

Stručno je i znanstveno utvrđeno da postoje brojni nesporazumi u ocjenama o sudskoj kaznenoj politici, pa i uopće o kaznenoj politici, kao pojmu i pojavi koja spada u kriminalnu politiku ili, bolje rečeno, politiku suzbijanja kažnjivih ponašanja. Kada se, naime, uspoređuje zakonska i sudska kaznena politika, često se griješi ne samo u ocjeni materijala koji je relevantan za sudsku kaznenu politiku već se ne uzimaju u obzir najvažniji elementi od kojih se sastoji kaznena politika ili, točnije rečeno, strategija propisane i primjenjivane kaznenopravne represije prema počiniteljima kaznenih djela. Primjera radi, ako se govori o zakonskoj kaznenoj politici za neko kazneno djelo, uzima se u obzir samo propisana kazna za to djelo u posebnom dijelu kaznenog zakona, a ne i sve ono što taj isti zakon propisuje o izboru vrste i mjere kazne, (olakotne i otegotne okolnosti) pa i zakonski razlozi za ublažavanje kazne u svome općem dijelu, kao da ti sadržaji ne čine kaznenu politiku tog zakona i istog zakonodavca. Radi se o ponavljanom previdu, ne samo u raspravi o ovoj, već i ostalim temama kaznenog prava, da se kazneni zakon mora uvijek smatrati i tumačiti kao jedinstvena i koherentna cjelina njegovog općeg i posebnog dijela, te da se kazneno pravo ima smatrati cjelinom svih zakonskih sadržaja, sudske prakse i znanosti. Prema tome, polazište i stajališta o kaznenoj politici koja se temelje samo na usporedbi propisanih i izrečenih kazni za pojedina kaznena djela, bez obzira na cjelokupni sustav važećeg kaznenog zakona, i bez uzimanja u obzir sudske prakse u njegovoj primjeni i znanstvenih spoznaja o njemu i njegovoj primjeni, ne može biti korisna ni zakonodavnoj ni izvršnoj ni sudbenoj vlasti, ni znanosti kaznenog prava, i štoviše može nanijeti ozbiljne štete ostvarenju vladavine prava u svakoj pa, naravno i našoj državi.

Nesporazum koji ometa ispravno shvaćanje kaznene politike je, između ostalog još i u tome što se u ocjenama kaznene politike zakonodavca i sudbene vlasti polazi od pogrešne teze o uspješnosti kriminalne politike kao rezultata pojačane kaznene represije (što više represije – manje kriminala). Bilo da se radi o momentalnim ili trajnim očekivanjima da će se kriminalitet u cjelini ili neki njegov segment uspješnije suzbijati pojačanjem represije, uvijek se radi umjesto o znanstveno utemeljenoj kaznenoj politici, o njenoj neutemeljenoj i neučinkovitoj varijanti, koja se može nazvati "politika o kažnjavanju" s težištem na političkim razlozima i ciljevima. Na slučajne i namjerne nesporazume i zablude o izravnom utjecaju pojačane represije na smanjenje kriminala može se barem djelomično utjecati upornim vraćanjem na provjerene povijesne i komparativne znanstvene spoznaje o uzrocima kriminaliteta i načinima njihovih uklanjanja.

Radi potpunijeg uvida u problem represije, odnosno potrebu njene promjene u zakonu, predlagatelj smatra potrebnim upozoriti na podatke iz Izvješća Državnog odvjetništva RH za 2004. godinu o prosječnom broju kaznenih prijava na sto tisuća stanovnika, jer se na osnovu tih pokazatelja ocjenjuje stanje opasnosti od kriminala i slijedom toga potreba za eventualnom potrebom za pojačanje represije u pojedinoj zemlji. U grafikonu je dan je pregled broja kaznenih prijava u RH i po županijama na 100.000 stanovnika.

Grafikon pokazuje da je za područje Republike Hrvatske prosječno primljeno na sto tisuća stanovnika 2.177 prijava za kaznena djela, što je bez obzira na moguća različita praćenja stope kriminala, u odnosu na pojedine susjedne europske države povoljno, jer je prema podacima policije u 2003. u R. Sloveniji prijavljeno na sto tisuća stanovnika 3.869 kaznenih djela, u R. Italiji 3.865, R. Mađarskoj 4.144, R. Austriji 7.274 kaznenih djela. Grafikon pokazuje da postoje razlike između pojedinih područja. Veći broj kaznenih djela na sto tisuća stanovnika na nekim područjima u RH može se objasniti velikim tranzitnim kriminalom, velikom koncentracijom ljudi za vrijeme ljetnih mjeseci, a na području Grada Zagreba izrazito velikim brojem kaznenih prijavi protiv nepoznatih počinitelja (41% svih prijavi protiv nepoznatih počinitelja).

Pored toga, broj prijavljenih, pa prema tome i počinjenih kaznenih djela u RH u posljednjih pet godina značajno varira i štoviše, u posljednje tri godine je manji nego u 2001. godini, a u 2004. godini prijavljeno 3,3% punoljetnih osoba manje nego godinu prije.

Godina	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.
Prijavljene punoljetne osobe	44885	48278	45981	47736	46144

Kada se pak ocjenjuje tzv. kaznena politika sudova i raspravlja o primijenjenim kaznama u sudskoj praksi valja upozoriti i na to da se kao "djelovanje sudbene vlasti" može smatrati samo svaka, i to baš svaka, pravomoćna presuda za sebe, u nekom konkretnom i, po prirodi stvari, neponovljivom slučaju, i da se svakom takvom pojedinačnom presudom primjenjuje važeći kazneni zakon a ne "politika kažnjavanja". Stoga, bilo koji statistički zbroj presuda za neko razdoblje ne može biti nikakva "politika kažnjavanja" sudbene vlasti, već samo pomoćni podatak za daljnju analizu "primjena odredbi kaznenog zakona o kažnjavanju počinitelja kaznenih djela". Zakonom su doduše propisane kazne za svako kazneno djelo, ali isti zakon svojim općim odredbama propisuje i faktički odmjerava i drugačije kazne za ta ista djela, samo što njihova primjena ovisi o nekim okolnostima koje se moraju ostvariti. O kojim se okolnostima radi, zakon je samo dao opću uputu i orijentaciju, a njihovo oblikovanje u zakonskom smislu vrši sudska praksa. To je onaj proces koji je u našoj kaznenopravnoj znanosti ovako opisan: "U zakonu je sadržan zametak sudske izreke, a u njoj zametak zakona. Zakonodavac se udaljuje od realnosti, a sudac se k njoj vraća... Osuda znači uvijek novo širenje zakona; zakon se javlja uvijek u novom liku... Pravni sadržaj sučeve izreke uvijek je za neki vremenski razmak ispred onoga od zakonodavca. On se nalazi između zakona od danas i onoga od sutra. Kako ima da, vezan zakonom, savlada konkretnu raznoličnost pojava, stvara uvijek nove kombinacije, kojima pravno rješava slučajeve, koje zakonodavac nije imao pred očima. Na taj način on može više izvaditi iz zakona, nego što je zakonodavac svjesno u nj stavio. Odmjeravanje kazne znači i konačno utvrđivanje zakonskog bića djela." (S.Frank)

b/ Jedno od temeljnih načela hrvatskog Ustava i kaznenog prava je propisivanje i primjena represije u granicama njene nužnosti i primjereno opasnosti za zaštićene vrijednosti i dobra.

Osim napomena o odnosu zakonske i sudske kaznene politike koje su bitne za razumijevanje temeljnih postavki predlagatelja ove novele KZ, za strategiju o kaznenopravnoj represiji u hrvatskom kaznenom pravu kakva ona jest i kakva bi trebala biti (*de lege lata i de lege ferenda*) valja posebno upozoriti da se propisivanje kazni u izvornom

tekstu prvog hrvatskog KZ nakon osamostaljenja i uspostave pune državnosti i suvereniteta iz 1997.g. temeljilo na načelu ograničenja kaznenopravne prisile kao obvezi koja proizlazi iz međunarodnih dokumenata o ljudskim pravima, Ustava Republike Hrvatske i tumačenja pojma pravne države ili vladavine prava. To je bila tada i nepromijenjeno do sada ostala dosljedna provedba jedne od najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske (članak 3. Ustava RH) što kao i Opće deklaracije o pravima čovjeka Ujedinjenih Naroda (10.12.1948.g.) koja u članku 29. stavak 2. omogućava ograničenje prava i sloboda svakog čovjeka samo zakonom i to samo toliko koliko je neophodno radi "osiguranja dužnog priznanja i poštovanja prava i sloboda drugih i u cilju zadovoljenja pravičnih zahtjeva morala, javnog poretka i općeg blagostanja u demokratskom društvu." O ograničenosti kaznenopravne prisile u propisivanju kaznenopravnih sankcija (njihovih vrsta i mjera) posebno se očituje naš Kazneni zakon u odredbi iz članka 1. koji glasi:

(1) Kaznena djela i kaznenopravne sankcije propisuju se samo za ona ponašanja kojima se tako ugrožavaju ili povijeduju osobne slobode i prava čovjeka te druga prava i društvene vrijednosti zajamčene i zaštićene Ustavom Republike Hrvatske i međunarodnim pravom da se njihova zaštita ne bi mogla ostvariti bez kaznenopravne prisile.

(2) Propisivanje pojedinih kaznenih djela te vrste i mjere kaznenopravnih sankcija za njihove počinitelje temelji se na nužnosti kaznenopravne prisile i njezinoj primjerenosti jakosti i naravi opasnosti za osobne slobode i prava čovjeka te druge društvene vrijednosti.

Opisane postavke ostale su nepromijenjene pa razloga za bilo kakvu promjenu članka 1. KZ nema. Stoga za propisivanje kaznenopravne represije i kod ovih promjena u 2005.g. KZ vrijede i nadalje ova načela i ovaj zakonski temelj.

S tim u svezi i pitanje da li je u našem represivnom sustavu, nakon što je od ukidanja smrtno kazne u RH, tijekom sedam godina maksimalna "doza" represije u KZ bila kazna zatvora do dvadeset godina, a od 1. I. 1998. četrdeset godina, sada potrebna osim ili umjesto kazne dugotrajnog zatvora još i **kazna zatvora doživotnog trajanja (doživotni zatvor, dosmrtni zatvor, oduzimanje slobode zauvijek).** To je pitanje koje se postavlja i u onim malobrojnim europskim državama u kojima je takva kazna propisana u njihovom kaznenopravnom sustavu.

Na pitanje za ili protiv te kazne odgovor nije samo da ili ne već se odgovor mora odnositi na konkretni kaznenopravni sustav. Ako naime, kao u našem, postoji kazna dugotrajnog zatvora sa maksimumom od 40 godina, onda kriminalnopolitički nije opravdano uvoditi kaznu doživotnog zatvora za koju bi se sudovi još rjeđe odlučivali nego za sadašnju dugotrajnog zatvora koju ionako rijetko izriču. /Tako npr. u 2003.g. samo u dva slučaja od 17.750 osuđenih osoba na kaznu zatvora – uvjetno ili bezuvjetno/. Uostalom za prosječnog počinitelja najtežih kaznenih djela u životnoj dobi od oko 30 - 40 godina maksimalna kazna po postojećem hrvatskom kaznenom pravu omogućava i osigurava njegovo udaljavanje iz društva dok ne navršši 70 odnosno 80 godina života. Prema tome, budući da kritika nedovoljne represije prema počiniteljima najtežih zločina kod nas nije zapravo usmjerena prema tobožnjoj blagosti u zakonu propisanih kazni, već prema onim kaznama koje sudovi primjenjuju, uz argumente da se uvede kazna doživotnog zatvora ne vodi se dovoljno računa o tome da se sadašnja najviša kazna od 40 godina zatvora ne izriče onda kada je u zakonu propisana.

Stručno i znanstveno stajalište o kazni doživotnog oduzimanja slobode nedvojbeno smatra da je sadašnji represivni sustav sa kaznom dugotrajnog zatvora dovoljan za postizavanje svih ciljeva politike suzbijanja kriminala u našim prilikama, uzimajući u obzir i sve povijesne i komparativne analize o specijalnoj i generalno preventivnoj učinkovitosti takve represije. Naša struka i znanost također smatra nedvojbenim da postojeći sustav kaznenopravnih sankcija treba adekvatnije primjenjivati usuglašeno sa pogibeljnošću

pojedinih oblika kaznenih djela i pojedinim tipovima počinitelja, osobito višestrukih recidivista. (O tome npr. Interkatedarska konferencija kaznenopravnih znanstvenika u Osijeku 2002.g. te znanstvena rasprava u Hrvatskom ljetopisu za kazneno pravo i praksu br. 2/2004).

Kada bi se kazna zatvora u doživotnom trajanju uvela u naše kazneno pravo, na nju bi se morali primijeniti uobičajeni europski standardi koji se, između ostalog, odnose i na mehanizme ranijeg otpuštanja s izdržavanja te kazne, najčešće i obligatornog nakon izvjesnog vremena, (uglavnom nakon 20 godina, što je za usporedbu, najmanja mjera naše postojeće kazne dugotrajnog zatvora.) To je kaznenopravni, kriminološki, penološki i psihološki imperativ koji je sastavni dio specijalnopreventivnog temelja takve kazne u suvremenim europskim kaznenim pravima.

Predlagatelj smatra potrebnim upozoriti i na to da bi uvođenjem kazne doživotnog zatvora javnost bila dovedena u zabludu da se na taj način garantira veća sigurnost i smanjenje opasnosti od najtežih zločina. Ograničenje problematike uspješnosti u zakonu propisane represije i njene primjene samo na pitanje kazne doživotnog zatvora predlagatelj smatra pogrešnim, jer strategija prevencije treba biti usmjerena na onaj njen sadržaj koji je moguć i ostvariv prema postojećem kaznenopravnom sustavu represije, naime, kako je već više puta i u ovom obrazloženju naglašeno, na odgovarajuću konkretnu primjenu kazne prema konkretnom počinitelju uz razumnu redukciju značenja tzv. olakotnih okolnosti. Radi se o kompleksnom problemu adekvatne kaznenopravne represije u svim dijelovima kaznenopravnog sustava, a to se nastoji ubuduće ostvariti promjenama koje se sada predlažu i koje imaju upravo taj cilj kako je to potanko obrazloženo u nastavku ovog obrazloženja.

Ipak, unatoč takvog stajališta, Ministarstvo pravosuđa je u prvoj polovici 2005. g. zatražilo anketu od Instituta društvenih znanosti „Ivo Pilar“ o opravdanosti uključivanja kazne doživotnog zatvora u hrvatsko kazneno pravo - stavovi javnosti i predstavnika pravosuđa, čiji rezultati su izvjesno kontradiktorni i nemoguće ih je tumačiti „za“ i „protiv“, jer su uključeni i drugi elementi. Npr. na pitanje „Kako bi prema Vašem mišljenju, u Hrvatskoj trebalo kažnjavati najteža kaznena djela (npr. teško ubojstvo)?“, predstavnici pravosuđa su odgovorili „za“ dugotrajni zatvor 70,8%, a „za“ doživotni zatvor 62,1%. Rezultati ispitivanja stajališta javnosti nesporno ukazuju da javnost nedvojbeno smatra da su izrečene kazne prema počiniteljima najtežih kaznenih djela neopravdano preblage, a ne da se radi o preblago propisanim kaznama.

Rezultati istraživanja su izneseni na Radnoj skupini za promjene KZ, koja je ostala pri svom mišljenju da nije za uvođenje kazne doživotnog zatvora. To i zbog toga jer statistički podaci UN pokazuju da je kazna doživotnog zatvora predviđena samo u 12% zemalja. U 83% od tih 12% zemalja, kazna doživotnog zatvora, iako je predviđena u zakonu, uopće se ne primjenjuje. U onim europskim zemljama u kojima se primjenjuje prosječna duljina trajanja te kazne je samo oko 20 godina, pa je tako primjerice prosječna duljina trajanja kazne doživotnog zatvora u Francuskoj 17 do 18 godina, Italiji 21 godinu, a u Austriji 17 do 20 godina.

Ipak s obzirom na to da kod primjene dugotrajnog zatvora u minimalnom trajanju 20 godina po sadašnjem članku 55. Kaznenog zakona počinitelj može biti uvjetno otpušten već nakon 10 godina izdržane kazne, predlagatelj kao mjeru pooštrenja represije umjesto uvođenja kazne doživotnog zatvora smatra opravdanim uvesti ograničenje uvjetnog otpusta u odnosu na sadašnji propis. Tako, osoba osuđena na maksimalno trajanje kazne dugotrajnog zatvora ne će moći biti puštena na uvjetni otpust prije no što izdrži najmanje 30 godina zatvora a pod najpovoljnijim uvjetima ne prije 20 godina izdržane kazne. Time se, zapravo,

očekivano trajanje oduzimanja slobode prema našem KZ izjednačava s onim kaznenim pravima u kojima je propisana kazna doživotnog zatvora.

c/ Sudska praksa kao jedan od razloga za promjene Kaznenog zakona

U obrazloženju prvotnog teksta KZ iz 1997.g. napisano je između ostalog i ovo: "Propisivanje kazni za pojedina kaznena djela u Prijedlogu Kaznenog zakona temelji se na dosadašnjoj kaznenoj politici zakonodavca ali s dvije izražene tendencije: Prije svega ide se za tim da kazneni okviri budu dovoljno "široki" radi mogućnosti individualizacije i da se istovremeno izbjegava preveliki broj težih i lakših oblika pojedinog kaznenog djela. Kazneni okviri, međutim, ne smiju biti preširoki, jer je dugogodišnja praksa pokazala da se u pravilu "iskorištava" samo donja polovica postojećih raspona zatvorske kazne." Radi se o odnosu sudske individualizacije kazni i volji zakonodavca koji tu individualizaciju omogućava samo u okvirima najblaže i najstrože propisane kazne za svaki konkretni slučaj.

U brojnim ranijim i posljednjim istraživanjem iz 2004.g na temelju općih statističkih podataka i analizom konkretnih presuda, dokazano je da se godinama i decenijama ustaljene vrste i mjere kazni koje se izriču počiniteljima određenog kaznenog djela, odnos bezuvjetnih i uvjetnih kazni i broj ublažavanja održavaju, manje više, nepromijenjeno. Takvoj ustaljenosti sudske prakse ne bi bio potreban nikakav komentar, kad se ona ne bi konstatirala i usprkos promjenama propisane kazne za neko kazneno djelo za koje se analizira kažnjavanje njihovih počinitelja. Te zakonske promjene kada se npr. radi o kazni zatvora mogu biti u snižavanju ili podizanju najmanje ili najveće posebne mjere (minimuma ili maksimuma) propisane kazne ili drugim kombinacijama. Ako se npr. kaznena politika zakona za neko kazneno djelo ublažava onda se mogu sniziti obje do tada propisane posebne mjere. (Od , uzmimo kazne zatvora 1 – 5 godina na 6 mjeseci do 3 godine i sl.). Zakonsku kaznenu politiku moguće je promijeniti na blaže ili strože promjenama samo posebne najmanje ili najveće mjere, ostavljajući onu drugu nepromijenjenu. (Od npr. 1- 5 godina na 6 mjeseci do 5 godina ili na 1 – 10 godina i sl.). Treba pri tome naglasiti da se kao temeljne orijentacije za težinu kaznenog djela smatraju samo gornje posebne granice a donje služe samo za njihovu daljnje razlikovanje. Tako su primjerice dva kaznena djela sa propisanim jednakim posebnim maksimumom kazne zatvora – deset godina, primarno jednako teška ili barem spadaju u istu skupinu kaznenih djela po njihovoj opasnosti za dobra i vrijednosti zaštićenih kaznenim pravom. No, ako je za jedno od njih najmanja mjera jedna godina a za drugo tri godine zatvora, može se smatrati da je voljom zakonodavca od ta dva teška djela teže ono sa strožom najmanjom mjerom kazne.

Analizom dugogodišnje prakse je dokazano da za sudski izbor kazne počinitelju nekog kaznenog djela nije od prvenstvene važnosti najstroža propisana mjera kazne za to djelo, već ona najblaža, što se vidi ne samo po tome da najveći broj izrečenih kazni konstantno bliži posebnom minimumu nego maksimumu, već i po tome što se ublažavanje kazne temelji upravo na toj najmanjoj propisanoj kazni za neko kazneno djelo zbog kojeg se sudi. U zaključku istraživanja iz 2004.g. rečeno je i ovo: "Ne bi se moglo, znanstveno utemeljeno tvrditi da je za izbor najvećeg broja kazni u sudskoj praksi posebna najveća mjera propisane kazne, jer se ona izuzetno ili nikada ne izriče, irelevantna, ali se opravdano može smatrati da se ta mjera pri izboru konkretne kazne uzima manje u obzir nego najmanja mjera. Sve ovo odnosi se na primjenu istog zakona. Kad se zakon promijeni i to tako da se za bilo koje kazneno djelo promijeni "kazneni okvir", izbor kazne prema tom promijenjenom okviru ne će se bitno razlikovati od izbora prema ranijem i to bez obzira da li je nova propisana kazna stroža ili blaža od ranije, i to osobito kada se razlika odnosi na posebni maksimum propisane kazne. On se ni ranije ni kasnije u pravilu "ne dostiže". Ako se u zakonu promijeni donja posebna mjera kazne za neko kazneno djelo, u praksi možemo razlikovati uglavnom dvije

posljedice za sudski izbor kazne počiniteljima tog djela. Ako se najmanja mjera povisi, broj izrečenih mjera ranije i kasnije ne će se bitno promijeniti, ali će se do tih mjera po strožem zakonu doći primjenom instituta o ublažavanju kazne. Ako se pak najmanja mjera snizi, iste ili slične mjere izabranih mjera u sudskoj praksi održati će se i poslije promjena, ali bez uporabe propisa o mogućnosti ublažavanja propisane kazne. I u tom slučaju usprkos, uglavnom nepromijenjenog konačnog rezultata izabrane kazne (sa ili bez ublažavanja) stječe se dojam o većoj usuglašenosti zakonske kaznene politike i izbora kazni u sudskoj praksi."

d/ Strategija kojoj je cilj ravnomjernije iskorištavanje propisanih kaznenih okvira u izricanju kazni počiniteljima kaznenih djela

Na temelju opisanih znanstvenih spoznaja o odnosu u zakonu propisane kaznenopravne represije i one koju primjenjuju sudovi, sada se predlažu promjene kojima se istovremeno i usuglašeno nastoji djelovati na sudsku praksu tako da se: a/ povisuju donje posebne mjere propisanih kazni za određeni broj kaznenih djela i b/ ograničavaju dosadašnje mogućnosti ublažavanja tako propisanih kazni razlikovanjem zakonskog i sudskog ublažavanja i promjenama granica takvih ublažavanja njihovim povišenjima u odnosu na sadašnji propis.

To je jedan dio strategije predlagatelja kojom se nastoji uspješnije nego do sada usuglasiti propisana i primjenjivana kaznenopravna represija prema počiniteljima svih i posebno najtežih kaznenih djela i time primijenjenu represiju faktično pooštriti.

Daljnji prijedlozi na temelju te strategije su i ovi:

c/ Za teža kaznena djela počinjena u stjecaju, ako za njih nije propisana kazna dugotrajnog zatvora, umjesto dosadašnje najveće mjere kazne zatvora od petnaest godina omogućava se izricanje jedinstvene kazne zatvora u trajanju do dvadeset godina.

d/ Do sada se kazna dugotrajnog zatvora nije mogla izreći mlađoj punoljetnoj osobi (počinitelju kaznenog djela koji u vrijeme počinjenja djela navršio 21 godinu života). Sada se predlaže da se ta granica snizi na 18 godina života, što znači da se ta najteža kazna ne bi ubuduće mogla izreći samo maloljetnim počiniteljima.

e/ Zakonsko ublažavanje kazne sada je moguće prema svim počiniteljima koji su *tempore criminis* bili smanjeno ubrojivi bez obzira u kojoj je mjeri njihova ubrojivost bila smanjena, a prema prijedlogu samo prema počiniteljima koji su u vrijeme počinjenja kaznenog djela bili smanjeno ubrojivi "u znatnoj mjeri". Time se ograničava mogućnost ublažavanja kazne u odnosu na sadašnji propis.

f/ Uvjetna osuda se prema sadašnjem propisu može primijeniti prema počinitelju kaznenog djela za koje je zakonom propisana kazna zatvora do deset godina ako su primijenjene odredbe o ublažavanju kazne. Prema prijedlogu ta se mogućnost više ne bi odnosila na sudsko ublažavanje kazne, čime se za teža kaznena djela znatno ograničava primjena uvjetne osude.

2. Posebno pooštrenje represije za pojedina kaznena djela

Osim načina koji su opisani pod 1. ovog obrazloženja kojim se povećanjem minimuma propisanih kazni i ograničavanjem mogućnosti ublažavanja kaznenopravna represija u hrvatskom kaznenom pravu općenito pooštrava, za pojedina kaznena djela, zbog njihove

pogibeljnosti i učestalosti, predlagatelj smatra potrebnim i daljnjim posebnim promjenama u kaznenim okvirima za ta djela, pooštriti zakonsku represiju koja bi se ubuduće mogla i trebala primijeniti prema njihovim počiniteljima. To se pooštavanje predlaže bilo ukidanjem alternativno propisane novčane kazne bilo povišenjem posebnog minimuma kazne zatvora uz zadržavanje dosadašnjeg maksimuma, bilo povećanjem maksimuma uz dosadašnji minimum ili povišenjem obje mjere.

Radi potpunog uvida o kojim se kaznenim djelima radi i koje se promjene predlažu daje se na ovom mjestu usporedni pregled svih tih kaznenih djela sa postojećim i predloženim kaznama. Zbog toga jer predlagatelj, kako je već ranije u ovom obrazloženju navedeno, smatra reformu u prvoj fazi i ovoj fazi jednom cjelinom, u tom pregledu su evidentirane strože propisane kazne u obje faze.

Članak	Kazneno djelo	Kazneni zakon do izmjena u I. fazi	Izmjena kazne u I. fazi 2004.g.	Prijedlog izmjena u II. fazi
91.	Teško ubojstvo	najmanje 8 godina ili dugotrajni zatvor		najmanje 10 godina ili dugotrajni zatvor
92.	Ubojstvo na mah	od 1 do 10 godina		od 3 do 10 godina
96.	Sudjelovanje u samoubojstvu stavak 4.	NK ili do 3 godine		od 3 mj. do 3 godine
99.	Teška tjelesna ozljeda stavak 1. stavak 2.	od 3 mj. do 3 godine od 6 mj. do 8 godina		od 6 mj. do 3 godine od 1 do 8 godina
100.	Tjelesna ozljeda na mah stavak 2.	NK ili do 3 godine		od 3 mj. do 3 godine
101.	Tjelesna ozljeda iz nehaja stavak 2.	NK ili do 3 godine		od 3 mj. do 3 godine
105.	Napuštanje nemoćne osobe stavak 2.	od 3 mj. do 3 godine		od 6 mj. do 3 godine
114.	Povreda prava na rad i drugih prava iz rada	NK ili do 1 godine		NK ili do 3 godine
115.	Povreda prava na zdravstvenu i invalidsku zaštitu	NK ili do 1 godine		NK ili do 3 godine
125.	Otmica stavak 1. stavak 2. stavak 3.	od 6 mj. do 5 godina od 1 do 10 godina	od 1 do 12 godina	od 1 do 5 godina od 3 do 10 godina najmanje 3 godine

129.	Prijetnja stavak 3.	od 3 mj. do 3 godine		od 6 mj. do 3. godine
139.	Otmica najviših državnih dužnosnika	najmanje 3 godine		najmanje 5 godina
141.	Protudržavni terorizam	najmanje 3 godine		najmanje 5 godina
143.	Diverzija	najmanje 3 godine		najmanje 5 godina
145.	Objavljivanje sadržaja državne ili vojne tajne stavak 1. stavak 2.	NK ili do 3 godine do 5 godina		od 3 mj. do 3 godine od 6 mj. do 5 godina
155.	Kažnjavanje za najteže oblike k. d. protiv RH stavak 2.	najmanje 5 godina		najmanje 10 godina
169.	Međunarodni terorizam stavak 1. stavak 4.	najmanje 3 godine najmanje 5 godina		najmanje 5 godina najmanje 10 godina
173.	Zloupotreba opojnih droga stavak 2. stavak 3. stavak 4. stavak 5.	od 1 do 12 godina najmanje 3 godine od 3 mj. do 5 godina od 3 mj. do 5 godina		najmanje 3 godine najmanje 5 godina od 1 do 5 godina od 1 do 5 godina
174.	Rasna i druga diskriminacija stavak 4.		NK ili od 3 mj. do 3 g.	od 6 mj. do 3 godine
177.	Protuzakonito prebacivanje osoba preko državne granice stavak 2.		od 6 mj. do 5 godina	od 1 do 8 godina
178.	Međunarodna prostitucija stavak 1. stavak 2. stavak 3.	od 3 mj. do 3 godine od 6 mj. do 5 godina od 1 do 10 godina	od 6 mj. do 5 godina od 1 do 8 godina najmanje 3 godine	
179.	Otmica zrakoplova ili broda stavak 1.	najmanje 1 godina		najmanje 3 godine
180.	Morsko i zračno razbojništvo stavak 1.	najmanje 1 godina		najmanje 3 godine
188.	Silovanje stavak 1.	od 1 do 10 godina		od 3 do 10 godina
189.	Spolni odnošaj s nemoćnom osobom stavak 1. stavak 2. stavak 3.	od 1 do 8 godina od 1 do 10 godina od 1 do 10 godina		od 3 do 8 godina od 3 do 10 godina od 3 do 10 godina
190.	Prisila na spolni odnošaj	od 3 mj. do 5 godina		od 6 mj. do 5 godina

191.	Spolni odnošaj zlouporabom položaja stavak 1. stavak 2.	od 3 mj. do 3 godine od 6 mj. do 5 godina		od 6 mj. do 3 godine od 1 do 5. godina
192.	Spolni odnošaj s djetetom stavak 1. stavak 2. stavak 3. stavak 4. stavak 5.	od 1 do 8 godina najmanje 3 godine od 1 do 10 godina najmanje 5 g. najmanje 5 g. ili dugotrajni zatvor		od 3 do 12 godina najmanje 5 godina ili dugotrajni zatvor najmanje 3 godine najmanje 5 g. ili dugotrajni zatvor najmanje 8 g. ili dugotrajni zatvor
194.	Zadovoljenje pohote pred djetetom	od 3 mj. do 3 godine		od 6 mj. do 3 godine
195.	Podvođenje stavak 1. stavak 2. stavak 3. stavak 4. stavak 5. stavak 6.	od 3 mj. do 3 godine od 3 mj. do 3 godine od 6 mj. do 5 godina od 1 do 8 godina od 3 mj. do 3 godine od 1 do 10 godina		od 1 do 5 godina od 6 mj. do 3 godine od 1 do 5 godina najmanje 3 godine od 1 do 5 godina najmanje 5 godina
196.	Iskorištavanje djece ili maloljetnih osoba za pornografiju stavak 1.	od 1 do 5 godina		od 1 do 8 godina
197.	Upoznavanje djece s pornografijom stavak 1.	NK ili do 1 godine		od 6 mj. do 3 godine
197.a	Dječja pornografija na računalnom sustavu ili mreži stavak 2.		NK ili do 3 godine	od 6 mj. do 3 godine
208.	Kršenje obiteljskih obveza stavak 1.	NK ili do 3 godine		od 3 mj. do 3 godine
209.	Povreda dužnosti uzdržavanja stavak 2.	NK ili do 3 godine		od 3 mj. do 3 godine
212.	Napuštanje djeteta	od 6 mj. do 3 godine		od 1 do 3 godine
213.	Zapuštanje ili zlostavljanje djeteta ili maloljetne osobe stavak 1. stavak 2. stavak 3.	od 3 mj. do 3 godine od 3 mj. do 3 godine od 3 mj. do 5 godina		od 6 mj. do 3 godine od 6 mj. do 3 godine od 1 do 5 godina
215.	Sprječavanje i neizvršenje mjera za zaštitu djeteta ili maloljetne osobe stavak 2.	NK ili do 3 godine		od 3 mj. do 3 godine
215.a	Nasilničko ponašanje u obitelji	od 3 mj. do 3 godine		od 6 mj. do 5 godina
216.	Krađa stavak 1.	NK ili do 3 godine		od 3 mj. do 3 godine

224.	Prijevара stavak 1. stavak 2.	NK ili do 3 godine NK ili do 3 godine		od 3 mj. do 3 godine od 3 mj. do 3 godine
233.	Lihvarski ugovor stavak 1. stavak 2.	NK ili do 1 godine NK ili do 1 godine		od 1 do 3 godine od 1 do 3 godine
234.	Iznuda stavak 1. stavak 2.	od 6 mj. do 5 godina od 1 do 10 godina		od 1 do 5 godina od 3 do 10 godina
235.	Ucjena stavak 1. stavak 2.	od 6 mj. do 5 godina od 1 do 10 godina		od 1 do 5 godina od 3 do 10 godina
240.	Nesavjesno liječenje stavak 1. stavak 2.	NK ili do 2 godine NK ili do 2 godine		od 3 mj. do 3 godine od 3 mj. do 3 godine
241.	Samovoljno liječenje stavak 1. stavak 2.	do 150 d.d. ili do 6 mj. NK ili do 1 godine		6 mj. do 3 godine 6 mj. do 3 godine
242.	Nedozvoljeno presađivanje dijelova ljudskog tijela stavak 1. stavak 4.	NK ili do 3 godine od 3 mj. do 3 godine		od 6 mj. do 3 godine od 6 mj. do 5 godina
243.	Nepružanje medicinske pomoći	NK ili do 2 godine		od 6 mj. do 3 godine
249.	Teška kaznena djela protiv zdravlja ljudi stavak 3.	od 6 mj. do 5 godina		od 1 do 5 godina
250.	Onečišćenje okoliša stavak 1. stavak 2.	od 3 mj. do 5 godina od 3 mj. do 5 godina		od 6 mj. do 5 godina od 6 mj. do 5 godina
271.	Teška kaznena djela protiv opće sigurnosti stavak 2.	od 3 do 12 godina		najmanje 3 godine
272.	Izazivanje prometne nesreće stavak 3.	od 1 do 10 godina		od 3 do 10 godina

273.	Nepružanje pomoći osobi koja je teško tjelesno ozlijeđena u prometnoj nesreći stavak 1. stavak 2.	NK ili do 1 godine NK ili do 3 godine		od 3 mj. do 3 godine od 6 mj. do 5 godine
291.	Nesavjesno gospodarsko poslovanje stavak 1. stavak 2.	NK ili do 3 godine od 6 mj. do 5 godina		od 3 mj. do 3 godine od 1 do 5 godina
294.a	Primanje mita u gospodarskom poslovanju stavak 1. stavak 2.		od 6 mj. do 5 godina od 3 mj. do 3 godine	od 1 do 8 godina od 6 mj. do 5 godina
294.b	Davanje mita u gospodarskom poslovanju stavak 1.		od 3 mj. do 3 godine	od 6 mj. do 3 godine
301.	Pomoć počinitelju nakon počinjenja kaznenog djela stavak 1. stavak 2.	NK ili do 3 godine NK ili do 3 godine		od 3 mj. do 3 godine od 3 mj. do 3 godine
303.	Davanje lažnog iskaza stavak 1. stavak 2. stavak 3.	NK ili do 3 godine NK ili do 3 godine od 3 mj. do 5 godina	od 6 mj. do 5 godina od 6 mj. do 5 godina od 1 do 10 godina	
304.	Sprječavanje dokazivanja stavak 2.	NK ili do 1 godine		od 3 mj. do 3 godine
305.	Povreda tajnosti postupka stavak 1. stavak 2.	do 100 d.d. ili do 3 mj. do 100 d.d. ili do 3 mj.	NK ili do 6 mj. NK ili do 6 mj.	
311.	Krivtvođenje isprave stavak 2.	od 3 mj. do 5 godina		od 6 mj. do 5 godina
312.	Krivtvođenje službene isprave stavak 1. stavak 2.	od 3 mj. do 5 godina od 3 mj. do 5 godina		od 6 mj. do 5 godina od 6 mj. do 5 godina
315.	Ovjeravanje neistinitog sadržaja stavak 1. stavak 2.	od 3 mj. do 5 godina od 3 mj. do 5 godina		od 6 mj. do 5 godina od 6 mj. do 5 godina
317.	Sprječavanje službene osobe u obavljanju službene dužnosti			

	stavak 1. st. 3. u vezi st. 1.	od 3 mj. do 3 godine od 3 mj. do 3 godine		od 6 mj. do 3 godine od 6 mj. do 3 godine
318.	Napad na službenu osobu stavak 1. stavak 2.	od 3 mj. do 3 godine od 3 mj. do 3 godine		od 6 mj. do 3 godine od 6 mj. do 3 godine
319.	Sudjelovanje u grupi koja sprječava ili napada službenu osobu stavak 1. stavak 2.	N.K. ili do 1 godine od 1 do 5 godina		od 3 mj. do 3 godine od 1 do 8 godina
321.	Pozivanje na otpor stavak 1.	NK ili do 3 godine		od 3 mj. do 3 godine
322.	Širenje lažnih i uznemirujućih glasina stavak 1. stavak 2.	do 150 d.d. ili do 6 mj.	NK ili do 3 godine	NK ili do 1 godine od 3 mj. do 3 godine
324.	Oduzimanje ili uništenje službenog pečata ili službenog spisa stavak 1.	NK ili do 3 godine		od 3 mj. do 3 godine
327.	Uništavanje ili prikriivanje arhivske građe stavak 1.	NK ili do 3 godine		od 3 mj. do 3 godine
332.	Dogovor za počinjenje kaznenog djela	NK ili do 1 godine	NK ili do 3 godine	
333.	Udruživanje za počinjenje kaznenih djela stavak 1. stavak 2. stavak 3. stavak 4.	od 3 mj. do 3 godine od 6 mj. do 5 godine NK ili do 1 godine od 3 mj. do 3 godine	od 6 mj. do 5 godina od 1 do 8 godina NK ili do 3 godine od 6 mj. do 5 godina	
335.	Nedozvoljeno posjedovanje oružja i eksplozivnih tvari stavak 1.	NK ili do 3 godine		od 3 mj. do 3 godine
336.	Sudjelovanje u grupi koja počini kazneno djelo			

	stavak 1. stavak 2.	od 3 mj. do 3 godine od 1 do 8 godina		od 6 mj. do 5 godina od 1 do 10 godina
337.	Zloupotreba položaja i ovlasti stavak 1. stavak 2. stavak 3.	NK ili do 3 godine od 3 mj. do 5 godina od 6 mj. do 5 godina		od 3 mj. do 3 godine od 6 mj. do 5 godina od 1 do 5 godina
347.	Primanje mita stavak 1. stavak 2.	od 6 mj. do 5 godine od 3 mj. do 3 godine		od 1 do 8 godina od 6 mj. do 5 godina
348.	Davanje mita stavak 1.	od 3 mj. do 3 godine		od 6 mj. do 3 godine

Usporedbom propisanih kazni prema postojećem KZ (dakle nakon I. faze promjena) pooštreno je 13 kaznenih okvira što je bilo 1,83 % od ukupnog broja svih propisanih kazni.

U II. fazi promjena pooštreno je daljnjih 116 kaznenih okvira što je od ukupnog broja kaznenih okvira za sve inkriminacije (711) 16,32%.

UKUPNO u I. i II. fazi promjena KZ pooštreno je 129 kaznenih okvira što je 18,15% od ukupnog broja propisanih kazni za sve inkriminacije.

Osim ovdje prikazanih promjena kaznenih okvira promijenjeni su još i posebni okviri propisanih novčanih kazni tako da se umjesto ograničenja s određenim najvišim dnevnim dohotkom manjim od općeg maksimuma te vrste kazne (npr. 150 dnevnih dohodaka sl.) u prijedlogu omogućava izricanje i viših iznosa do općeg maksimuma te kazne. U I. fazi na taj način pooštreno je 11 kaznenih okvira a u II fazi još 36, tako da bi nakon tih korekcija, prilikom izricanja novčanih kazni sudovi bili doista samo izuzetno ograničeni dosadašnjim posebnim maksimumima novčanih kazni. Ove korekcije predlagatelj također opravdano smatra pooštrenjem zakonske kaznenopravne represije.

3. Zakonska intervencija radi učinkovitijeg preventivnog djelovanja određenih sigurnosnih mjera

Osim pooštrenja kaznenopravne represije predlagatelj se u okviru strategije učinkovitije politike suzbijanja kriminala radi specijalne prevencije određenih kaznenih djela (da počinitelj ubuduće ne ponavlja kriminalno djelovanje) odlučio i na određene promjene u drugim kaznenopravnim sankcijama i to upravo sigurnosnih mjera i to: Obveznog psihijatrijskog liječenja, Zabrane obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti i Zabrane upravljanja motornim vozilom.

Analiza fenomenologije u dosadašnjoj primjeni KZ upućuje na zaključak da bi se najdulje trajanje sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja uz odgovarajuću kaznu oduzimanja slobode trebalo od tri produljiti na pet godina, pa je u tom smislu predložena promjena propisa iz članka 75. KZ.

Smatra se opravdanim u cilju učinkovitijeg ostvarenja svrhe sigurnosne mjere zabrane obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti (otklanjanja uvjeta koji omogućavaju ili poticajno djeluju na počinjenje novog kaznenog djela) maksimalno trajanje te mjere od sadašnjih pet godina produljiti na deset godina. U tom smislu se predlaže promjena propisa iz članka 77. KZ.

Kod sigurnosne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom, zbog sve većeg broja kaznenih djela protiv sigurnosti prometa s najtežim posljedicama, predlagatelj smatra potrebnim najveću dosadašnju mjeru te zabrane upravljanja motornim vozilom od pet godina povisiti na deset godina a u slučaju ponovljenog djela protiv sigurnosti prometa sa smrtnim posljedicama, takva se zabrana po prijedlogu može prema počinitelju primijeniti zauvijek.

4. Produljenje rokova zastare

O tome je bilo dosta rasprave i prilikom predlaganja promjena KZ u 2004. g. pa je najavljeno da će to biti razmotreno u prijedlozima za drugu fazu reforme. Neki su smatrali i objašnjavali da bi se produljenjem zastarnih rokova spriječila zastara nekih kaznenih djela počinjenih u tijeku pretvorbe vlasništva i drugih kaznenih djela počinjenih u proteklom godinama. Istina je međutim, da se produljeni zastarni rokovi mogu odnositi i primijeniti samo na kaznena djela koja bi bila ili će biti počinjena nakon stupanja na snagu zakona s takvim promjenama, a nikako retroaktivno na kaznena djela ili izrečene kazne prije toga.

Sada se ipak predlaže produljenje rokova zastare kaznenog progona i izvršenja kazni za najlakša kaznena djela za koja je propisana odnosno izrečena kazna zatvora do jedne godine ili novčana kazna, od dvije na tri godine /apsolutna zastara šest godina/, s ciljem da zbog poznatih okolnosti trajanja kaznenog postupka i postupka izvršenja kazni u našim prilikama, ubuduće, makar se radilo i o najlakšim kaznenim djelima i izrečenim kaznama zastara ne bi trebala u odnosu na te prilike relativno brzo nastupiti. Za ostala kaznena djela i izrečene kazne postojeći zastarni rokovi su primjereni zahtjevu postupanja suda u razumnom roku i svrsi kažnjavanja / Tako primjerice za najteža kaznena djela apsolutna zastara je pedeset godina i sukladno tome ostali zastarni rokovi/.

5. Kaznena djela gospodarskog kriminala

Već se novela KZ iz 2000.g odnosila, između ostalog, na preuređenje kaznenih djela protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja iz glave XXI, uglavnom na prijedlog prakse državnog odvjetništva. Tako npr. nesavjesno gospodarsko poslovanje iz članka 291. KZ, prijevara u gospodarskom poslovanju iz članka 293. KZ i dr.

Sukladno preuzetim obvezama iz Kaznenopravne konvencije o korupciji, u I. fazi promjena KZ 2004.g. zakonodavac je propisao nova kaznena djela „primanja mita u gospodarskom poslovanju“ u članku 294.a KZ i „davanja mita u gospodarskom poslovanju“ u članku 294.b KZ, te je izvršena izmjena kod kaznenog djela „protuzakonitog poslovanja“ iz članka 343. KZ, čime je sada inkriminirano i pasivno protuzakonito posredovanje. Sad su učinjene određene korekcije u opisima određenih kaznenih djela (utaja poreza i drugih davanja i nesavjesno gospodarsko poslovanje) i pooštrene kazne za ona kaznena djela koja su posebno navedena u pregledu tih pooštrenja. Ostale promjene predlagatelj ne smatra potrebnim predložiti, posebno i zbog toga, što bi se njima, u određenim slučajevima za koja su još sudski postupci u tijeku, moglo postaviti pitanje primjene blažeg zakona i time dekriminalizacije određenih ponašanja, a eventualno stroži zakon se na te slučajeve ionako ne bi mogao primijeniti zbog načela zabrane retroaktivnosti kaznenopravne represije.

U odnosu na pitanje nomotehnike članka 337. i pojma „drugome“, nalazimo da bi ovaj pojam ipak trebalo učiniti jasnijim i izriječkom odrediti da isti pojam obuhvaća „dugu pravnu

ili fizičku osobu“, iako ispravnim tumačenjem to proizlazi i iz sadašnjeg teksta zakona. Naime, brojna su kaznena djela u kojima se spominje pojam „drugoga“ i u primjeni norme taj pojam obuhvaća fizičku i pravnu osobu.

Ova izmjena čini potpuno jasnom određenje pojma „drugoga“ za sve buduće kaznene postupke, a u odnosu na postupke koji su u tijeku postoji razlika u tumačenju ovog pojma između državnog odvjetništva i Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Stav Vrhovnog suda predstavlja samo tumačenje norme, a ne zakonski tekst i stoga kao takav ne podliježe primjeni instituta obavezne primjene novog zakona kao blažeg. Sam stav utemeljen je na zauzetom pravnom shvaćanju i kao takav, dok postoji, obavezan je za sva vijeća Vrhovnog suda te kao takav nije mijenjan i u posljednjim odlukama koje je Vrhovni sud donosio.

Upravo stoga odlučili smo se za izmjenu u članku 337. stavku 1. Kaznenog zakona, koja u naravi predstavlja samo objašnjenje i kao takva nije novina, a upitnost ishoda kaznenih postupaka u tijeku u kojima tužitelj podržava drugačiji stav od Vrhovnog suda ostaje neizmijenjena, dok za buduće kaznene postupke ove dvojbe više neće biti.

6. Pooštrenom represijom protiv korupcije

Osim promjena u I. fazi, u ovom Prijedlogu Zakona u glavi XXI. «Kaznena djela protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja» za članak 294.a KZ „primanje mita u gospodarskom poslovanju“ pooštrena je kazna u stavku 1. sa šest mjeseci do pet godina na jednu do osam godina, a u stavku 2. sa tri mjeseca do tri godine na šest mjeseci do pet godina, dok je za članak 294.b „davanje mita u gospodarskom poslovanju“ povišena donja posebna mjera kazne sa tri mjeseca na šest mjeseci.

Isto tako, u glavi XXV. „Kaznena djela protiv službene dužnosti“ za članak 347. KZ «primanje mita» pooštrena je kazna u stavku 1. od šest mjeseci do pet godina na jednu do osam godina, a u stavku 2. od tri mjeseca do tri godine na šest mjeseci do pet godina, dok je za članak 348. KZ «davanje mita» pooštren zakonski minimum kazne sa tri mjeseca na šest mjeseci.

Sve to s linearnom redukcijom mogućnosti ublažavanja tako propisanih kazni jasno i nedvojbeno pooštrava represiju protiv najkarakterističnijih djela korupcije.

7. Daljnje promjene radi suprotstavljanja organiziranom kriminalu

Nakon promjena u I. fazi sada se još predlaže promjena u članku 82. KZ kojom se kao imovinska korist smatra se i ona koju je ostvarila grupa ljudi ili zločinačka organizacija koja je u vremenskoj povezanosti s počinjenim kaznenim djelom i za koju se osnovano može smatrati da potječe od tog djela, jer se njezino zakonito porijeklo ne može utvrditi. Time se u skladu s izvorima međunarodnog kaznenog prava znatno proširuje pojam imovinske koristi koja se oduzima sudskom odlukom o počinjenom kaznenom djelu kojim je ostvarena takva korist.

8. Pojačana kaznenopravna zaštita policijskih službenika u obavljanju njihovih poslova

Umjesto dosadašnjih ograničenih kvalifikatornih okolnosti za ubojstvo „službene osobe“ i drugih oblika nasilja prema takvoj osobi prilikom obavljanja samo nekih određenih

poslova, sada se kvalifikatorni oblici tih djela odnose posebno i na „policijske službenike“ kada obavljaju bilo koji policijski posao prema Zakonu o policiji (Članak 91. i 318. KZ). Pored toga za ubojstvo takve osobe predviđena je maksimalna kazna kao i npr. za druge najteže zločine (genocid i sl.) čime je udovoljeno opravdanim traženjima iz te službe ali i prema javnom mišljenju.

9. Prisilna naplata novčane kazne

Budući da je u obrazloženju prijedloga promjena u I. fazi najavljeno da će se u II. fazi razmotriti prijedlog da se novčana kazna ubuduće prisilno naplaćuje, predlagatelj je prikupio sve relevantne činjenice o primjeni KZ u tom dijelu i ustanovio da osnovanih razloga za promjene nema. Prema podacima Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa RH u tijeku tri godine (2002 - 2004) ukupno je po čl. 52 KZ novčana kazna zamijenjena kaznom zatvora (*supletorni zatvor*) za 1281 osobe. U istom razdoblju ukupno je bezuvjetno izrečeno 12.345 bezuvjetnih novčanih kazni. Uzme li se u obzir da se kod supletnog zatvora radi o ranije izrečenim novčanim kaznama, dakle prije tog razdoblja, a tada je broj tih kazni bio manji, može se opravdano tvrditi da se u RH novčana kazna zamjenjuje kaznom zatvora prema manje od 10% svih osuđenih tom vrstom kazne. To ne opterećuje zatvorski sustav više od očekivanja, a financijski bi bilo za državu daleko nepovoljnije prisilno naplaćivati neplaćene novčane kazne, koje su izrečene prema počiniteljima kaznenih djela. Valja naglasiti: “prema počiniteljima kaznenih djela“ jer je potpuno drugačije brojčano stanje kada se radi o izrečenim (i nenaplaćenima) novčanim kaznama počiniteljima prekršaja u RH. / U raspravi i medijima kada se govori o masovnosti nenaplaćenih novčanih kazni i brojni osuđenici koji čekaju na izvršenje supletnog zatvora, namjerno ili iz nehaja, ne razlikuju se te dvije skupine. Predlagatelj smatra da ono što se kao problem supletnog zatvora može odnositi na prekršajno pravo, ne odnosi se i na kazneno pravo. Nadalje, budući da je u KZ za sva kaznena djela za koja se može izreći novčana kazna alternativno propisana i kazna zatvora, može se smatrati da je nakon sudskog izbora jedne od dviju propisanih vrsta kazni supletni zatvor samo rezultat izbora te vrste kazne od strane osuđene osobe. Stoga i iz tog razloga nema potrebe mijenjati st. 1. čl. 52. KZ koji propisuje da se novčana kazna ne naplaćuje prisilno.

10. Ograničenje uvjetnog otpusta osoba osuđenih na dugotrajni zatvor

Dosadašnji propis omogućava uvjetni otpust s izdržavanja kazne oduzimanja slobode, bez obzira da li se radi o zatvoru ili dugotrajnom zatvoru, nakon jedne polovine a iznimno nakon jedne trećine vremena izdržane kazne. Predlagatelj smatra da se za najteža kaznena djela taj penološki režim treba reducirati, odnosno pooštriti tako, da se osoba koja je osuđena na kaznu dugotrajnog zatvora može otpustiti s izdržavanja kazne tek nakon što je proteklo barem najmanje dvije trećine vremena izdržane kazne, a samo iznimno i nakon jedne polovine vremena izdržane kazne. Budući da je u dosadašnjoj praksi primjena uvjetnog otpusta nakon polovine vremena statistički i u stvarnosti bila vrlo rijetka, za očekivati je da osoba koja će biti osuđena na kaznu dugotrajnog zatvora u maksimalnom trajanju od 40 godina, ubuduće ne bi mogla biti puštena ni uvjetno na slobodu prije proteka vremena od najmanje 30 godina. Ta promjena je, između ostalih kriminalnopolitičkih razloga, prije svega generalne prevencije, motivirana i uspostavljanjem razumnog „približavanja“ i praktičnog izjednačavanja sa očekivanim učincima kazne doživotnog zatvora prema uobičajenim standardima rokova uvjetnog otpusta s izdržavanja te kazne prema usvojenim kriterijima u praksi europskih država koje propisuju takvu kaznu.

II. OBJAŠNJENJE POJEDINIH ODREDBI

Uz članak 1:

Predlaže se produljenje rokova zastare kaznenog progona za najlakša kaznena djela za koja je propisana odnosno izrečena kazna zatvora do jedne godine ili novčana kazna, od dvije na tri godine /apsolutna zastara šest godina/, s ciljem da zbog poznatih okolnosti trajanja kaznenog postupka i postupka izvršenja kazni u našim prilikama, ubuduće, makar se radilo i o najlakšim kaznenim djelima i izrečenim kaznama zastara ne bi trebala u odnosu na te prilike relativno brzo nastupiti. Za ostala kaznena djela i izrečene kazne postojeći zastarni rokovi su primjereni zahtjevu postupanja suda u razumnom roku i svrsi kažnjavanja te ostaju nepromijenjeni.

Uz članak 2:

Predlaže se produljenje rokova zastare izvršenja kazni za najlakša kaznena djela za koja je propisana odnosno izrečena kazna zatvora do jedne godine ili novčana kazna, od dvije na tri godine /apsolutna zastara šest godina/, s ciljem da zbog poznatih okolnosti trajanja kaznenog postupka i postupka izvršenja kazni u našim prilikama, ubuduće, makar se radilo i o najlakšim kaznenim djelima i izrečenim kaznama zastara ne bi trebala u odnosu na te prilike relativno brzo nastupiti.

Uz članak 3:

S obzirom na fenomenologiju i dosadašnju sudsku praksu, prema važećoj odredbi o smanjenoj ubrojivosti gdje je zakonsko ublažavanje moguće prema svom počiniteljima koji su u vrijeme počinjenja kaznenog djela bili smanjeno ubrojivi bez obzira u kojoj je mjeri njihova ubrojivost bila smanjena, prema sadašnjem prijedlogu ograničava se mogućnost ublažavanja kazne samo prema počinitelju koji je bio smanjeno ubrojiv u «znatnoj mjeri».

Uz članak 4:

Kod odredbe o kazni zatvora dodan je novi stavak 2. kojim se predlaže da se iznimno, pod uvjetima iz članka o stjecaju kaznenih djela (čl. 60. KZ), kazna zatvora za kaznena djela počinjena u stjecaju može izreći u trajanju do dvadeset godina.

U dosadašnjem stavku 4. (postaje stavak 5.) promijenjena je dobna granica za izricanje kazne dugotrajnog zatvora, snižavanjem sa dvadeset jedne godine života na osamnaest godina, odnosno na ponoljenost počinitelja. Do sada se kazna dugotrajnog zatvora nije mogla izreći mlađem punoljetniku.

Uz članak 5:

Kod odredbe o uvjetnom otpustu predložena je promjena vezana za dugotrajni zatvor.

Obzirom na to da je zbog primjene dugotrajnog zatvora u minimalnom trajanju 20 godina po sadašnjem članku 55. Kaznenog zakona počinitelj mogao biti uvjetno otpušten i nakon 10 godina izdržane kazne, a iznimno uvjetno otpušten nakon 6,7 godina, smatra se, kao mjeru pooštrenja represije umjesto uvođenja kazne doživotnog zatvora opravdanim uvesti ograničenje uvjetnog otpusta u odnosu na sadašnji propis. Tako osoba osuđena na maksimalno trajanje kazne dugotrajnog zatvora ne će moći biti puštena na uvjetni otpust prije no što izdrži najmanje 30 godina zatvora a pod najpovoljnijim uvjetima ne prije 20 godina

izdržane kazne. Time se očekivano trajanje oduzimanja slobode prema našem KZ izjednačava s onim kaznenim pravima u kojima je propisana kazna doživotnog zavora.

Uz članak 6:

Promijenjena je odredba o ublažavanju kazne. Do sada su jednaki pragovi i granice trajali za obje vrste ublažavanja. Predloženom odredbom odvojeno je zakonsko od sudskog ublažavanja kazne. Zakonsko ublažavanje kazne odnosi se na okolnosti za koje zakon unaprijed predviđa da se mogu uzeti u obzir kao olakotne okolnosti pri izricanju kazne (npr. prekroračenje nužne obrane, prekoračenje krajnje nužde, kazneno djelo počinjeno u pokušaju). Sada je posebno propisano sudsko ublažavanje kazne, to su tzv. posebne olakotne okolnosti (ublažajne okolnosti) koje sud uzima u obzir pri svakom pojedinom slučaju. Takvo ublažavanje je više ograničeno višim donjim granicama nego zakonsko ublažavanje. Time se dosljedno vrši pooštavanje (vidi načine ublažavanja pod I).

Uz članak 7:

Kod odredbe o stjecaju kaznenih djela, u stavku 2. članka 60. KZ dodana je nova točka d, prema kojoj se za teža kaznena djela počinjena u stjecaju, ako za njih nije propisana kazna dugotrajnog zatvora, omogućava izricanje jedinstvene kazne zatvora u trajanju do dvadeset godina.

Uz članak 8:

Uvjetna osuda se prema sadašnjem propisu može primijeniti prema počinitelju kaznenog djela za koje je zakonom propisana kazna zatvora do deset godina ako su primijenjene odredbe o ublažavanju kazne. Prema prijedlogu ta se mogućnost više ne bi odnosila na sudsko ublažavanje kazne, čime se za teža kaznena djela znatno ograničava primjena uvjetne osude.

Uz članak 9:

Analiza fenomenologije u dosadašnjoj primjeni KZ upućuje na zaključak da bi se najdulje trajanje sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja uz odgovarajuću kaznu oduzimanja slobode trebalo od tri produljiti na pet godina, pa je u tom smislu predložena promjena propisa i članka 75. KZ.

Uz članak 10:

Smatra se opravdanim u cilju učinkovitijeg ostvarenja svrhe sigurnosne mjere zabrane obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti (otklanjanja uvjeta koji omogućavaju ili poticajno djeluju na počinjenje novog kaznenog djela) maksimalno trajanje te mjere od sadašnjih pet godina produljiti na deset godina. U tom smislu se predlaže promjena propisa iz članka 77. KZ.

Uz članak 11:

Zbog sve većeg broja kaznenih djela protiv sigurnosti prometa s najtežim posljedicama, sigurnosne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom, predlagatelj smatra potrebnim najveću dosadašnju mjeru te zabrane upravljanja motornim vozilom od pet godina povisiti na deset godina, a u slučaju povratništva najtežih djela protiv sigurnosti prometa sa smrtnim posljedicama, takva se zabrana po prijedlogu može primijeniti zauvijek.

Uz članak 12:

Važeći Kazneni zakon poznaje samo tzv. klasično oduzimanje imovinske koristi. Od počinitelja kaznenog djela oduzima se imovinska korist koja je stečena izvršenjem konkretnog kaznenog djela za koje je proglašen krivim, iako često postoje indicije i dokazi o daleko većoj imovini koja nije stečena legalno i za koju se osnovano može smatrati da ju je ta osoba stekla izvršenjem kaznenih djela.

Većina kaznenih zakona europskih država poznaje tzv. "prošireno oduzimanje imovinske koristi" sukladno kojem se od članova zločinačkih organizacija može oduzeti sva imovina osim imovine koju su stekli legalno, odnosno za koju je nesporno da ne potječe od izvršenja kaznenih djela organiziranog kriminala.

Predloženom dopunom odredbe o oduzimanju imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom propisivanjem novog stavka 2. članka 82. KZ, imovinska korist smatra se i ona korist koju je ostvarila grupa ljudi ili zločinačka organizacija koja je u vremenskoj povezanosti s počinjenim kaznenim djelom i za koju se osnovano može smatrati da potječe od tog djela, jer se njezino zakonito porijeklo ne može utvrditi.

Time se u skladu s izvorima međunarodnog kaznenog prava znatno proširuje pojam imovinske koristi koja se oduzima sudskom odlukom o počinjenom kaznenom djelu kojim je ostvarena takva korist.

Uz članak 13:

Na prijedlog Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u članku 89. stavku 30. kod članova obitelji brisane su riječi: „a žive u zajedničkom kućanstvu“, jer se vrlo često nasilje u obitelji događa između bivših bračnih ili izvanbračnih partnera koji više ne žive u zajedničkom kućanstvu.

Uz članak 14:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela teško ubojstvo iz članka 91. KZ, predloženo je povišenje posebne najmanje mjere kazne s osam na deset godina zatvora za sve oblike ovog kaznenog djela. Time je preložena kazna izjednačena s kaznama propisanim za najteža kaznena djela (npr. genocid).

U točki 7. proširen je krug službenih osoba i na osobe koje obavljaju poslove sigurnosti prometa.

Oblikovanjem nove točke 8. prihvaćen je prijedlog MUP-a da se kvalificiranim djelom ubojstva sa propisanom najtežom kaznom u KZ posebno zaštite policijski službenici kada obavljaju bilo koji od poslova koji su izričito navedeni u čl. 3. t. 1- 7. Zakona o policiji. Time je ovim oblikom kvalificiranog ubojstva, a s obzirom na fenomenologiju učestalosti usmrćenja policajaca tijekom obavljanja policijskih poslova, opravdano proširena njihova kaznenopravna zaštita.

Uz članak 15:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod ubojstava na mah iz članka 92. KZ, predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne sa jedne na tri godine zatvora.

Uz članak 16:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela sudjelovanje u samoubojstvu iz članka 96. KZ, u stavku 4. predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne sa novčane kazne na tri mjeseca zatvora.

Uz članak 17:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela teška tjelesna ozljeda iz članka 99. KZ, u stavku 1. predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne sa tri mjeseca na šest mjeseci zatvora, a u stavku 2. sa šest mjeseci na jednu godinu zatvora.

Uz članak 18:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela tjelesna ozljeda na mah iz članka 100. KZ, u stavku 2. predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne s novčane kazne na tri mjeseca zatvora.

Uz članak 19:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela tjelesna ozljeda iz nehaja iz članka 101. KZ, u stavku 2. predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne sa novčane kazne na tri mjeseca zatvora.

Uz članak 20:

Na prijedlog Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u članku 102. KZ kod pokretanja kaznenog postupka za kaznena djela tjelesne ozljede, ako je djelo počinjeno prema djetetu ili maloljetnoj osobi, postupak će se pokrenuti po službenoj dužnosti, a ne po privatnoj tužbi.

Uz članak 21:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela nepružanje pomoći iz članka 104. KZ, brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 22:

Kod kaznenog djela napuštanje nemoćne osobe iz članka 105. KZ, gradacijom posljedice na predloženi način izjednačava se (u st. 3.) kazna s kaznom propisanom za kazneno djela prouzročenja smrti iz nehaja, ali s obzirom na veću kriminalnu količinu ovog kaznenog djela viši je posebni minimum nego kod prouzročenja smrti iz nehaja.

Uz članak 23:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela povreda prava na rad i drugih prava iz rada iz članka 114. KZ, predlaže se povišenje gornje posebne mjere propisane kazne s jedne na tri godine zatvora.

Uz članak 24:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela povreda prava na zdravstvenu i invalidsku zaštitu iz članka 115. KZ, predlaže se povišenje gornje posebne mjere propisane kazne s jedne na tri godine zatvora.

Uz članak 25:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela otmica iz članka 125. KZ, u stavku 1. predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne sa šest mjeseci na jednu godinu zatvora, u stavku 2. od jedne na tri godine, dok se kod kvalificiranog oblika ovog kaznenog djela ako je prouzročena smrt otete osobe, predlaže povišenje raspona kazne od jedne do dvanaest godina na kaznu zatvora od najmanje tri godine i time se kazna izjednačava sa kaznom za kvalificirani oblik kaznenog djela protupravnog oduzimanja slobode iz članka 124. stavka 4. KZ.

Uz članak 26:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela prisila iz članka 128. KZ, brisano je ograničenje novčane kazne, pa se po prijedlogu ona može izreći u najvećoj zakonskoj mjeri.

Uz članak 27:

Kod kaznenog djela prijetnja iz članak 129. KZ propisane kazne nisu bile primjerene težini tog kaznenog djela, te su povišene donje posebne mjere propisanih kazni u stavku 1. i 3. Izmjenom u stavku 4. sada se samo kazneno djelo iz stavka 1. pokreće povodom prijedloga, jer dosadašnja praksa ukazuje na to da cilj većine oštećenika kaznenim djelom iz stavka 1. nije pokretanje kaznenog progona već prekid prijetnje, te kod pokretanja kaznenog postupka treba jednako tretirati kazneno djelo prisile i prijetnje.

Uz članak 28:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela povreda tajnosti pisama iz članka 130. KZ, u stavku 1. brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 29:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela neovlašteno otkrivanje profesionalne tajne iz članka 132. KZ, u stavku 1. brisano je ograničenje novčane kazne, pa se po prijedlogu ona može izreći u najvećoj zakonskoj mjeri. U navedenom stavku, terminologija je usklađena s Zakonom o socijalnoj skrbi i Obiteljskim zakonom, na način da su riječi „djelatnik skrbništva“ zamijenjene riječima „djelatnik ustanove socijalne skrbi“.

Uz članak 30:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela nedozvoljena uporaba osobnih podataka iz članka 133. KZ, u stavku 1. brisano je ograničenje novčane kazne, pa se po prijedlogu ona može izreći u najvećoj zakonskoj mjeri.

Uz članak 31:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela povreda mira pokojnika iz članka 134. KZ, u stavku 1. brisano je ograničenje novčane kazne, pa se po prijedlogu ona može izreći u najvećoj zakonskoj mjeri.

Uz članak 32:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela otmica najviših državnih dužnosnika iz članka 139. KZ., predlaže se povećanje donje posebne mjere propisane kazne sa tri na pet godina zatvora.

Uz članak 33:

Povodom opravdanog prijedloga Pučkog pravobranitelja u kaznenom djelu "Nasilje prema najvišim državnim dužnosnicima" iz čl. 140 KZ dodani su, ranije omaškom izostavljeni državni dužnosnici tj. Pučki pravobranitelj i njegovi zamjenici.

Uz članak 34:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela protudržavni terorizam iz članka 141. KZ, predlaže se povećanje donje posebne mjere propisane kazne sa tri na pet godina zatvora. Dosadašnja propisana kazna bila je očigledno nesrazmjerna težini samog djela.

Uz članak 35:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela diverzija iz članka 143. KZ, predlaže se povećanje donje posebne mjere propisane kazne sa tri na pet godina zatvora.

Uz članak 36:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela objavljivanje sadržaja državne ili vojne tajne iz članka 145. KZ, predlaže se povećanje donje posebne mjere kazne na način da je za osnovni oblika ovog kaznenog djela kao zakonski minimum predloženo tri mjeseca zatvora, dok je za kvalificirani oblik predložen donji posebni minimum od šest mjeseci zatvora.

Uz članak 37:

Kaznena djela iz članka 138., 139., 140., 141. i 143. ovoga Zakona mogu imati posebno teške posljedice po život ili sigurnost građana. Stoga i same prijetnje da će ta djela biti počinjena mogu izazvati veliko uznemirenje, pa je potrebno inkriminirati upućivanje takvih ozbiljnih prijetnji za navedena kaznena djela protiv Republike Hrvatske.

Time se ne odstupa od duha Kaznenog zakona jer je sama ozbiljna prijetnja inkriminirana za kaznena djela iz članka 169. i članka 172. Kaznenoga zakona.

Uz članak 38:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kažnjavanja za najteže oblike kaznenih djela protiv Republike Hrvatske, kod kvalificiranog oblika ovog kaznenog djela kada je prouzročena smrt jedne ili više osoba ili su prouzročena velika razaranja, predloženo je povećanje donje posebne mjere sa tri na pet godina zatvora.

Uz članak 39:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela međunarodni terorizam iz članka 169. KZ, kod osnovnog oblika predlaže se povišenje posebnog donjeg minimuma kazne s najmanje tri na najmanje pet godina zatvora, dok se kod kvalificiranog oblika ovog kaznenog djela iz stavka 4. ako je prouzročena smrt jedne ili više osoba ili su prouzročena velika razaranja, predlaže povišenje donja posebna mjera kazne s najmanje pet godina na najmanje deset godina zatvora.

Uz članak 40:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela zlouporaba opojnih droga iz članka 173. KZ, u stavku 2. predlaže se povišenje kazne sa jedne do dvanaest godina na najmanje tri godine, što znači da izrečena kazna može biti do petnaest godina zatvora. U stavku 3. predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne s najmanje tri na najmanje pet godina zatvora, dok se u stavicima 4. i 5. predlaže povišenje posebne donje mjere kazne sa tri mjeseca na godinu dana zatvora.

Uz članak 41:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod inkriminacije „govora mržnje“ u stavku 4. članka 174. KZ kaznenog djela rasne i druge diskriminacije predlaže se povišenje posebne donje mjere kazne sa tri na šest mjeseci zatvora.

Uz članak 42:

Kod kaznenog djela trgovanje ljudima i ropstvo iz članka 175. KZ, dodan je novi stavak 4. prema kojem će se kazniti onaj tko iskoristi položaj osobe za koju zna da je kao žrtva trgovanja ljudima na prisilnom radu ili služenju, seksualnom iskorištavanju, ropstvu ili njemu sličnom odnosu, prostituciji ili nedopuštenom presađivanju dijelova ljudskog tijela. Na predloženi način usuglašena je i proširena inkriminacija sadržana u članku 19. Konvencije VE o suzbijanju trgovanja ljudima, te je na prijedlog Ureda za ljudska prava Vlade RH izričito navedena žrtva trgovanja ljudima.

Uz članak 43:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela protuzakonito prebacivanje osoba preko državne granice iz članka 177. KZ, u stavku 2. predloženo je povišenje donje i gornje mjere propisane kazne sa šest mjeseci do pet godina na jednu do osam godina zatvora.

Uz članak 44:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela otmica zrakoplova ili broda iz članka 179. KZ, u stavku 1. predlaže se povišenje posebne donje mjere kazne s najmanje jedne na najmanje tri godine zatvora.

Uz članak 45:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela morsko i zračno razbojništva iz članka 180. KZ, u stavku 1. predlaže se povišenje posebne donje mjere kazne s najmanje jedne na najmanje tri godine zatvora.

Uz članak 46:

Kod odredbe o udruživanju radi činjenja kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (članak 187. KZ), obuhvaćena je i inkriminacija iz članka 174. KZ.

Time je inkriminirano udruživanje u grupu radi počinjenja kaznenog djela rasne i druge diskriminacije, sukladno preporukama Europske komisije protiv rasizma i netolerancije Vijeća Europe.

Uz članak 47:

Kod odredbe o pripremanju kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom obuhvaćena je i inkriminacija iz članka 174. stavka 3. i 4. KZ.

Uz članak 48:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela silovanje iz članka 188. KZ, u stavku 1. predloženo je povišenje posebne donja mjera kazne s jedne na tri godine zatvora.

Uz članak 49:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela spolni odnošaj s nemoćnom osobom iz članka 189. KZ, predloženo je povišenje posebne donje mjere kazne s jedne na tri godine zatvora, u prva tri stavka.

Uz članak 50:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela prisila na spolni odnošaj iz članka 190. KZ, predloženo je povišenje posebne donje mjere kazne s tri na šest mjeseci zatvora.

Uz članak 51:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela spolni odnošaj zlouporabom položaja iz članka 191. KZ, predloženo je povišenje posebne donje mjere kazne sa tri mjeseci na šest mjeseci kod osnovnog oblika ovog kaznenog djela, a kod kvalificiranog oblika predlaže se povišenje sa šest mjeseci na jednu godinu zatvora, čime se pojačava kaznenopravna zaštita maloljetnika.

Uz članak 52:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela spolni odnošaj s djetetom iz članka 192. KZ, u stavku 1. predlaže se povišenje raspona kazne sa jedne do osam godina na tri do dvanaest godina. U stavku 2. predlaže se povišenje kazne sa najmanje tri godine na najmanje pet godina ili dugotrajni zatvor, što znači da izrečena kazna može biti od tri do petnaest godina ili kazna zatvora od 20 do 40 godina (dugotrajni zatvor). U stavku 3. predlože se povišenje kazne sa jedne do deset godina na najmanje tri godine, što znači da izrečena kazna može biti od tri do petnaest godina zatvora. U stavku 4. dodana je kazna dugotrajnog zatvora odnosno izrečena kazna može biti od 20 do 40 godina zatvora. U stavku 5. povećava se kazna sa najmanje pet na najmanje osam godina zatvora.

Uz članak 53:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela zadovoljenja pohote pred djetetom ili maloljetnom osobom iz članka 194. KZ, predloženo je povišenje donje posebne mjere kazne zatvora od tri na šest mjeseci.

Uz članak 54:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela podvođenja iz članka 195. KZ, u stavku 1. predlaže se povećanje donje i gornje posebne mjere propisane kazne sa tri mjeseca do tri godine, na jednu do pet godina zatvora. U stavku 2. predlaže se povećanje posebne donje mjere propisane kazne sa tri mjeseca na šest mjeseci zatvora. U stavku 3. predlaže povećanje donje posebne mjere kazne zatvora sa šest mjeseci na jednu godinu. U stavku 4. predlaže se povećanje kazne sa jedne do osam godina na najmanje tri godine, što znači da se može izreći kazna od tri do petnaest godina. U stavku 5. predlaže se povećanje kazne sa tri mjeseca do tri godine na jednu do pet godina zatvora, a u stavku 6. sa jedne do deset godina na najmanje pet godina zatvora, što znači da se može izreći kazna od pet do petnaest godina zatvora.

Uz članak 55:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela iskorištavanje djece ili maloljetnih osoba za pornografiju iz članka 196. KZ, predlaže se povećanje posebne gornje mjere propisane kazne sa pet na osam godina zatvora.

Uz članak 56:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela iz članka upoznavanje djece s pornografijom iz članka 197. KZ, u stavku 1. predlaže se povišenje donje i gornje posebne mjere propisane kazne s novčane kazne ili kazne zatvora do jedne godine, na kaznu zatvora od šest mjeseci do tri godine.

Uz članak 57:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela dječja pornografija na računalnom sustavu ili mreži iz članka 197.a, u stavku 2. predlaže povećanje donje i gornje mjere propisane kazne sa novčane kazne ili kazne zatvora do tri godine na kaznu zatvora od šest mjeseci do tri godine.

Uz članak 58:

Na prijedlog Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, u novom stavku 3. predlaže se nova inkriminacija kojom se kaznenopravna zaštita iznošenja osobnih ili obiteljskih prilika iz članka 201. KZ proširuje na štetu djeteta koje je zbog toga izvrgnuto ruglu svojih vršnjaka ili drugih osoba ili su joj prouzročene teže duševne smetnje, dok se u novom stavku 4. posebno inkriminira službena osoba ili druga osoba koja u obavljanju svoje profesionalne djelatnosti počini ovo kazneno djelo u odnosu na dijete.

Kaznenopravna represija za takva ponašanja u novim stavicima tog članka KZ u suglasnosti je s međunarodnim konvencijskim standardima i suvremenoj povećanoj zaštiti djece.

Uz članak 59:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela kršenja obiteljskih obveza iz članka 208. stavak 1. KZ predlaže se umjesto novčane kazne, kao najmanja mjera kazna zatvora od tri mjeseca.

Uz članak 60:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela povreda dužnosti uzdržavanja iz članka 209. KZ, u slučaju uzdržavanja djeteta ili maloljetne osobe (stavak 2.) predlaže se umjesto novčane kazne, kao najmanja mjera kazna zatvora od tri mjeseca.

Uz članak 61:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela napuštanje djeteta iz članka 212. KZ, predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne sa šest mjeseci na jednu godinu zatvora.

Uz članak 62:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela zapuštanje i zlostavljanje djeteta ili maloljetne osobe iz članka 213. KZ, u stavku 1. predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne sa tri na šest mjeseci, a u stavku 3. sa tri mjeseca na jednu godinu.

Na prijedlog Ministarstva obitelji, branitelj i međugeneracijske solidarnosti, u stavku 2. dopunjena je inkriminacija prema kojoj će se kazniti roditelj, posvojitelj ili druga osoba ako dijete ili maloljetnu osobu izloži pogibelji općeopasnim radnjama ili na drugi način.

Uz članak 63:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela sprječavanje i neizvršenje mjera za zaštitu djeteta i maloljetne osobe iz članka 215. KZ, u stavku 2. predlaže se umjesto novčane kazne, kao najmanja mjera kazna zatvora od tri mjeseca.

Uz članak 64:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela nasilničko ponašanje u obitelji iz članka 215.a KZ, predloženo je povišenje donje i gornje mjere propisane kazne sa tri mjeseca do tri godine na šest mjeseci do pet godina zatvora.

Uz članak 65:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela krađa iz članka 216. KZ, u stavku 1. predlaže se umjesto novčane kazne, kao najmanja mjera kazna zatvora od tri mjeseca. dok u stavku 2. brisanjem najveće posebne mjere novčane kazne novčana kazna sa općim zakonskim mjerama uz alternativnu kaznu zatvora postaje novi kaznenopravni okvir za tu inkriminaciju.

Uz članak 66:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela utaja iz članka 220. KZ., u stavku 2. i 5. brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 67:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela oduzimanje tuđe pokretne stvari iz članka 221. KZ, u stavku 1. brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 68:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela uništenje i oštećenje tuđe stvari iz članka 222. KZ, u stavku 1. brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

U stavku 3. riječi: „oštećena stvar velike vrijednosti“ zamijenjene su riječima: „prouzročena znatna šteta“, jer težište nije na vrijednosti stvari prije i nakon oštećenja, nego u visini nanesene štete na određenoj stvari. Na stvari male vrijednosti ne može nastati velika šteta, pa i kada se radi o njenom uništenju.

Uz članak 69:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela prijevara iz članka 224. KZ, u stavku 1. predlaže se povećanje posebne donje mjere propisane kazne s novčane kazne na kaznu zatvora od tri mjeseca, dok u stavku 5. brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 70:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela zlouporaba čeka i kreditne kartice iz članka 226. KZ, u stavku 1. brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 71:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela nedozvoljena uporabe autorskog djela ili izvedbe umjetnika izvođača iz članka 230. KZ, u stavku 4. brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 72:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela lihvarski ugovor iz članka 233. KZ, predlaže se povećanje donje i gornje posebne mjere propisane kazne s novčane kazne ili kazne zatvora do jedne godine, na kaznu zatvora od jedne do tri godine Time se povezuje ovo kazneno djelo s kaznom djelom udruživanja za počinjenje kaznenih djela iz članka 333. KZ.

Uz članak 73:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela iznuda iz članka 234. KZ, u stavku 1. predlaže se povišenje posebne donje mjere propisane kazne sa šest mjeseci na jednu godinu zatvora, a u stavku 2. predlaže povišenje od jedne na tri godine zatvora.

Uz članak 74:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela ucjena iz članka 235. KZ, u stavku 1. predlaže se povišenje posebne donje mjere propisane kazne sa šest mjeseci na jednu godinu zatvora, a u stavku 2. predlaže povišenje donje mjere propisane kazne od jedne na tri godine zatvora.

Uz članak 75:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela prenošenje zarazne bolesti iz članka 238. KZ, u stavku 3 brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 76:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela nesavjesno liječenje iz članka 240. KZ, u stavku 1. predlaže se povećanje donje i gornje posebne mjere propisane kazne s novčane kazne ili kazne zatvora do dvije godine, na kaznu zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Uz članak 77:

Kod kaznenog djela samovoljno liječenje iz članka 241. KZ, predložen je novi zakonski opis te su inkriminirana četiri oblika kaznenog djela: medicinski neopravdano liječenje, liječenje bez pristanka, opravdan kirurški ili drugi medicinski zahvat bez izričitog i valjanog pisanog pristanka, i kirurški ili drugi medicinski zahvat koji nije medicinski opravdan. Time ovo kazneno djelo obuhvaća različite oblike inkriminacija po uzoru na postojeće inkriminacije kod kaznenog djela nedozvoljeno presađivanje dijelova ljudskog tijela iz članka 242. KZ.

Uz članak 78:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela nedozvoljeno presađivanje dijelova ljudskog tijela iz članka 242. KZ, u stavku 1. predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne s novčane kazne na kaznu zatvora od šest mjeseci. U stavku 4. predlaže se povišenje donje i gornje posebne mjere propisane kazne od tri mjeseca do tri godine na šest mjeseci do pet godina, i time se kazna izjednačava s kaznom iz stavka 3.

Uz članak 79:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela nepružanje medicinske pomoći iz članka 243. KZ, predlaže se povišenje donje i gornje posebne mjere propisane kazne s novčane kazne ili kazne zatvora do dvije godine na kaznu zatvora od šest mjeseci do tri godine.

Uz članak 80:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela nadrilječništvo iz članka 244. KZ, u stavku 1. brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 81:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela pripravljanje i proizvodnja štetnih sredstava za liječenje iz članka 245. KZ, u stavku 2. brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 82:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela nesavjesno postupanje pri pripravljanju i izdavanja lijekova iz članka 246. KZ, u stavku 2. brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 83:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela proizvodnja i stavljanje u promet škodljivih živežnih namirnica iz članka 247. KZ, u

stavku 2. brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 84:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela nesavjesni pregled mesa za prehranu iz članka 248. KZ, brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 85:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod teških kaznenih djela protiv zdravlja ljudi, u članku 249. stavku 3. KZ predloženo je povišenje donje posebne mjere propisane kazne sa šest mjeseci na jednu godinu zatvora.

Uz članak 86:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela onečišćenje okoliša iz članka 250. KZ, u stavku 1. predloženo je povišenje posebne donje mjere propisane kazne sa tri na šest mjeseci zatvora.

Uz članak 87:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela ugrožavanje okoliša napravama iz članka 254. KZ, u stavku 2. brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 88:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela prenošenje zaraznih bolesti životinja i bilja iz članka 255. KZ, u stavku 2. brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 89:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela nesavjesno pružanje veterinarske pomoći iz članka 257. KZ, u stavku 2. brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 90:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela protuzakoniti lov iz članka 258. KZ, u stavku 1. brisanjem posebne mjere do sada

propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 91:

Kod kaznenog djela protuzakonitog lova iz članka 259. KZ proširena je inkriminacija u stavku 1. na posjedovanje ili stavljanje u promet zaštićenih vrsta riba ili drugih vodenih ili morskih životinja ili organizama čiji je lov zabranjen te na uništavanje njihova staništa.

Uz članak 92:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela mučenje životinja iz članka 260. KZ, u stavku 1. i 3. brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 93:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela nesudjelovanje u otklanjanju opće opasnosti iz članka 270. KZ, u stavku 1. i 3. brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 94:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod teških kaznenih djela protiv opće sigurnosti, u slučaju prouzročenja smrti jedne ili više osoba. predloženo je povišenje gornje mjere propisane kazne od dvanaest na petnaest godina zatvora

Uz članak 95:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela izazivanje prometne nesreće iz članka 272. KZ, u stavku 3. predloženo je povišenje posebne donje mjere propisane kazne sa jedne na tri godine zatvora.

Uz članak 96:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela nepružanje pomoći osobi koja je teško tjelesno ozlijeđena u prometnoj nesreći iz članka 273., predlaže se pooštrenje kazni s obzirom na težinu i posljedice djela, jer su dosadašnje kazne neprimjereno niske. Predloženo je povećanje posebne najmanje mjere i posebne najveće mjere kazne, umjesto dosadašnje novčane kazne ili kazne zatvora do jedne godine predložena je kazna zatvora od tri mjeseca do tri godine (u st. 1.), a umjesto dosadašnje novčane kazne ili kazne zatvora do tri godine predložena je kazna zatvora od šest mjeseci do pet godina zatvora (u st. 2.).

Uz članak 97:

Kod kaznenog djela pogodovanje vjerovnika iz članka 281. KZ predlaže se novi stavak 2. jer nedostaje odredba prema kojoj to kazneno djelo osim fizičke osobe kao dužnika može počinuti i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Uz članak 98:

Kod kaznenog djela utaja poreza i drugih davanja iz članka 286. KZ, preciziran je opis djela na način da se istakne mogućnost da počinitelj postupa s namjerom da porez ili druge doprinose ne plati druga pravna ili fizička osoba čime se naglašava da pod inkriminaciju te odredbe dolazi i odgovorna osoba u pravnoj osobi koja opisane radnje čini u interesu pravne osobe.

Dodaje se novi stavak (st. 2.) u kojem se predlaže kvalificirani oblik kaznenog djela u slučaju prouzročenja štete velikih razmjera s tim da mora postojati namjera počinitelja.

Uz članak 99:

Kod kaznenog djela nesavjesno gospodarsko poslovanje iz članka 291. KZ, dopunjena je postojeća inkriminacija pa sada osim nesavjesnog poslovanja obuhvaća i grubu povredu dužnosti skrbi o imovinskim interesima pravne osobe. Dužnost skrbi o tuđoj imovini mora proizlaziti iz zakona, pravnog posla ili iz nekog faktičnog odnosa povjerenja iz kojeg proizlazi pravna obveza skrbi o tuđoj imovini. Počinitelj mora grubo povrijediti neku dužnost glede povjerene mu imovine.

Kod kvalificiranog oblika kaznenog djela (st. 2.) mora se raditi o znatnoj imovinskoj šteti, a ne imovinskoj šteti velikih razmjera kako je do sada propisano. Pored navedenog, predlaže se povišenje donje mjere propisane kazne sa šest mjeseci na jednu godinu zatvora.

Uz članak 100:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela primanje mita u gospodarskom poslovanju iz članka 294.a KZ, predlaže se povišenje donje i gornje mjere propisane kazne, kod osnovnog oblika sa šest mjeseci do pet godina na jednu do osam godina, a kod kvalificiranog oblika sa tri mjeseca do tri godine na šest mjeseci do pet godina zatvora.

Uz članak 101:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela davanje mita u gospodarskom poslovanju iz članka 294.b KZ, predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne sa tri mjeseca na šest mjeseci zatvora.

Uz članak 102:

Na prijedlog Ministarstva financija kod kaznenog djela izbjegavanje carinskog nadzora iz članka 298. KZ, izmjena je odredba. Dosadašnja odredba, bez obzira na stav Vrhovnog suda RH da se pod stvari velike vrijednosti odnosno većom količinom robe smatra stvar ili roba u vrijednosti 30 000,00 kuna, u današnjoj kako kaznenoj tako i prekršajnoj praksi dovodi do paralelnog vođenja prekršajnoj postupka (čl. 241. st. 1. toč. 1. Carinskog zakona) i kaznenog postupka (čl. 298. KZ), koji najčešće završavaju da se počinitelji kaznenog djela osuđuju na

uvjetne osude, odriču prava na žalbu, presude postaju pravomoćne i tada obzirom da kazneni postupak u pravilu završava brže od prekršajnog, prekršajni postupak se obustavlja.

Na taj način ne postiže se svrha vođenja prekršajnog postupka, iz razloga što carinska prekršajna tijela tada nisu u mogućnost i naplatiti novčane kazne izrečene prekršajnim rješenjima, a obzirom da su za navedene carinske prekršaje propisane vrlo visoke novčane kazne, obustavljanjem prekršajnog postupka Republika Hrvatska gubi znatna novčana sredstva.

Izostavljanjem kaznenog progona protiv osoba koje izbjegavanjem mjera carinskog nadzora u RH pokušavaju ili unose robu, te isključivo prekršajnim kažnjavanjem, osigurala bi se uplata znatnijih novčanih sredstava u državni proračun, a ne bi došlo do nikakve novine prema carinskim tijelima koja vode prekršajni postupak.

Uz članak 103:

Predloženom dopunom odredbe o neprijavljivanju počinjenog kaznenog djela, u članku 300. stavku 4. KZ proširen je krug osoba i na osobu kojoj je povjeren odgojno obrazovni rad u odgovarajućoj ustanovi.

Uz članak 104:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela pomoć počinitelju nakon počinjenja kaznenog djela, predlaže se povišenje donje i gornje posebne mjere propisane kazne sa novčane kazne ili kazne zatvora do tri godine na kaznu zatvora od tri mjeseca do tri godine zatvora.

Uz članak 105:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela sprječavanje dokazivanje iz članka 304. KZ, predlaže se povišenje donje i gornje posebne mjere propisane kazne sa novčane kazne ili kazne zatvora do jedne godine na kaznu zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Uz članak 106:

Prema opravdanom prijedlogu Pravobraniteljice za djecu da je inkriminacija povrede tajnosti postupka iz članka 305. KZ bila ograničena samo na kazneni postupak, valjalo ju je proširiti na sve postupke pred sudom (kazneni, parnični, vanparnični.) Uklanjanjem riječi "kazneni" iz opisa kaznenog djela inkriminacija je, doista, prema prijedlogu proširena na sve vrste postupaka pred sudom.

Uz članak 107:

U članku 305.a na opravdani prijedlog MUP-a promijenjena je i dopunjena inkriminacija otkrivanja identiteta zaštićenog svjedoka u kaznenom postupku. Izmjene su neophodne radi veće kaznenopravne zaštite koja je po prijedlogu usuglašena s povećanom ulogom takvih svjedoka u najtežim djelima organiziranog kriminala, terorizma i sl.

Uz članak 108:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela izigravanje zabrane iz sigurnosnih mjera i pravnih posljedica osude iz članka 308. KZ, u

stavku 1. brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 109:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela prisila prema pravosudnom dužnosniku iz članka 309. KZ, u stavku 2. brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 110:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela krivotvorenje isprave iz članka 311. KZ, predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne sa tri na šest mjeseci zatvora.

Uz članak 111:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela krivotvorenje službene isprave iz članka 312. KZ, predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne sa tri na šest mjeseci zatvora.

Uz članak 112:

Kod kaznenog djela izradba, nabavljanje, posjedovanje, prodaja ili davanje na uporabu sredstava za krivotvorenje isprava iz članka 314. KZ, predlaže se proširenje inkriminacije i na podatke uz postojeća sredstva za krivotvorenje isprava.

Uz članak 113:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela ovjeravanje neistinitog sadržaja iz članka 315. KZ, predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne sa tri na šest mjeseci zatvora.

Uz članak 114:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela sprječavanje službene osobe u obavljanju službene dužnosti iz članka 317. KZ, predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne sa tri na šest mjeseci zavora

Uz članak 115:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela napad na službenu osobu iz članka 318. stavak 1. KZ, predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne sa tri na šest mjeseci zatvora.

Pored toga, na opravdani prijedlog MUP-a a i radi usuglašavanja povećane kaznenopravne zaštite policijskih službenika sa formulacijom opisa kaznenog djela ubojstva iz čl. 91. predlaže promjena i opisa kaznenog djela napada na službenu osobu.

Uz članak 116:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela sudjelovanje u grupi koja sprječava ili napada službenu osobu iz članka 319. stavak 1. KZ, predlaže se povišenje raspona propisane kazne sa novčane kazne ili kazne zatvora od jedne godine na tri mjeseca do tri godine zatvora, dok je u stavku 2. povišena gornja posebna mjera propisane kazne sa pet na osam godina.

Ovdje se uzimala u obzir propisana kazna u članku 333. KZ (udruživanje za počinjenje kaznenih djela), stavicima 1. i 2. U članku 333. KZ inkriminirano je stvaranje zločinačkih grupa i organizacija, te sudjelovanje u njima, dok bi se za osnovno djelo u članku 319. stavku 1. KZ., koje se sastoji u sudjelovanju u grupi ljudi koja zajedničkim djelovanjem sprječava službenu osobu u obavljanju službene radnje ili je napadne pri obavljanju službene radnje, sada bitno povećala kazna, kao i kod kvalificiranog oblika ovog kaznenog djela u st. 2., koje ostvaruje organizator ili vođa grupe.

Uz članak 117:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela pozivanje na otpor iz članka 321. KZ, predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne sa novčane kazne na tri mjeseca zatvora.

Uz članak 118:

Radi izbjegavanja mogućeg nesporazuma o pojmu "građani" promijenjen je opis djela tako da se sada radi o "više ljudi", a da se suština inkriminacije ne mijenja.

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela širenje lažnih i uznemirujućih glasina iz članka 322. KZ, u stavku 1. predloženo je povišenje donje i gornje mjere propisane kazne sa novčane kazne do stopedeset dnevnih dohodaka ili kazne zatvora do šest mjeseci na novčanu kaznu ili kaznu zatvora do jedne godine, dok je u stavku 2. povišena donja granica propisane kazne sa novčane kazne na kaznu zatvora od tri mjeseca.

Uz članak 119:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod osnovnog oblika kaznenog djela oduzimanje ili uništenje službenog pečata ili službenog spisa iz članka 324. KZ, predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne sa novčane kazne na kaznu zatvora od tri mjeseca.

Uz članak 120:

Kod kaznenog djela nedozvoljeno obavljanje istraživačkih radova i prisvajanje kulturnog dobra iz članka 326. KZ, u stavku 4. očiglednom je omaškom došlo do zamjene riječi «pokušaj» u «prekršaj» što je sada ispravljeno.

Uz članak 121:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod osnovnog oblika kaznenog djela uništavanje ili prikrivanje arhivske građe iz članka 327. KZ, predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne sa novčane kazne na tri mjeseca zatvora.

Uz članak 122:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela samovlast iz članka 329. KZ, u stavku 1. brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 123:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela nedozvoljeno posjedovanje oružja i eksplozivnih tvari iz članka 335. KZ, u stavku 1. predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne sa novčane kazne na kaznu zatvora od tri mjeseca.

Uz članak 124:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela sudjelovanje u grupi koja počini kazneno djelo, u stavku 1. članka 336. KZ predlaže se povišenje donje i gornje mjere propisane kazne sa tri mjeseca do tri godine na šest mjeseci do pet godina, dok se za organizatora ili vođu grupe u stavku 2. predlaže povišenje gornje mjere propisane kazne s osam na deset godina.

Uz članak 125:

Kod kaznenog djela zlorporaba položaja ili ovlasti iz članka 337. KZ riječ „drugome“ zamijenjena je riječima „drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi“ (v. obrazloženje pod I. 5. Kaznena djela gospodarskog kriminala).

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne u prva tri stavka. U stavku 1. s novčane kazne na tri mjeseca zatvora, u stavku 2. s tri mjeseca na šest mjeseci zatvora, a u stavku 3. sa šest mjeseci na jednu godinu zatvora.

Uz članak 126:

Kazneno djelo primanje mita iz članka 347. KZ osobito je pogibeljno. Propisivanjem kaznenog djela primanja mita štiti se ne samo javni poredak u cjelini, već i povjerenje građana u institucije države koje postoje kako bi osigurale građanima zakonito, moralno i prihvatljivo ponašanja pravnih subjekata u odnosima s građanima.

Stoga postoje opravdanost da kazneno djelo primanja mita (najteži oblik, stavak 1.) uđu u kategoriju težih kaznenih djela i to onih za koje je moguće izreći kaznu zatvora do osam godina.

U stavku 1. predlaže se povišenje donje i gornje posebne mjere propisane kazne sa šest mjeseci do pet godina na jednu do osam godina zatvora.

U stavku 2. predlaže se povišenje donje i gornje posebne mjere propisane kazne sa tri mjeseca do tri godine na šest mjeseci do pet godina zatvora.

Pored navedenog, prijedlog povećanja kazni za primanje mita usuglašen je s preporukom GRECO Vijeća Europe.

Uz članak 127:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela davanje mita iz članka 348. KZ, u stavku 1. predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne od tri mjeseca na šest mjeseci zatvora.

Uz članak 128:

U svezi s pooštrenjem kaznenopravne represije kako je obrazloženo pod I., kod kaznenog djela povreda stražarske, ophodne ili druge slične službe iz članka 360. KZ, brisanjem posebne mjere do sada propisane kazne za to kazneno djelo ta se kazna prema prijedlogu propisuje u njenim općim, dakle najširim okvirima uz mogućnost izricanja i njenog općeg maksimuma.

Uz članak 129:

Obzirom da se radi o opsežnijim izmjenama i dopunama odredbi Kaznenog zakona, daje se ovlaštenje Odboru za zakonodavstvo Hrvatskog sabora da izradi pročišćeni tekst Zakona radi jasnog i preglednog upoznavanja prakse i ostale javnosti sa izmjenama i dopunama.

Uz članak 130:

Ovom odredbom određuje se vrijeme stupanja na snagu ovog Zakona, a predloženi *vacatio legis* smatramo dostatnim kako bi se nadležna tijela kaznenog pravosuđa koja primjenjuju zakon i građani mogli upoznati sa izmjenama i dopunama pojedinih odredbi Kaznenog zakona.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona neće biti potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U Hrvatskom saboru nakon rasprave o Prijedlogu Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona na sjednici održanoj 29. studenog 2005. godine, donesen je slijedeći zaključak:

„Prihvaća se Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja uputit će se predlagatelju, radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.“

U odnosu na tekst Prijedloga Zakona koji je bio na prvom čitanju u Hrvatskom saboru u Konačnom Prijedlogu nastale su određene razlike kao posljedica uvažavanja prijedloga i mišljenja Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav, Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, kao i rasprave u Hrvatskom saboru.

U članku 55. KZ (članak 5. Konačnog Prijedloga) ispravljen je naziv Zakona o izvršavanju kaznenopravnih sankcija u Zakon o izvršavanju kazne zatvora.

U članku 132. KZ (članak 29. Konačnog Prijedloga), na prijedlog Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, usklađena je terminologija sa Zakonom o socijalnoj skrbi i Obiteljskim zakonom, te su riječi „djelatnik skrbništva“ zamijenjene riječima „djelatnik ustanove socijalne skrbi“.

U članku 173. KZ (članak 40. Konačnog Prijedloga), kod kaznenog djela Zlouporaba opojnih droga, u stavku 2. predlaže se povišenje kazne sa jedne do dvanaest godina na najmanje tri godine, što znači da izrečena kazna može biti do petnaest godina. U stavku 3. predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne s najmanje tri na najmanje pet godina zatvora, dok se u stavcima 4. i 5. predlaže povišenje posebne donje mjere kazne sa tri mjeseca na godinu dana zatvora.

U članku 177. KZ (članak 43. Konačnog Prijedloga), kod kvalificiranog oblika kaznenoga djela Protuzakonito prebacivanje osoba preko državne granice, povišena je kazna sa šest mjeseci do pet godina na jednu do osam godina zatvora.

U članku 192. KZ (članak 52. Konačnog Prijedloga), kod kaznenog djela Spolni odnošaj s djetetom, u stavku 1. predlaže se povišenje raspona kazne sa jedne do osam godina na tri do dvanaest godina. U stavku 2. predlaže se povišenje kazne sa najmanje tri godine na najmanje pet godina ili dugotrajni zatvor, što znači da izrečena kazna može biti od tri do petnaest godina ili kazna zatvora od 20 do 40 godina (dugotrajni zatvor). U stavku 3. predlože

se povišenje kazne sa jedne do deset godina na najmanje tri godine, što znači da izrečena kazna može biti od tri do petnaest godina zatvora. U stavku 4. dodana je kazna dugotrajnog zatvora odnosno izrečena kazna može biti od 20 do 40 godina zatvora. U stavku 5. povećava se kazna sa najmanje pet na najmanje osam godina zatvora.

U članku 195. KZ (članak 54. Konačnog Prijedloga), kod kaznenog djela Podvođenje, u stavku 1. predlaže se povećanje donje i gornje posebne mjere propisane kazne sa tri mjeseca do tri godine, na jednu do pet godina zatvora. U stavku 2. predlaže se povećanje posebne donje mjere propisane kazne sa tri mjeseca na šest mjeseci zatvora. U stavku 3. predlaže povećanje donje posebne mjere kazne zatvora sa šest mjeseci na jednu godinu. U stavku 4. predlaže se povećanje kazne sa jedne do osam godina na najmanje tri godine, što znači da se može izreći kazna od tri do petnaest godina. U stavku 5. predlaže se povećanje kazne sa tri mjeseca do tri godine na jednu do pet godina zatvora, a u stavku 6. sa jedne do deset godina na najmanje pet godina zatvora, što znači da se može izreći kazna od pet do petnaest godina zatvora.

U članku 196. KZ (članak 55. Konačnog Prijedloga), kod kaznenog djela Iskorištavanje djece ili maloljetnih osoba za pornografiju, predlaže se povećanje posebne gornje mjere propisane kazne sa pet na osam godina zatvora.

U članku 197. KZ (članak 56. Konačnog Prijedloga), kod kaznenog djela Upoznavanje djece s pornografijom, povišena je kazna s novčane kazne ili kazne zatvora do jedne godine, na kaznu zatvora od šest mjeseci do tri godine zatvora.

U članku 197.a KZ (članak 57. Konačnog Prijedloga), kod kaznenog djela Dječja pornografija na računalnom sustavu ili mreži, u stavku 2. predlaže povećanje posebne donje i gornje mjere propisane kazne sa novčane kazne ili kazne zatvora do tri godine na kaznu zatvora od šest mjeseci do tri godine.

U članku 233. KZ (članak 72. Konačnog Prijedloga), kod kaznenog djela Lihvarski ugovor, povišena je kazna s novčane kazne ili kazne zatvora do jedne godine, na kaznu zatvora od jedne do tri godine zatvora.

U članku 234. KZ (članak 73. Konačnog Prijedloga), kod kaznenog djela Iznuda, u stavku 1. predlaže se povišenje posebne donje mjere propisane kazne sa šest mjeseci na jednu godinu zatvora, a u stavku 2. predlaže se povišenje od jedne na tri godine zatvora.

U članku 235. KZ (članak 74. Konačnog Prijedloga), kod kaznenog djela Ucjena, u stavku 1. predlaže se povišenje posebne donje mjere propisane kazne sa šest mjeseci na jednu godinu zatvora, a u stavku 2. predlaže se povišenje donje posebne mjere propisane kazne od jedne na tri godine zatvora.

Na prijedlog Ministarstva financija, koje je ukazalo na probleme koji se javljaju u praksi kod vođenja prekršajnog i kaznenog postupka, izmijenjena je odredba o izbjegavanju carinskog nadzora iz članka 298. KZ (102. Konačnog Prijedloga).

Predlagatelj je kod kaznenog djela iz članka 319. KZ Sudjelovanje u grupi koja sprječava ili napada službenu osobu (članak 116. Konačnog Prijedloga), u stavku 1. povisio raspon kazne, sa dosadašnje novčane kazne ili kazne zatvora do jedne godine na kaznu zatvora od tri mjeseca do tri godine, dok je u stavku 2. povisio gornju granicu propisane kazne sa pet na osam godina zatvora.

Pored navedenog, u članku 337. KZ (članak 125. Konačnog Prijedloga), kod kaznenog djela Zlouporaba položaja i ovlasti u stavku 1. riječ: „drugome“ zamijenjena je riječima: „drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi“.

U odnosu na pitanje nomotehnike članka 337. i pojma „drugome“, nalazimo da bi ovaj pojam ipak trebalo učiniti jasnijim i izrijekom odrediti da isti pojam obuhvaća „dugu pravnu ili fizičku osobu“, iako ispravnim tumačenjem to proizlazi i iz sadašnjeg teksta zakona. Naime, brojna su kaznena djela u kojima se spominje pojam „drugoga“ i u primjeni norme taj pojam obuhvaća fizičku i pravnu osobu.

Ova izmjena čini potpuno jasnom određenje pojma „drugoga“ za sve buduće kaznene postupke, a u odnosu na postupke koji su u tijeku postoji razlika u tumačenju ovog pojma između državnog odvjetništva i Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Stav Vrhovnog suda predstavlja samo tumačenje norme, a ne zakonski tekst i stoga kao takav ne podliježe primjeni instituta obavezne primjene novog zakona kao blažeg. Sam stav utemeljen je na zauzetom pravnom shvaćanju i kao takav, dok postoji, obavezan je za sva vijeća Vrhovnog suda te kao takav nije mijenjan i u posljednjim odlukama koje je Vrhovni sud donosio.

Upravo stoga odlučili smo se za izmjenju u članku 337. stavku 1. Kaznenog zakona, koja u naravi predstavlja samo objašnjenje i kao takva nije novina, a upitnost ishoda kaznenih postupaka u tijeku u kojima tužitelj podržava drugačiji stav od Vrhovnog suda ostaje neizmijenjena, dok za buduće kaznene postupke ove dvojbe više neće biti.

Kod kaznenog djela iz članka 337. KZ Zlouporaba položaja i ovlasti (članak 125. Konačnog Prijedloga), u stavku 1. riječ: „drugome“ zamijenjena je riječima: „drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi“.

U članku 129. Konačnog Prijedloga dodana je odredba kojom se Odboru za zakonodavstvo Hrvatskog sabora daje ovlaštenje da izradi pročišćeni tekst Kaznenog zakona.

U članku 130. Konačnog Prijedloga promijenjen je datum stupanja na snagu Zakona na 1. listopada 2006. godine, što smatramo dostatnim vremenom u kojem će se javnost i kazneno pravosuđe upoznati s promjenama kaznenog zakona radi njegove primjene u praksi.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJA SU DANA NA PRIJEDLOG ZAKONA A KOJA PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO

U odnosu na primjedbe da je veća pozornost trebala biti posvećena gospodarskim kaznenim djelima, zakonodavac je zadnjim promjenama Kaznenog zakona iz srpnja 2004. godine, a sukladno preuzetim obvezama iz Kaznenopravne konvencije o korupciji, propisao nova kaznena djela „primanja mita u gospodarskom poslovanju“ u članku 294.a KZ i „davanja mita u gospodarskom poslovanju“ u članku 294.b KZ, te je izvršena izmjena kod kaznenog djela „protuzakonitog poslovanja“ iz članka 343. KZ, čime je sada inkriminirano i pasivno protuzakonito posredovanje. Konačnim Prijedlogom učinjene su određene korekcije u opisima određenih kaznenih djela (utaja poreza i drugih davanja i nesavjesno gospodarsko poslovanje) i pooštrene kazne za ona kaznena djela koja su posebno navedena u pregledu tih pooštrenja.

Ostale promjene predlagatelj ne smatra potrebnim predložiti, posebno i zbog toga, što bi se njima, u određenim slučajevima za koja su još sudski postupci u tijeku, moglo postaviti pitanje primjene blažeg zakona i time dekriminalizacije određenih ponašanja, a eventualno stroži zakon se na te slučajeve ionako ne bi mogao primijeniti zbog načela zabrane

retroaktivnosti kaznenopravne represije.

Što se tiče gospodarskih kazneni djela nema niti jedne obveze usklađivanja iz Sporazuma o stabilizaciji i pridržavanju koja bi ostala nerealizirana.

Prigovori vezani za zastarne rokove i zašto oni nisu povećani i za teža kaznena djela, a ne samo najlakša kaznena djela, predlagatelj nije prihvatio iz razloga što su oni primjereni i dostatni. Tako, za najteža kaznena djela apsolutna zastara je pedeset godina, te niti jedno teško kazneno djelo nije palo u zastaru.

U odnosu na prijedlog da se inkriminira veličanje fašističkih i drugih totalitarnih država ili organizacija, napominjemo da je pri Vladi Republike Hrvatske osnovana Radna skupina koja će ovu problematiku riješiti posebnim zakonom.

Predlagatelj smatra da je u Kaznenom zakonu ovo pitanje dostatno riješeno kaznenim djelom rasna i druga diskriminacija iz članka 174. KZ, gdje je inkriminacija u odnosu na „govor mržnje“ proširena zadnjim izmjenama Kaznenoga zakona iz srpnja 2004. godine, na način da u stavku 3. ova inkriminacija sadrži zabranu svakog oblika diskriminacije.

Sukladno Dodatnom protokolu uz Konvenciju o kibernetičkom kriminalu o kriminalizaciji akta rasizma i ksenofobije počinjenih putem računalnih sustava, stavkom 4. navedenog članka inkriminira se širenje putem računalnog sustava ili na drugi način dostupan javnosti, svaki onaj materijal kojim se poriče, znatnije umanjuje, odobrava, odnosno opravdava kazneno djelo genocida ili zločina protiv čovječnosti.

U članku 187. KZ (članak 47. Konačnog Prijedloga), kod odredbe o udruživanju radi činjenja kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, predložena je i inkriminacija iz članka 174. KZ. Time je inkriminirano udruživanje u grupu radi počinjenja kaznenog djela rasne i druge diskriminacije, sukladno preporukama Europske komisije protiv rasizma i netolerancije Vijeća Europe.

Predlagatelj smatra da su navedenim inkriminacijama sada u cijelosti pokriveni svi oblici diskriminacija.

U odnosu na kaznena djela protiv spolne slobode i spolnog čudoređa, smatramo da je ponuđen primjeren odgovor povećanjem kazni kod tih kaznenih djela u člancima 188., 189., 190., 191., 192., 194., 195., 196., 197. i 197.a (članci 48-57. Konačnog Prijedloga), a što je posebno pohvalio Odbor za ravnopravnost spolova.

U odnosu na potrebu da se preispita sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom „zauvijek“ u novom stavku 4. članka 78. KZ (članak 11. Konačnog Prijedloga), predlagatelj smatra opravdanim u slučaju povratništva najtežih djela protiv sigurnosti prometa sa smrtnim posljedicama, takvu zabranu primijeniti zauvijek.

Predlagatelj nije prihvatio prijedloge Kluba SDP u svezi dopune članka 114. KZ u odnosu na neisplatu plaće radnicima u propisanom razdoblju. Naime, dovoljno je štiti pravo na zaradu što je u suglasju s člankom 1. KZ prema kojem se zaštita isplate plaća može ostvariti i bez kaznenopravne prisile koja je krajnje sredstvo zaštite vrijednosti koje se štite Ustavom RH. Neisplata plaće može se štiti drugim pravnim instrumentima, a propisano je kao kažnjivo djelo prekršaja Zakonom o radu.

VI. ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU

Zastara kaznenog progona

Članak 19.

(1) Kazneni progon radi primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske, osim u slučajevima kad se radi o kaznenim djelima navedenim u članku 18. stavka 2. ovoga Zakona, ne može se poduzeti kad protekne određeno vrijeme od počinjenja kaznenog djela, i to:

- dvadeset i pet godina za kazneno djelo s propisanom kaznom dugotrajnog zatvora,
- petnaest godina za kazneno djelo s propisanom kaznom težom od deset godina zatvora,
- deset godina za kazneno djelo s propisanom kaznom težom od pet godina zatvora,
- pet godina za kazneno djelo s propisanom kaznom težom od tri godine zatvora,
- tri godine za kazneno djelo s propisanom kaznom težom od jedne godine zatvora,
- dvije godine za kazneno djelo s propisanom kaznom zatvora do jedne godine ili s novčanom kaznom.

(2) Ako je za kazneno djelo propisano više kazni, zastara se određuje prema najtežoj od propisanih kazni za to djelo.

Zastara izvršenja kazne

Članak 21.

Ako u ovom Zakonu nije drukčije određeno, izrečena se kazna zbog zastare ne može izvršiti kad protekne:

- dvadeset i pet godina od izrečene kazne dugotrajnog zatvora,
- petnaest godina od izrečene kazne zatvora u trajanju duljem od deset godina,
- deset godina od izrečene kazne zatvora u trajanju duljem od pet godina,
- pet godina od izrečene kazne zatvora u trajanju duljem od tri godine,
- tri godine od izrečene kazne zatvora u trajanju duljem od jedne godine,
- dvije godine od izrečene kazne zatvora u trajanju do jedne godine ili novčane kazne kao glavne ili sporedne kazne.

Smanjena ubrojivost

Članak 42.

Počinitelj koji je u vrijeme počinjenja kaznenog djela zbog nekog stanja iz članka 40. stavak 2. ovoga Zakona bio smanjeno ubrojiv može se blaže kazniti, ako do smanjene ubrojivosti nije došlo samoskrivljeno.

Kazna zatvora

Članak 53.

(1) Kazna zatvora ne može biti kraća od trideset dana ni dulja od petnaest godina.

(2) Za najteže i najpogibelnije oblike teških kaznenih djela iznimno se može propisati kazna zatvora u trajanju od dvadeset do četrdeset godina (dugotrajni zatvor).

(3) Kazna dugotrajnog zatvora nikada se ne može propisati kao jedina glavna kazna za određeno kazneno djelo.

(4) Kazna dugotrajnog zatvora ne može se izreći počinitelju koji u vrijeme počinjenja kaznenog djela nije navršio dvadesetijednu godinu života.

(5) Pod uvjetima određenima posebnim zakonom o mladim počiniteljima kaznenih djela može se izreći kazna maloljetničkog zatvora. Kazna maloljetničkog zatvora je po svrsi, sadržaju, trajanju i načinu izvršenja posebna kazna oduzimanja slobode.

(6) Kad se za kazneno djelo propisuje kazna zatvora bez posebne najmanje mjere a posebna najveća mjera nije veća od tri godine, obvezno se uz tu kaznu kao mogućnost izbora propisuje i novčana kazna.

(7) Kazna zatvora odmjerava se i izriče na pune godine i mjesece, a u trajanju do tri mjeseca i na pune dane. Kazna dugotrajnog zatvora odmjerava se i izriče samo na pune godine.

Uvjetni otpust

Članak 55.

(1) Osoba koja je osuđena na kaznu zatvora ili kaznu dugotrajnog zatvora može se otpustiti s izdržavanja kazne nakon što je protekla najmanje jedna polovina vremena izdržane kazne, a iznimno i nakon jedne trećine vremena izdržane kazne na koje je osuđena, a pod uvjetima koji su određeni u Zakonu o izvršenju kaznenopravnih sankcija.

(2) Sud će opozvati uvjetni otpust ako osuđenik dok je na uvjetnom otpustu počini jedno ili više kaznenih djela za koja mu je izrečena kazna zatvora od šest mjeseci.

Ublažavanje kazne

Članak 57.

(1) Zakonom propisana kazna za određeno kazneno djelo može se ublažiti kad to zakon izričito propisuje ili kad sud smatra da se s obzirom na postojanje posebno izraženih olakotnih okolnosti svrha kažnjavanja može postići i blažom kaznom od propisane.

(2) Granice ublažavanja su ove:

a) ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od tri godine ili manje, bez obzira na posebnu najmanju mjeru, umjesto kazne zatvora može se izreći novčana kazna,

b) ako je za kazneno djelo kao najmanja mjera kazne propisana kazna zatvora u trajanju od jedne godine ili manje, a kao posebna najveća mjera više od tri godine zatvora, kazna se može ublažiti do najmanje zakonske mjere kazne zatvora,

c) ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora od najmanje dvije godine, kazna se može ublažiti do najmanje šest mjeseci zatvora,

d) ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora od najmanje tri godine ili više, kazna se može ublažiti do jedne godine zatvora.

Stjecaj kaznenih djela

Članak 60.

(1) Ako počinitelj s jednom ili više radnji počini više kaznenih djela za koja mu se istodobno sudi, sud će za svako od počinjenih kaznenih djela utvrditi kazne prema zakonu a zatim će izreći za sva ta djela jedinstvenu kaznu.

(2) Vodeći računa o tome da se s obzirom na posebnosti višestrukog počinitelja kaznenih djela i njihov međusobni odnos s obzirom na vrstu i vrijeme njihova počinjenja

jedinstvenom kaznom treba postići svrha kažnjavanja, sud se pri odlučivanju o njenoj vrsti i mjeri mora držati ovih pravila:

a) ako je za jedno od kaznenih djela počinjenih u stjecađu utvrdio kaznu dugotrajnog zatvora a za drugo ili ostala kaznena djela kaznu zatvora ili novčanu kaznu, izreći će jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora koja ne smije dosegnuti zbroj pojedinačnih kazni,

b) ako je za dva ili više kaznenih djela počinjenih u stjecađu utvrdio kazne dugotrajnog zatvora sud će izreći jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od četrdeset godina,

c) ako je za dva ili više kaznenih djela počinjenih u stjecađu utvrdio kazne zatvora, jedinstvena kazna zatvora mora biti veća od svake pojedinačne utvrđene kazne, ali ne smije dosegnuti njihov zbroj, niti biti veća od petnaest godina,

d) ako je za dva ili više kaznenih djela počinjenih u stjecađu utvrdio kazne zatvora u trajanju duljem od deset godina, sud može izreći jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora koja ne smije dosegnuti zbroj pojedinačnih kazni zatvora,

e) ako su za sva kaznena djela koja su počinjena u stjecađu propisane kazne zatvora do najviše tri godine, jedinstvena kazna zatvora ne smije biti dulja od osam godina,

f) ako je za dva ili više kaznenih djela počinjenih u stjecađu utvrdio novčane kazne, jedinstvena novčana kazna ne smije biti veća od najveće zakonske mjere novčane kazne,

g) ako je za neka kaznena djela počinjena u stjecađu utvrdio kazne zatvora a za neke novčane kazne, izreći će jednu kaznu zatvora i jednu novčanu kaznu prema pravilima iz ovoga članka,

h) ako je za kaznena djela u stjecađu utvrdio kazne zatvora i maloljetničkoga zatvora, izreći će kaznu zatvora kao jedinstvenu kaznu primjenom pravila iz stavka 2. a) do e).

Uvjetna osuda

Članak 67.

(1) Uvjetna osuda je kaznenopravna sankcija koja se kao mjera upozorenja sastoji od izrečene kazne i roka u kojem se ta kazna ne izvršava pod uvjetima određenim zakonom.

(2) Sud može primijeniti uvjetnu osudu kad ocijeni da se i bez izvršenja kazne može očekivati ostvarenje svrhe kažnjavanja, posebno vodeći računa o odnosu počinitelja prema oštećeniku i naknadi štete prouzročene kaznenim djelom.

(3) Uvjetna osuda može se primijeniti prema počinitelju kaznenog djela za koje je zakonom propisana kazna zatvora do pet godina, a za kaznena djela za koja je propisana kazna do deset godina ako su primijenjene odredbe o ublažavanju kazne.

(4) Uvjetna osuda se može primijeniti prema počinitelju kaznenog djela iz stavka 3. ovoga članka kad sud izborom vrste i mjere kazne izrekne kaznu zatvora do dvije godine ili novčanu kaznu, bilo za jedno ili više kaznenih djela u stjecađu.

(5) Uvjetnom osudom odgađa se izvršenje izrečene kazne za vrijeme koje ne može biti kraće od jedne niti dulje od pet godina, a to se vrijeme odmjerava samo na pune godine.

(6) Kad su pod uvjetima iz ovoga Zakona izrečene kazne zatvora i novčana kazna, sud može odlučiti da se odgodi izvršenje samo kazne zatvora.

Obvezno psihijatrijsko liječenje

Članak 75.

(1) Sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja može se primijeniti samo prema počinitelju koji je kazneno djelo počinio u stanju smanjene ubrojivosti ako postoji opasnost da razlozi za takvo stanje mogu i u budućnosti poticajno djelovati za počinjenje novog kaznenog djela.

(2) Sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja može se pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka primijeniti za vrijeme izvršenja kazne zatvora ili uz zamjenu za kaznu zatvora ili uz uvjetnu osudu.

(3) Obvezno psihijatrijsko liječenje traje do prestanka razloga zbog kojih je primijenjeno, ali u svakom slučaju do prestanka izvršenja kazne zatvora, proteka roka provjeravanja primjenom uvjetne osude i izvršenja obveza zamjene kazne zatvora radom za opće dobro. U svim slučajevima obvezno psihijatrijsko liječenje ne može trajati dulje od tri godine.

(4) Pod uvjetima iz stavka 3. ovoga članka puštanjem osuđene osobe na uvjetni otpust obvezno psihijatrijsko liječenje može se nastaviti na slobodi. Osuđenoj osobi koja ne nastavi liječenje opozvat će se uvjetni otpust.

(5) Počinitelj kaznenog djela koji se ne podvrgne psihijatrijskom liječenju na slobodi uz uvjetnu osudu, ne izvršava obveze uz tu mjeru upozorenja i prema njemu se može postupiti prema odredbi članka 69. stavka 5. ovoga Zakona.

(6) Počinitelju kaznenog djela koji se ne podvrgne obveznom psihijatrijskom liječenju uz zamjenu za kaznu zatvora može se odrediti izvršenje kazne zatvora kao u slučaju iz članka 54. stavka 5. ovoga Zakona.

Zabrana obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti

Članak 77.

(1) Sigurnosna mjera zabrane obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti može se primijeniti prema počinitelju koji je počinio kazneno djelo u obavljanju zvanja, djelatnosti ili dužnosti, ako postoji opasnost da bi takvo obavljanje moglo poticajno djelovati za počinjenje novoga kaznenog djela zlouporabom zvanja, djelatnosti ili dužnosti.

(2) Sigurnosna mjera zabrane obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti određuje se u trajanju koje ne može biti kraće od jedne ni dulje od pet godina računajući od pravomoćnosti sudske odluke, s tim da se vrijeme izvršenja kazne zatvora ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere.

(3) Prema počinitelju kaznenog djela kojem je zabranjeno obavljanje zvanja, djelatnosti ili dužnosti uz zamjenu za kaznu zatvora ili uvjetnu osudu, ako ne postupi prema toj zabrani, primijenit će se odredbe članka 54. stavka 5. i članka 69. stavka 5. ovoga Zakona.

Zabrana upravljanja motornim vozilom

Članak 78.

(1) Sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom može se primijeniti prema počinitelju kaznenog djela protiv sigurnosti prometa kad postoji opasnost da će upravljajući motornim vozilom ponovno počiniti takvo kazneno djelo.

(2) Pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka zabrana upravljanja motornim vozilom može se odnositi samo na određenu vrstu ili na sve vrste motornih vozila.

(3) Sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom određuje se u trajanju koje ne može biti kraće od jedne ni dulje od pet godina računajući od pravomoćnosti sudske odluke, s tim da se vrijeme izvršenja kazne zatvora ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere.

(4) Prema počinitelju kaznenog djela kojem je zabranjeno upravljanje motornim vozilom uz zamjenu za kaznu zatvora ili uvjetnu osudu, ako ne postupi po toj zabrani, primijenit će se odredbe članka 54. stavka 5. i članka 69. stavka 5. ovoga Zakona.

Oduzimanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom

Članak 82.

(1) Nitko ne može zadržati imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom.

(2) Imovinska korist oduzima se sudskom odlukom kojom se utvrđuje da je kazneno djelo počinjeno. Kad se utvrdi nemogućnost oduzimanja imovinske koristi koja se sastoji od novca, vrijednosnih papira ili stvari u cijelosti ili djelomično, sud je dužan obvezati počinitelja kaznenog djela na isplatu odgovarajuće protuvrijednosti u novčanom iznosu.

(3) Imovinska korist oduzet će se i kad se po bilo kojem pravnom temelju nalazi kod treće osobe, a nije stečena u dobroj vjeri.

(4) Oštećenik koji tijekom kaznenog postupka ili najkasnije u roku od tri mjeseca nakon pravomoćne odluke o oduzimanju predmeta imovinskopravnim zahtjevom ili tužbom želi ostvariti svoje pravo glede oduzete imovinske koristi ima pravo namirenja u roku od tri mjeseca nakon donošenja odluke o njegovom pravu.

Članak 89.

(1) Područjem Republike Hrvatske smatra se kopneno područje, rijeke, jezera, prokopi, unutarnje morske vode, teritorijalno more, te zračni prostor iznad tih područja.

(2) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske su kaznenopravne odredbe sadržane u ovom Zakonu i u drugim zakonima Republike Hrvatske.

(3) Službena osoba kad je ona označena kao počinitelj kaznenog djela je izabrani ili imenovani dužnosnik u predstavničkom tijelu, državni dužnosnik i službenik koji obavlja službene poslove u tijelima državne uprave, lokalne samouprave i uprave, jedinici lokalne samouprave, tijelima sudbene vlasti, u Ustavnom sudu Republike Hrvatske, Državnom odvjetništvu, Pučkom pravobraniteljstvu Republike Hrvatske, Pravobraniteljstvu za djecu, Pravobraniteljstvu za ravnopravnost spolova, Uredu predsjednika republike, tijelu, uredu i stručnoj službi Vlade Republike Hrvatske i Hrvatskog sabora, nositelj pravosudne dužnosti, sudac Ustavnog suda Republike Hrvatske, Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske i njegovi zamjenici, Pučki pravobranitelj Republike Hrvatske i njegovi zamjenici, Pravobranitelj za djecu i njegovi zamjenici, Pravobranitelj za ravnopravnost spolova i njegovi zamjenici i domaći arbitar, te javni bilježnik. Kod kaznenih djela koje je Republika Hrvatska dužna kažnjavati po međunarodnom pravu službena osoba je strani javni službenik, zastupnik ili službenik u stranom predstavničkom tijelu, službenik međunarodne organizacije čiji je Republika Hrvatska član, zastupnik ili službenik međunarodne parlamentarne skupštine čiji je Republika Hrvatska član te sudac ili službenik međunarodnog suda čiju sudbenost Republika Hrvatska prihvaća, strani sudac porotnik i strani arbitar.

(4) Vojna osoba je djelatna vojna osoba, ročnik, pričuvnik dok se nalazi na vojnoj službi, kadet, te državni službenik ili namještenik raspoređen na ustrojbeno mjesto djelatne vojne osobe.

(5) Kad je službena osoba naznačena kao osoba prema kojoj je počinjeno kazneno djelo, pored osoba koje su navedene u stavku 3. ovoga članka, službena osoba je u smislu ovoga Zakona i vojna osoba iz stavka 4. ovoga članka.

(6) Pravna osoba u smislu ovoga Zakona je trgovačko društvo, fond, ustanova, politička i društvena organizacija i udruženja građana, jedinica lokalne samouprave i uprave, jedinica lokalne samouprave te druga pravna osoba koja u okvirima svog redovnog poslovanja stalno ili povremeno stvara ili pribavlja sredstva i njima raspolaže.

(7) Odgovorna osoba je smislu ovoga Zakona osoba kojoj je povjeren određeni djelokrug poslova iz područja djelovanja pravne osobe, državnog tijela i tijela lokalne samouprave i uprave i tijela lokalne samouprave.

(8) Kad je kao počinitelj određenih kaznenih djela označena službena ili odgovorna osoba u pravnoj osobi, osobe navedene u stavku 3. i 7. ovoga članka mogu biti počinitelji tih

djela ako iz obilježja pojedinog djela ili pojedinog propisa ne proizlazi da počiniteljem može biti samo neka od tih osoba.

(9) Dijete je, u smislu ovoga Zakona, osoba koja nije navršila četrnaest godina života.

(10) Maloljetna osoba je, u smislu ovoga Zakona, osoba koja nije navršila osamnaest godina života.

(11) Osoba pod međunarodnom zaštitom je poglavar države, predsjednik vlade i ministar vanjskih poslova kad se nalaze izvan svoje države, te svaki službeni predstavnik međunarodno priznate organizacije kad se on, njegove službene prostorije, privatni stan ili prijevozno sredstvo uočljivo mogu prepoznati da su posebno zaštićeni međunarodnim pravom.

(12) Državna tajna je podatak koji je zakonom, drugim propisom ili općim aktom nadležnog tijela donesenim na temelju zakona određen državnom tajnom te otkrivanjem kojega bi nastupile štetne posljedice za nacionalnu sigurnost ili nacionalni interes Republike Hrvatske.

(13) Vojna tajna je podatak koji je zakonom, drugim propisom, općim aktom ili aktom nadležnog tijela donesenim na temelju zakona proglašen vojnom tajnom.

(14) Službena tajna je podatak koji je prikupljen i koristi se za potrebe javnih tijela, a koji je zakonom, drugim propisom ili općim aktom nadležnog tijela donesenim na temelju zakona proglašen službenom tajnom.

(15) Poslovna tajna je podatak koji je kao poslovna tajna određen zakonom, drugim propisom ili općim aktom trgovačkog društva, ustanove ili druge pravne osobe, a koji predstavlja proizvodnu tajnu, rezultate istraživačkog ili konstrukcijskog rada te drugi podatak zbog čijeg bi priopćavanja neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za njezine gospodarske interese.

(16) Profesionalna tajna je podatak o osobnom ili obiteljskom životu stranaka koji saznaju odvjetnici, branitelji, javni bilježnici, doktori medicine, doktori stomatologije, primalje ili drugi zdravstveni djelatnici, psiholozi, djelatnici skrbništva, vjerski ispovjednici i druge osobe u obavljanju svoga zvanja.

(17) Osobna tajna je podatak o osobi koji je zakonom, drugim propisom ili općim aktom nadležnoga tijela donesenim na temelju zakona određen tajnom.

(18) Isprava sa sadržajem tajnosti, u smislu ovoga Zakona, je povjerljiva činjenica, podatak, pisani sastavak, predmet, usmeno priopćenje povjerljive naravi iznesen u radu tijela državne vlasti, državnih upravnih tijela i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima, te činjenica prikupljena prigodom registriranja osobnih podataka građana.

(19) Izbori su izbori za zastupnike u Hrvatski sabor, za predsjednika Republike, za članove predstavničkih tijela u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, te za članove upravnih i nadzornih odbora u trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama.

(20) Više osoba je najmanje dvije osobe ili više njih.

(21) Skupina ljudi je najmanje pet osoba ili više njih.

(22) Grupa ljudi, u smislu ovoga Zakona, su najmanje tri osobe koje su povezane radi trajnog ili povremenog činjenja kaznenih djela, pri čemu svaka od tih osoba daje svoj udio u počinjenju kaznenog djela.

(23) Zločinačka organizacija je strukturirano udruženje od najmanje tri osobe koje postoji tijekom određenog razdoblja i djeluje sa zajedničkim ciljem počinjenja jednog ili više kaznenih djela radi izravnog ili neizravnog stjecanja financijske ili druge materijalne koristi ili s ciljem ostvarivanja i zadržavanja nadzora nad pojedinim gospodarskim ili drugim djelatnostima, a radi se o kaznenim djelima za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju od najmanje četiri godine ili teža kazna. Zločinačka organizacija je temelj pojma organiziranog kriminala.

(24) Isprava je, u smislu ovoga Zakona, svaki predmet podoban ili određen da služi kao dokaz neke činjenice koja ima vrijednost za pravne odnose.

(25) Novac je kovano ili papirnato sredstvo plaćanja koje je na temelju zakona u optjecaju u Republici Hrvatskoj ili nekoj stranoj državi.

(26) Znaci za vrijednost, u smislu ovoga Zakona, su i strani znaci za vrijednost.

(27) Pokretna stvar je i svaka proizvedena ili skupljena energija za davanje svjetlosti, toplote ili kretanja, kao i telefonski impulsi.

(28) Motorno vozilo je svako prometno sredstvo na motorni pogon u kopnenom, vodenom i zračnom prometu.

(29) Sila je i primjena hipnoze ili omamljujućih sredstava uporabljenih radi dovođenja koga protiv njegove volje u nesvjesno stanje ili da se onesposobi za otpor.

(30) Članovi obitelji u smislu ovoga Zakona jesu: bračni i izvanbračni drug, bivši bračni i izvanbračni drug, rođak po krvi u ravnoj lozi, posvojitelj i posvojenik, rođak u pobočnoj liniji do trećeg stupnja zaključno i srodnik po tazbini do drugoga stupnja zaključno, a žive u zajedničkom kućanstvu

(31) Računalni sustav je svaka naprava ili skupina međusobno spojenih ili povezanih naprava, od kojih jedna ili više njih na osnovu programa automatski obrađuju podatke.

(32) Računalni podatak je svako iskazivanje činjenica, informacija ili zamisli u obliku prikladnom za obradu u računalnom sustavu.

(33) Računalni program je skup računalnih podataka koji su u stanju prouzročiti da računalni sustav izvrši određenu funkciju.

(34) Genetski istovjetno ljudsko biće je ono ljudsko biće koje s drugim živim ili mrtvim ljudskim bićem dijeli isti set gena stanične jezgre.

(35) Plaćenik je osoba posebno novačena u zemlji ili u inozemstvu kako bi se borila u oružanom sukobu ili radi sudjelovanja u zajedničkom činu nasilja koje je usmjereno na rušenje vlade ili na neki drugi način podriivanje ustavnog poretka ili teritorijalne cjelovitosti države, koji nije državljanin strana u sukobu niti živi na području koje nadzire strana u sukobu, pripadnik oružanih snaga strane u sukobu odnosno strane na čijem se području poduzima akcija, niti ga je poslala država koja nije strana u sukobu kao službenog pripadnika svojih oružanih snaga, a koja je motivirana na sudjelovanje u neprijateljstvima isključivo osobnim dobitkom koji znatno prelazi visinu naknade koja je obećana ili se plaća borcima sličnog čina i zvanja u oružanim postrojbama strane koja sudjeluje u neprijateljstvima.

Teško ubojstvo

Članak 91.

Kaznom zatvora najmanje osam godina ili kaznom dugotrajnog zatvora kaznit će se:

1. tko usmrti dijete ili maloljetnu osobu,
2. tko usmrti trudnicu,
3. tko drugoga usmrti na osobito okrutan ili krajnje podmukao način,
4. tko drugoga usmrti iz koristoljublja,
5. tko drugoga usmrti radi počinjenja ili prikrivanja drugog kaznenog djela,
6. tko drugoga usmrti iz bezobzirne osvete ili drugih osobito niskih pobuda,
7. tko usmrti službenu osobu u vrijeme kad obavlja poslove zaštite ustavnog ustrojstva, osiguranja osoba ili imovine, otkrivanja kaznenih djela, privođenja, uhićenja ili sprječavanja bijega počinitelja kaznenog djela, čuvanja osoba kojima je oduzeta sloboda i održavanja javnog reda i mira.

Ubojstvo na mah

Članak 92.

Tko drugoga usmrti na mah, doveden bez svoje krivnje u jaku razdraženost ili prepast njegovim napadom, zlostavljanjem ili teškim vrijeđanjem, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Sudjelovanje u samoubojstvu

Članak 96.

(1) Tko navede drugoga na samoubojstvo ili mu pomogne u samoubojstvu pa ono bude počinjeno,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine.

(2) Tko navede na samoubojstvo maloljetnu osobu ili joj pomogne u samoubojstvu ili tko navede ili pomogne u samoubojstvu osobu čija je sposobnost shvaćanja svog postupanja i vladanja svojom voljom u značajnoj mjeri smanjena, pa samoubojstvo bude počinjeno ili pokušano,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Tko navede na samoubojstvo dijete ili mu pomogne u samoubojstvu, ili tko navede ili pomogne u samoubojstvu osobu koja nije bila u mogućnosti shvatiti značenje svojeg postupanja ili nije mogla vladati svojom voljom, pa samoubojstvo bude počinjeno ili pokušano,

kaznit će se po članku 90. ovoga Zakona.

(4) Tko okrutno ili nečovječno postupi sa osobom koja se prema njemu nalazi u odnosu kakve podređenosti ili zavisnosti i time iz nehaja izazove samoubojstvo te osobe,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Teška tjelesna ozljeda

Članak 99.

(1) Tko drugoga teško tjelesno ozlijedi ili mu teško naruši zdravlje,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Tko drugoga tjelesno ozlijedi ili mu naruši zdravlje tako teško da je zbog toga doveden u opasnost život ozljeđenog ili je uništen, ili trajno i u znatnoj mjeri oslabljen koji važan dio njegova tijela ili koji važan organ, ili je prouzročena trajna nesposobnost za rad ozljeđenog, ili trajno i teško narušenje njegova zdravlja ili trajna iznakaženost,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do osam godina.

(3) Ako je ozlijeđeni umro zbog teške tjelesne ozljede,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka počinitelj će se kazniti.

Tjelesna ozljeda na mah

Članak 100.

(1) Tko drugoga teško tjelesno ozlijedi ili mu teško naruši zdravlje (članak 99. stavak 1.) na mah, doveden bez svoje krivnje u jaku razdraženost ili prepast njegovim napadom, zlostavljanjem ili teškim vrijeđanjem,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko drugoga osobito teško tjelesno ozlijedi ili mu osobito teško naruši zdravlje (članak 99. stavak 2.) na mah, doveden bez svoje krivnje u jaku razdraženost ili prepast njegovim napadom, zlostavljanjem ili teškim vrijeđanjem,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(3) Ako je kazneno djelo tjelesne ozljede sa smrtnom posljedicom (članak 99. stavak 3.) počinjeno na mah,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Tjelesna ozljeda iz nehaja

Članak 101.

(1) Tko drugoga teško tjelesno ozlijedi ili mu teško naruši zdravlje (članak 99. stavak 1.) iz nehaja,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko drugoga osobito teško tjelesno ozlijedi ili mu osobito teško naruši zdravlje (članak 99. stavak 2.) iz nehaja,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(3) Ako je kazneno djelo tjelesne ozljede sa smrtnom posljedicom (članak 99. stavak 3.) počinjeno iz nehaja,

počinitelj će se kazniti po članku 95. ovoga Zakona.

Pokretanje kaznenog postupka za kaznena djela tjelesne ozljede

Članak 102.

Za kazneno djelo tjelesne ozljede (članak 98.) kazneni postupak pokreće se privatnom tužbom.

Nepružanje pomoći

Članak 104.

(1) Tko ne pruži pomoć osobi koja se nalazi u izravnoj životnoj opasnosti iako je to mogao učiniti bez veće opasnosti za sebe ili drugoga,

kaznit će se novčanom kaznom do stope deset dnevni dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Tko ostavi drugoga bez pomoći u životnoj opasnosti koju je sam prouzročio, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 2. ovoga članka prouzročena smrt osobe izložene opasnosti, ili je teško tjelesno ozlijeđena, ili joj je zdravlje teško narušeno, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Napuštanje nemoćne osobe

Članak 105.

(1) Tko nemoćnu osobu koja mu je povjerena ili o kojoj se je inače dužan brinuti ostavi bez pomoći u prilikama koje su opasne za život ili zdravlje,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena smrt ostavljene osobe ili je ona teško tjelesno ozlijeđena ili joj je zdravlje teško narušeno,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Povreda prava na rad i drugih prava iz rada

Članak 114.

Tko uskrati ili ograniči građaninu pravo na rad, slobodu rada, slobodni izbor zvanja ili zaposlenja, dostupnost radnog mjesta i dužnosti svakome pod jednakim uvjetima, pravo na zaradu, zakonom određeno radno vrijeme i odmor, prava iz zdravstvenog ili mirovinsko-invalidskog osiguranja, prava na posebnu zaštitu određenih skupina radnika, prava iz nezaposlenosti, prava u svezi s porodom, materinstvom i njegom djece ili druga prava iz rada što su utvrđena zakonom, sudskom odlukom ili kolektivnim ugovorom, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Povreda prava na zdravstvenu i invalidsku zaštitu

Članak 115.

Tko uskrati ili ograniči građaninu pravo na zdravstvenu ili invalidsku zaštitu utvrđenu zakonom, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Otmica

Članak 125.

(1) Tko drugoga protupravno zatvori, drži zatvorena ili mu na drugi način oduzme ili ograniči slobodu kretanja s ciljem da njega ili nekoga drugoga prisili da što učini, ne učini ili trpi,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno prema djetetu ili maloljetnoj osobi, ili se radi ostvarenja cilja otmice iz stavka 1. ovoga članka prijeti da će se taoca usmrtiti, ili da će ga se teško tjelesno ozlijediti, ili ako je djelo počinjeno u sastavu grupe ili zločinačke organizacije,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena smrt otete osobe, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do dvanaest godina.

(4) Počinitelj kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka koji dragovoljno pusti na slobodu taoca prije nego što je ostvaren njegov zahtjev radi kojeg je počinio otmicu, može se osloboditi kazne.

Prisila

Članak 128.

(1) Tko drugoga silom ili ozbiljnom prijetnjom prisili da što učini, ne učini ili trpi, kaznit će se novčanom kaznom do stope deset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno u sastavu grupe ili zločinačke organizacije,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(3) Kazneni postupak za kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka pokreće se privatnom tužbom, a za kazneno djelo iz stavka 2. ovoga članka povodom prijedloga.

Prijetnja

Članak 129.

(1) Tko drugome ozbiljno prijeti kakvim zlom da bi ga ustrašio ili uznemirio, kaznit će se novčanom kaznom do stopeideset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Tko drugome ozbiljno prijeti da će njega ili njemu blisku osobu usmrtniti, teško tjelesno ozlijediti, oteti ili oduzeti slobodu, ili joj nanijeti zlo podmetanjem požara, eksplozijom, ionizirajućim zračenjem ili drugim opasnim sredstvom, ili joj uništiti društveni položaj ili materijalni opstanak,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(3) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. i 2. ovoga članka počinjeno prema službenoj ili odgovornoj osobi u svezi s njenim radom ili položajem, ili prema većem broju osoba, ili ako je prouzročilo veću uznemirenost građana, ili ako je osoba kojoj se prijeti zbog toga dulje vrijeme stavljena u težak položaj, ili ako je počinjeno u sastavu grupe ili zločinačke organizacije,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(4) Kazneni postupak za kazneno djelo iz stavka 1. i 2. ovoga članka pokreće se povodom prijedloga.

Povreda tajnosti pisama i drugih pošiljaka

Članak 130.

(1) Tko neovlašteno otvori tuđe pismo ili brzojav ili kakvo drugo zatvoreno pismo ili pošiljku, ili na drugi način povrijedi njihovu tajnost, ili neovlašteno zadrži, prikrije, uništi ili drugome preda tuđe pismo, brzojav ili zatvoreno pismo ili pošiljku,

kaznit će se novčanom kaznom do stopeideset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Tko s ciljem da sebi ili drugome pribavi kakvu imovinsku korist ili da drugome prouzroči kakvu štetu priopći drugome tajnu što ju je saznao povredom tajnosti tuđeg pisma, brzojava ili kakvog drugog zatvorenog pisma ili pošiljke, ili se s tom tajnom posluži,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(3) Ako kazneno djelo iz stavka 1. i 2. ovoga članka počini službena osoba u obavljanju službe ili javne ovlasti,

kaznit će se za djelo iz stavka 1. ovoga članka kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine, a za djelo iz stavka 2. ovoga članka kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Kazneni postupak za kazneno djelo iz stavka 1. i 2. ovoga članka pokreće se povodom prijedloga.

Neovlašteno otkrivanje profesionalne tajne

Članak 132.

(1) Odvjetnik, branitelj, javni bilježnik, doktor medicine, doktor stomatologije, primalja ili drugi zdravstveni djelatnik, psiholog, djelatnik skrbištva, vjerski ispovjednik ili druga osoba koja neovlašteno otkrije tajnu koju je saznala u obavljanju svoga zvanja,

kaznit će se novčanom kaznom do stopeideset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Nema kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka ako je otkrivanje tajne počinjeno u općem interesu ili interesu druge osobe koji je pretežniji od interesa čuvanja tajne.

(3) Kazneni postupak za kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka pokreće se povodom prijedloga.

Nedozvoljena uporaba osobnih podataka

Članak 133.

(1) Tko bez privole građana protivno uvjetima određenima u zakonu, prikuplja, obrađuje ili koristi njihove osobne podatke ili te podatke koristi suprotno zakonom dozvoljenoj svrsi njihova prikupljanja,

kaznit će se novčanom kaznom do stopedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Kazneni postupak za kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka pokreće se povodom prijedloga.

Povreda mira pokojnika

Članak 134.

(1) Tko neovlašteno iskopa, prekopa, razruši, ošteti ili na drugi način grubo oskrvne grob, mjesto ukopa ili spomen na umrle,

kaznit će se novčanom kaznom do sto dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do tri mjeseca.

(2) Tko neovlašteno iskopa, odnese, ošteti, uništi, sakrije ili premjesti tijelo, dio tijela ili pepeo umrle osobe, ili tko oskrvne tijelo,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Otmica najviših državnih dužnosnika

Članak 139.

Tko s ciljem ugrožavanja ustavnog ustrojstva ili sigurnosti Republike Hrvatske izvrši otmicu predsjednika Republike, predsjednika Hrvatskog sabora, predsjednika Vlade Republike Hrvatske, predsjednika Ustavnog suda ili predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

Nasilje prema najvišim državnim dužnosnicima

Članak 140.

Tko uporabom sile ili prijetnjom uporabe sile spriječi predsjednika Republike, predsjednika Hrvatskog sabora, zastupnika u Hrvatskom saboru, predsjednika, podpredsjednika ili člana Vlade Republike Hrvatske, predsjednika ili suca Ustavnog suda Republike Hrvatske, predsjednika ili suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske, predsjednika ili članove Državnog sudbenog vijeća Republike Hrvatske, Državnoga odvjetničkog vijeća, Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske ili njegova zamjenika, Pravobranitelja za djecu i njegove zamjenike, Pravobranitelja za ravnopravnost spolova i njegove zamjenike, da što učini ili ga prisili da što propusti učiniti u obnašanju svoje dužnosti,

kaznit će se kaznom zatvora od tri do deset godina.

Protudržavni terorizam

Članak 141.

Tko s ciljem ugrožavanja ustavnog ustrojstva ili sigurnosti Republike Hrvatske prouzroči eksploziju ili požar, ili kakvom općeopasnom radnjom ili sredstvom izazove

opasnost za živote ljudi ili imovinu, ili izvrši otmicu neke osobe ili počini neko drugo nasilje na području Republike Hrvatske ili prema njezinu građaninu, i time prouzroči osjećaj osobne nesigurnosti kod građana,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

Diverzija

Članak 143.

Tko s ciljem ugrožavanja ustavnog ustrojstva ili sigurnosti Republike Hrvatske rušenjem, paljenjem ili na drugi način uništi ili ošteti industrijski, poljoprivredni ili drugi gospodarski objekt ili postrojenje, prometnicu, prometno sredstvo, napravu za vezu, toplinu, plin, električnu i drugu energiju, ustavu, ili kakav drugi objekt, postrojenje ili napravu od važnosti za redoviti život građana,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

Objavljivanje sadržaja državne ili vojne tajne

Članak 145.

(1) Tko objavi sadržaj ili dio sadržaja podatka ili isprave za koji zna da predstavlja državnu ili vojnu tajnu,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno za vrijeme ratnog stanja ili izravne ugroženosti neovisnosti i jedinstvenosti Republike Hrvatske ili je dovelo do ugrožavanja sigurnosti, gospodarske ili vojne moći Republike Hrvatske,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora do pet godina.

Kažnjavanje za najteže oblike kaznenih djela protiv Republike Hrvatske

Članak 155.

(1) Ako prigodom počinjenja kaznenih djela iz članka 135. stavka 1. i 2., članka 141. do 143., članka 149. i 150. ovoga Zakona počinitelj s namjerom usmrti jednu ili više osoba, kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(2) Ako je kaznenim djelima navedenim u stavku 1. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba, ili su prouzročena velika razaranja,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.

Međunarodni terorizam

Članak 169.

(1) Tko s ciljem izazivanja ozbiljne zastrašenosti pučanstva, prisiljavanja strane države ili međunarodne organizacije da što učini, ne učini ili trpi, ili ozbiljnog ugrožavanja temeljnih ustavnih, političkih ili gospodarskih vrijednosti strane države ili međunarodne organizacije, počini kazneno djelo iz članka 170. do 172., 179. i 181. ovoga Zakona, ili prouzroči eksploziju ili požar ili kakvom općeopasnom radnjom ili sredstvom izazove opasnost za ljude ili imovinu ili izvrši otmicu neke osobe ili počini neko drugo nasilje koje može ozbiljno naškoditi stranoj državi ili međunarodnoj organizaciji,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(2) Tko ozbiljno prijeti da će počinuti kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(3) Ako počinitelj prigodom počinjenja kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka s

namjerom usmrti jednu ili više osoba,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba ili su prouzročena velika razaranja,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.

(5) Za pokretanje kaznenog postupka radi kaznenog djela iz ovoga članka potrebno je odobrenje Državnog odvjetnika Republike Hrvatske.

Zloupotreba opojnih droga

Članak 173.

(1) Tko neovlašteno posjeduje stvari ili pripravke koji su propisom proglašeni opojnim drogama,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko neovlašteno proizvodi, prerađuje, prodaje ili nudi na prodaju, ili radi prodaje kupuje, posjeduje ili prenosi, ili posreduje u prodaji ili kupnji, ili na drugi način neovlašteno stavlja u promet stvari ili pripravke koji su propisom proglašeni opojnim drogama, jedne do dvanaest godina.

(3) Ako je kazneno djelo iz stavka 2. ovoga članka počinilo više osoba koje su se udružile radi činjenja tih djela, ili je počinitelj toga kaznenog djela organizirao mrežu preprodavatelja ili posrednika,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje tri godine, ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(4) Tko neovlašteno pravi, nabavlja, posjeduje ili daje na uporabu opremu, materijal ili stvari za koje zna da su namijenjene za proizvodnju opojnih droga,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(5) Tko navodi drugoga na trošenje opojne droge, ili mu daje opojnu drogu da je troši on ili druga osoba, ili stavi na raspolaganje prostorije radi trošenja opojne droge, ili na drugi način omogući drugome trošenje opojne droge,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(6) Ako je kazneno djelo iz stavka 5. ovoga članka počinjeno prema djetetu, maloljetnoj, duševno bolesnoj, privremeno duševno poremećenoj osobi, nedovoljno duševno razvijenoj osobi ili prema više osoba, ili je prouzročilo osobito teške posljedice,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(7) Opojne droge i sredstva za njihovo pripravljanje oduzet će se.

(8) Počinitelja kaznenog djela iz stavka 1., 2., 3., 4. i 5. ovoga članka koji je dragovoljno bitno pridonio otkrivanju djela sud može osloboditi kazne.

Rasna i druga diskriminacija

Članak 174.

(1) Tko na temelju razlike u rasi, vjeri, jeziku, političkom ili drugom uvjerenju, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama, spolu, boji kože, nacionalnosti ili etničkome podrijetlu krši temeljna ljudska prava i slobode priznate od međunarodne zajednice,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko progoni organizacije ili pojedince zbog njihova zalaganja za ravnopravnost ljudi.

(3) Tko u cilju širenja rasne, vjerske, spolne, nacionalne, etničke mržnje ili mržnje po osnovi boje kože ili spolnog opredjeljenja, ili drugih osobina, ili u cilju omalovažavanja,

javno iznese ili pronese zamisli o nadmoćnosti ili podčinjenosti jedne rase, etničke ili vjerske zajednice, spola, nacije ili zamisli o nadmoćnosti ili podčinjenosti po osnovi boje kože ili spolnog opredjeljenja, ili drugih osobina,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(4) Tko s tim ciljem iz stavka 3. ovoga članka putem računalnog sustava raspačava ili na drugi način učini dostupnim javnosti materijale kojima se poriče, znatnije umanjuje, odobrava ili opravdava kazneno djelo genocida ili zločina protiv čovječnosti,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Trgovanje ljudima i ropstvo

Članak 175.

(1) Tko kršeći pravila međunarodnog prava uporabom sile, ili prijetnjom uporabe sile, prijevarom, otmicom, zlouporabom položaja bespomoćnosti ili ovlasti ili na drugi način vrbuje, kupi, proda, preda, prevozi, prevede, potiče ili posreduje u kupnji, prodaji ili predaji, skriva ili prima osobu radi uspostave ropstva ili njemu sličnog odnosa, prisilnog rada ili služenja, seksualnog iskorištavanja, prostitucije ili nedopuštenog presađivanja dijelova ljudskog tijela, ili tko osobu drži u ropstvu ili njemu sličnom odnosu,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Tko kršeći pravila međunarodnog prava vrbuje, kupi, proda, preda, prevozi, prevede, potiče ili posreduje u kupnji, prodaji ili predaji, skriva ili prima dijete ili maloljetnu osobu radi uspostave ropstva ili njemu sličnog odnosa, prisilnog rada ili služenja, seksualnog iskorištavanja, prostitucije ili nedopuštenog presađivanja dijelova ljudskog tijela, ili tko dijete ili maloljetnu osobu drži u ropstvu ili njemu sličnom odnosu,

kaznit će se kaznom zatvora od najmanje pet godina.

(3) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ili 2. ovoga članka počinjeno u sastavu grupe ili zločinačke organizacije ili je počinjeno u odnosu na veći broj osoba, ili je prouzročena smrt jedne ili više osoba,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(4) Bez utjecaja je na postojanje kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka okolnost je li osoba pristala na prisilni rad ili služenje, seksualno iskorištavanje, ropstvo ili ropstvu sličan odnos ili nedopušteno presađivanje dijelova svoga tijela.

Protuzakonito prebacivanje osoba preko državne granice

Članak 177.

(1) Tko iz koristoljublja nedozvoljeno prevede preko državne granice jednu ili više osoba,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako je pri počinjenju kaznenog djela iz stavka 1. doveden u opasnost život ili sigurnost osoba koje se prevode preko granice ili je s njima postupano na nečovječan ili ponižavajući način,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno u sastavu grupe ili zločinačke organizacije,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka počinitelj će se kazniti.

Otmica zrakoplova ili broda

Članak 179.

(1) Tko silom ili ozbiljnom prijetnjom uporabe sile preuzme vlast nad zrakoplovom u letu, ili nad brodom, ili plutajućim objektom,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje jednu godinu.

(2) Ako počinitelj prigodom počinjenja kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka s namjerom usmrti jednu ili više osoba,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba, ili je prouzročeno uništenje zrakoplova, broda ili plutajućeg objekta, ili je prouzročena druga imovinska šteta velikih razmjera,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.

Morsko i zračno razbojništvo

Članak 180.

(1) Član posade broda ili zrakoplova ili putnik na brodu ili zrakoplovu koji nije javni brod ili zrakoplov, koji s ciljem da sebi ili drugome pribavi kakvu korist ili da drugome prouzroči kakvu štetu, počini na moru ili mjestu koje ne potpada pod vlast nijedne države nasilje ili kakvu drugu prisilu prema drugome brodu ili zrakoplovu, osobama ili stvarima koje se na njima nalaze,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje jednu godinu.

(2) Ako počinitelj prigodom počinjenja kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka s namjerom usmrti jednu ili više osoba,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba, ili je prouzročeno uništenje broda ili zrakoplova, ili je prouzročena druga imovinska šteta velikih razmjera,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.

Udruživanje radi činjenja kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom

Članak 187.

(1) Tko organizira grupu ljudi ili na drugi način povezuje u zajedničko djelovanje tri ili više osoba radi činjenja kaznenih djela iz članka 156., 158., 159., 160. i 169. do 172., 179. i 181. ovoga Zakona,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(2) Tko postane pripadnikom grupe iz stavka 1. ovoga članka,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Počinitelj kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka koji pravodobnim otkrivanjem grupe spriječi počinjenje kaznenih djela navedenih u stavku 1. ovoga članka,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine, a može se i osloboditi kazne.

(4) Pripadnik grupe koji otkrije grupu prije nego što je počinio neko kazneno djelo navedeno u stavku 1. ovoga članka oslobodit će se kazne.

Pripremanje kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom

Članak 187.a

(1) Tko uklanja prepreke, stvara plan ili se dogovara s drugima ili poduzme drugu radnju kojom se stvaraju uvjeti za izravno počinjenje kaznenih djela iz članka 156. do 160., članka 169. do 172., 179. i 181. ovoga Zakona,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko nabavlja ili prikuplja financijska sredstva svjestan da će se ona u potpunosti ili djelomično koristiti za počinjenje kaznenih djela iz stavka 1. ovoga članka.

Silovanje

Članak 188.

(1) Tko drugu osobu uporabom sile ili prijetnje da će izravno napasti na njezin život ili tijelo ili na život ili tijelo njoj bliske osobe prisili na spolni odnošaj ili s njim izjednačenu spolnu radnju,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Tko počini kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka na osobito okrutan ili osobito ponižavajući način, ili ako je istom prigodom prema istoj žrtvi počinjeno više spolnih odnošaja ili s njim izjednačenih spolnih radnji od više počinitelja,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena smrt silovane osobe, ili je teško tjelesno ozlijeđena, ili joj je zdravlje teško narušeno, ili je silovana ženska osoba ostala trudna,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje tri godine.

(4) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno prema maloljetnoj osobi, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje tri godine.

(5) Ako je kazneno djelo iz stavka 2. i 3. ovoga članka počinjeno prema maloljetnoj osobi,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.

(6) Ako su kaznenim djelom iz stavka 2. ovoga članka prouzročene posljedice iz stavka 3. ovoga članka,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.

Spolni odnošaj s nemoćnom osobom

Članak 189.

(1) Tko izvrši spolni odnošaj ili s njim izjednačenu spolnu radnju s drugom osobom, iskoristivši njezinu duševnu bolest, duševnu poremećenost, nedovoljnu duševnu razvijenost, neku drugu težu duševnu smetnju, ili kakvo drugo stanje te osobe zbog kojeg ona nije sposobna za otpor,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(2) Tko počini kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka na osobito okrutan ili osobito ponižavajući način, ili ako je istom prigodom prema istoj žrtvi počinjeno više spolnih odnošaja, ili s njim izjednačenih spolnih radnji od više počinitelja,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena smrt osobe s kojom je izvršen spolni odnošaj ili s njim izjednačena spolna radnja, ili je takva osoba teško tjelesno ozlijeđena, ili joj je zdravlje teško narušeno, ili ako je ženska osoba ostala trudna,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.
(4) Ako su kaznenim djelom iz stavka 2. ovoga članka prouzročene posljedice iz stavka 3. ovoga članka,
počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje tri godine.

Prisila na spolni odnošaj

Članak 190.

Tko drugu osobu prisili na spolni odnošaj ili s njim izjednačenu spolnu radnju ozbiljnom prijetnjom nekim teškim zlom,
kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

Spolni odnošaj zlouporabom položaja

Članak 191.

(1) Tko zlouporabom svog položaja navede na spolni odnošaj ili s njim izjednačenu spolnu radnju drugu osobu koja se zbog imovinskog, obiteljskog, društvenog, zdravstvenog ili drugog stanja ili prilika nalazi prema njemu u odnosu zavisnosti,
kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.
(2) Nastavnik, odgojitelj, roditelj, posvojitelj, skrbnik, očuh, maćeha ili druga osoba koja iskorištavajući svoj položaj ili odnos prema maloljetnoj osobi koja joj je povjerena radi učenja, odgoja, čuvanja ili njege izvrši s njom spolni odnošaj ili s njim izjednačenu spolnu radnju,
kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Spolni odnošaj s djetetom

Članak 192.

(1) Tko izvrši spolni odnošaj ili s njim izjednačenu spolnu radnju s djetetom,
kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.
(2) Tko izvrši nasilni spolni odnošaj ili s njim izjednačenu spolnu radnju s djetetom (članak 188. stavak 1.) ili s nemoćnim djetetom (članak 189. stavak 1.),
kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.
(3) Tko izvrši spolni odnošaj ili s njim izjednačenu spolnu radnju zlouporabom položaja s djetetom (članak 191. stavak 2.),
kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.
(4) Tko počini kazneno djelo iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka na osobito okrutan ili osobito ponižavajući način, ili ako je istom prigodom prema istoj žrtvi počinjeno više spolnih odnošaja ili s njim izjednačenih spolnih radnji od više počinitelja,
kaznit će se kaznom zatvora najmanje pet godina.
(5) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka prouzročena smrt djeteta, ili je dijete teško tjelesno ozlijeđeno, ili mu je zdravlje teško narušeno, ili je žensko dijete ostalo trudno,
počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Zadovoljenje pohote pred djetetom ili maloljetnom osobom

Članak 194.

Tko pred djetetom ili maloljetnom osobom vrši radnje namijenjene zadovoljavanju vlastite ili tuđe pohote, ili tko navede dijete da pred njim ili drugom osobom vrši takve radnje, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Podvođenje

Članak 195.

- (1) Tko podvede dijete ili maloljetnu osobu, kaznit će se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.
- (2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko radi zarade organizira ili omogućiti drugoj osobi pružanje seksualnih usluga.
- (3) Tko drugu osobu radi zarade silom ili prijetnjom uporabe sile ili obmanom prisili ili navede na pružanje seksualnih usluga, kaznit će se kaznom zatvora od 6 mjeseci do pet godina.
- (4) Ako je kazneno djelo iz stavka 2. i 3. ovoga članka počinjeno s maloljetnom osobom, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.
- (5) Tko djetetu organizira ili omogućiti pružanje seksualnih usluga, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.
- (6) Ako je kazneno djelo iz stavka 2. ili 3. ovoga članka počinjeno s djetetom, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.
- (7) Bez utjecaja je za počinjenje kaznenog djela iz ovoga članka je li se osoba koja se podvodi već ranije bavila prostitucijom ili ne.

Iskorištavanje djece ili maloljetnih osoba za pornografiju

Članak 196.

- (1) Tko dijete ili maloljetnu osobu snimi za izradbu fotografija, audiovizualnog materijala ili drugih predmeta pornografskog sadržaja, ili posjeduje ili uvozi ili prodaje, ili raspačava, ili prikazuje takav materijal, ili te osobe navede na sudjelovanje u pornografskoj predstavi, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.
- (2) Predmeti koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka oduzet će se, a predmeti koji su nastali počinjenjem kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka oduzet će se i uništiti.

Upoznavanje djece s pornografijom

Članak 197.

- (1) Tko djetetu proda, pokloni, prikaže, javnim izlaganjem ili na drugi način učini pristupačnim spise, slike, audiovizualne ili druge predmete pornografskog sadržaja ili mu prikaže pornografsku predstavu, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Predmeti koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka oduzet će se, a predmeti koji su nastali počinjenjem kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka oduzet će se i uništiti.

Dječja pornografija na računalnom sustavu ili mreži

Članak 197.a

(1) Tko pomoću računalnog sustava ili mreže proizvodi, nudi, distribuira, pribavlja za sebe ili drugoga, ili tko u računalnom sustavu ili na medijima za pohranu računalnih podataka posjeduje pornografske sadržaje koji prikazuju djecu ili maloljetnike u seksualnom eksplicitnom ponašanju ili koji su fokusirani na njihove spolne organe,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Tko djetetu, posredstvom računalnog sustava, mreže ili medija za pohranu računalnih podataka učini pristupačnim slike, audiovizuelne sadržaje ili druge predmete pornografskog sadržaja,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(3) Posebne naprave, sredstva, računalni programi ili podaci korišteni ili prilagođeni za počinjenje kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka oduzet će se.

Iznošenje osobnih ili obiteljskih prilika

Članak 201.

(1) Tko iznese ili pronese nešto iz osobnog ili obiteljskog života drugoga što može škoditi njegovoj časti ili ugledu,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko iznese ili pronese nešto iz osobnog ili obiteljskog života drugoga što može škoditi njegovoj časti ili ugledu putem tiska, radija, televizije, pred više osoba, na javnom skupu ili na drugi način zbog čega je iznošenje osobnih ili obiteljskih prilika postalo pristupačno većem broju osoba,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do jedne godine.

Kršenje obiteljskih obveza

Članak 208.

(1) Tko kršenjem svojih zakonskih obiteljskih obveza ostavi u teškom položaju člana obitelji koji ne može o sebi skrbiti,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena smrt člana obitelji koji je ostavljen u teškom položaju, ili je teško tjelesno ozlijeđen, ili mu je zdravlje teško narušeno,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do pet godina.

Povreda dužnosti uzdržavanja

Članak 209.

(1) Tko izbjegavanjem zaposlenja, mijenjanjem radnog mjesta, mjesta boravka ili prebivališta, otuđivanjem imovine ili na drugi način izbjegava davanje uzdržavanja za osobu koju je na temelju ovršne odluke ili sudske nagodbe dužan uzdržavati ili tko odbija izvršenje takve obveze,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Ako se obveza iz stavka 1. ovoga članka odnosi na uzdržavanje djeteta ili maloljetne osobe,

počinitelj će se kazniti novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(3) Primjenjujući uvjetnu osudu sud može počinitelju postaviti uvjet da isplati dospjele obveze i da ubuduće uredno ispunjava dužnosti uzdržavanja.

Napuštanje djeteta

Članak 212.

Tko napusti svoje nemoćno dijete s ciljem da ga se trajno riješi, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine.

Zapuštanje i zlostavljanje djeteta ili maloljetne osobe

Članak 213.

(1) Roditelj, posvojitelj, skrbnik ili druga osoba koja grubo zanemaruje svoje dužnosti zbrinjavanja ili odgoja djeteta ili maloljetne osobe,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se roditelj, posvojitelj, skrbnik ili druga osoba koja zlostavi dijete ili maloljetnu osobu, prisili je na rad koji ne odgovara njezinoj životnoj dobi, ili na pretjerani rad, ili na prosjačenje, ili je iz koristoljublja navodi na ponašanje koje je štetno za njezin razvitak.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. i 2. ovoga članka prouzročena teška tjelesna ozljeda djeteta ili maloljetne osobe, ili mu je teško narušeno zdravlje, ili se dijete ili maloljetna osoba odala prosjačenju, prostituciji ili drugim oblicima asocijalnog ponašanja ili delinkvenciji,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

Sprječavanje i neizvršenje mjera za zaštitu djeteta i maloljetne osobe

Članak 215.

(1) Tko spriječi izvršenje odgojnih ili drugih mjera određenih od suda, centra za socijalnu skrb ili državnih tijela za zaštitu djeteta ili maloljetne osobe,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Odgovorni djelatnik na radu u ustanovi ili državnom tijelu koji s namjerom ili iz nehaja ne provodi odluke suda, centra za socijalnu skrb ili državnih tijela ili pravodobno ne ispunjava svoje zakonske obveze za zaštitu djeteta ili maloljetne osobe pa zbog toga bude ugroženo zdravlje ili razvitak djeteta ili maloljetne osobe,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Nasilničko ponašanje u obitelji

Članak 215.a

Član obitelji koji nasiljem, zlostavljanjem ili osobito drskim ponašanjem dovede drugog člana obitelji u ponižavajući položaj :

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Krađa

Članak 216.

(1) Tko tuđu pokretnu stvar oduzme drugome s ciljem da je protupravno prisvoji, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako je vrijednost ukradene stvari mala i počinitelj je postupao s ciljem prisvajanja stvari takve vrijednosti,

kaznit će se novčanom kaznom do stopedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(3) Kazneni postupak za kazneno djelo iz stavka 2. ovoga članka pokreće se privatnom tužbom, a ako je stvar državno vlasništvo, kazneni postupak se pokreće povodom prijedloga.

(4) Ako je počinitelj ukradenu stvar vratio oštećeniku prije nego je saznao da je otkriven, sud ga može osloboditi od kazne.

(5) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka počinitelj će se kazniti

Utaja

Članak 220.

(1) Tko protupravno prisvoji tuđu pokretnu stvar koja mu je povjerena, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Ako je vrijednost utajene stvari mala i počinitelj je išao za tim da prisvoji stvar takve vrijednosti,

kaznit će se novčanom kaznom do sto dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do tri mjeseca.

(3) Ako kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini skrbnik, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(4) Ako je utajena stvar od posebnog kulturnog, povijesnog, znanstvenog ili tehničkog značenja ili ako je utajena stvar velike vrijednosti, a počinitelj je postupao s ciljem prisvajanja takve stvari,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(5) Tko tuđu pokretnu stvar koju je našao ili do koje je slučajno došao protupravno prisvoji,

kaznit će se novčanom kaznom do stopedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(6) Za kaznena djela iz stavka 1., 2. i 5. ovoga članka kazneni postupak se pokreće privatnom tužbom, a ako je stvar državno vlasništvo, kazneni postupak se pokreće povodom prijedloga.

Oduzimanje tuđe pokretne stvari

Članak 221.

(1) Tko drugome protupravno oduzme tuđu pokretnu stvar da bi je držao u svom posjedu bez cilja njenog prisvajanja,

kaznit će se novčanom kaznom do stopedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Ako se kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka odnosi na motorno vozilo, pokušaj će se kazniti.

(3) Kazneni postupak za kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka pokreće se povodom prijedloga.

(4) Ako se kazneno djelo iz stavka 1. odnosi na motorno vozilo, kazneni postupak pokreće se po službenoj dužnosti.

Uništenje i oštećenje tuđe stvari

Članak 222.

(1) Tko ošteti, izobličiti, uništi ili učini neuporabljivom tuđu stvar, kaznit će se novčanom kaznom do stopepedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Tko ošteti, izobličiti, uništi ili učini neuporabljivom tuđu stvar koja služi za vjerske svrhe, kulturno dobro, posebno zaštićeni objekt prirode, umjetnički predmet, stvar od znanstvenog ili tehničkog značenja, koja se nalazi u javnoj zbirci, zaštićenoj privatnoj zbirci ili je izložena za javnost, ili stvar koja služi za javne potrebe ili koja uljepšava trgove, ulice ili parkove,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(3) Kazneni postupak za kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka pokreće se povodom prijedloga, osim u slučaju kada je kazneno djelo iz stavka 1. i 2. ovoga članka počinjeno prema zaštićenom kulturnom ili prirodnom dobru i u slučaju kada je oštećena stvar velike vrijednosti.

Prijevvara

Članak 224.

(1) Tko s ciljem da sebi ili drugome pribavi protupravnu imovinsku korist dovede nekoga lažnim prikazivanjem ili prikrivanjem činjenica u zabludu ili ga održava u zabludi i time ga navede da na štetu svoje ili tuđe imovine nešto učini ili ne učini,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko ostvari sustav s reklamnom, akviziterskom ili drugom djelatnošću radi pridobivanja sudionika, ili profesionalno širi sustav pri kojem se od uloženi sredstava očekuje dobitak i pri kojem se sudionicima obećava imovinska korist pod uvjetom da oni ili druge osobe pod jednakim uvjetima pridobiju druge sudionike, pri čemu je dobit imovinske koristi povezana ili potpuno ili djelomično od poštivanja igre drugih sudionika.

(3) Tko stvori sustav ili već stvoreni sustav uporabi za ostvarenje protupravne imovinske koristi koja po visini nije unaprijed određena, ako u odnosu na pojedine počinitelje nije ostvareno kazneno djelo prijevare,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine.

(4) Ako je počinjenjem kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka pribavljena znatna imovinska korist ili je prouzročena znatna šteta, a počinitelj je postupao s ciljem pribavljanja takve imovinske koristi ili prouzročenja takve štete,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(5) Ako je počinjenjem kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka pribavljena mala imovinska korist ili je prouzročena mala imovinska šteta, a počinitelj je postupao s ciljem pribavljanja takve imovinske koristi ili prouzročenja takve štete,

počinitelj će se kazniti novčanom kaznom do stopepedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(6) Tko kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini samo s ciljem da drugoga ošteti,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(7) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka počinitelj će se kazniti.

(8) Kazneni postupak za kazneno djelo iz stavka 5. i 6. ovoga članka pokreće se privatnom tužbom.

Zloupotaba čeka i kreditne kartice

Članak 226.

(1) Tko zloupotabom čeka, kreditne ili bankomat kartice na čiju uporabu ima pravo, banku ili drugu pravnu osobu obveže na isplatu iznosa za koji zna da nema pokrića, a koji je ugovorom o uporabi čekova ili kartice izričito zabranjen,

kaznit će se novčanom kaznom do stopedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Kazneni postupak za kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka pokreće se povodom prijedloga.

Nedozvoljena uporaba autorskog djela ili izvedbe umjetnika izvođača

Članak 230.

(1) Tko bez odobrenja autora ili drugog nositelja autorskog prava, odnosno osobe koja je ovlaštena dati odobrenje, kada je odobrenje prema odredbama zakona potrebno, ili protivno njihovoj zabrani, utvrdi na materijalnu podlogu, reproducira, umnoži, stavi u promet, iznajmi, uveze, prenese preko granične crte, prikaže, izvede, odašilje, prenese, učini dostupnim javnosti, prevede, prilagodi, obradi, preradi ili na drugi način uporabi autorsko djelo,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko bez odobrenja umjetnika izvođača, odnosno osobe koja je ovlaštena dati odobrenje, kada je odobrenje prema odredbama zakona potrebno ili protivno njihovoj zabrani, snimi, reproducira, umnoži, stavi u promet, iznajmi, uveze, prenese preko granične crte, prikaže, izvede, odašilje, prenese, učini dostupnim javnosti ili na drugi način uporabi izvedbu umjetnika izvođača.

(3) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko u namjeri da omogući neovlaštenu uporabu autorskog djela ili izvedbe umjetnika izvođača proizvede, uveze, prenese preko granične crte, stavi u promet, iznajmi, omogući drugome uporabu ili korištenje bilo koje vrste opreme ili sredstava kojoj je osnovna ili pretežna namjena omogućiti neovlašteno otklanjanje ili osujećivanje kojeg tehničkog sredstva ili računalnog programa namijenjenog zaštiti prava autora ili umjetnika izvođača od neovlaštene uporabe.

(4) Osoba kod koje se zateknu predmeti koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje ili su nastali počinjenjem kaznenog djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka, a ona je to znala, mogla ili bila dužna znati,

kaznit će se novčanom kaznom do sto dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(5) Ako je počinjenjem kaznenog djela iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka pribavljena znatna imovinska korist ili je prouzročena znatna šteta, a počinitelj je postupao s ciljem pribavljanja takve imovinske koristi ili prouzročenja takve štete, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(6) Predmeti koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje kaznenog djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka oduzet će se, a predmeti koji su nastali počinjenjem kaznenog djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka oduzet će se i uništiti.

Lihvarski ugovor

Članak 233.

(1) Tko iskorišćujući nuždu, teške imovinske prilike, nedovoljno iskustvo, lakomislenost ili smanjenu sposobnost rasuđivanja druge osobe, primi od nje ili s njom ugovori za sebe ili drugoga imovinsku korist koja je u očitom nerazmjeru s onim što je on dao, učinio ili se obvezao dati ili učiniti,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko se bavi davanjem zajmova uz ugovaranje nerazmjerne imovinske koristi.

Iznuda

Članak 234.

(1) Tko s ciljem da sebi ili drugome pribavi protupravnu imovinsku korist, silom ili ozbiljnom prijetnjom prisili drugoga da što učini ili ne učini na štetu svoje ili tuđe imovine, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je pri počinjenju kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka uporabljeno kakvo oružje ili opasno oruđe, ili je djelom pribavljena znatna imovinska korist, ili je djelo počinjeno u sastavu grupe ili zločinačke organizacije, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Ucjena

Članak 235.

(1) Tko s ciljem da sebi ili drugome pribavi protupravnu imovinsku korist, zaprijeti drugome da će protiv njega ili njemu bliskih osoba otkriti nešto što bi moglo škoditi njihovoj časti ili ugledu, i time ga prisili da što učini ili ne učini na štetu svoje ili tuđe imovine, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka pribavljena znatna imovinska korist, ili je djelo počinjeno u sastavu grupe ili zločinačke organizacije, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Prenošenje zarazne bolesti

Članak 238.

(1) Tko ne postupi po propisima ili naredbama kojima nadležno državno tijelo naređuje preglede, dezinfekciju, odvajanje bolesnika ili drugu mjeru za suzbijanje ili sprječavanje zarazne bolesti, pa zbog toga dođe do opasnosti od širenja zarazne bolesti, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko ne postupi po propisima ili naredbama kojima nadležno državno tijelo određuje mjere za suzbijanje ili sprječavanje zaraznih bolesti životinja od kojih mogu oboljeti i ljudi, pa zbog toga dođe do opasnosti od prenošenja zarazne bolesti na ljude.

(3) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. i 2. ovoga članka počinjeno iz nehaja, počinitelj će se kazniti novčanom kaznom do stopedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

Nesavjesno liječenje

Članak 240.

(1) Doktor medicine ili doktor stomatologije koji obavljajući svoju djelatnost ne primijeni mjere za zaštitu bolesnika prema pravilima medicinske struke, ili primijeni očito nepodobno sredstvo ili način liječenja, ili uopće nesavjesno postupi, pa zbog toga prouzroči pogoršanje bolesti ili narušenje zdravlja neke osobe,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do dvije godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se zdravstveni djelatnik koji obavljajući svoju djelatnost ne primijeni mjere za zaštitu bolesnika ili ne postupa prema pravilima svoje struke, ili obavlja zdravstvenu djelatnost u prostoru za koji nema propisano odobrenje za rad, ili uopće nesavjesno postupa, pa zbog toga prouzroči pogoršanje bolesti ili narušenje zdravlja neke osobe.

(3) Doktor medicine, doktor stomatologije ili zdravstveni djelatnik koji kazneno djelo iz stavka 1. ili 2. ovoga članka počini iz nehaja, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Samovoljno liječenje

Članak 241.

(1) Tko drugoga bez njegova pristanka liječi, kaznit će se novčanom kaznom do stopedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Doktor medicine ili doktor stomatologije koji poduzme kirurški ili drugi medicinski zahvat na tijelu drugoga bez njegova izričitog i valjanog pisanog pristanka, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(3) Nema kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka kad je zakonom propisano prisilno liječenje ili je liječenje, kirurški ili drugi medicinski zahvat poduzet prema osobi koja nije pri svijesti ili je nesposobna za rasuđivanje, a nije dostupan član uže obitelji ili zakonski zastupnik, a odgodom liječenja ili zahvata bio bi ugrožen njezin život ili bi došlo do znatnog pogoršanja njenog zdravlja.

Nedozvoljeno presađivanje dijelova ljudskog tijela

Članak 242.

(1) Tko medicinski neopravdano uzme radi presađivanja dio ljudskog tijela s pristankom živog davatelja ili tko medicinski neopravdano presadi dio ljudskog tijela s pristankom primatelja,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko medicinski opravdano uzme radi presađivanja dio ljudskog tijela bez pristanka živog davatelja, ili tko medicinski opravdano presadi dio ljudskog tijela bez pristanka primatelja.

(3) Tko medicinski neopravdano uzme radi presađivanja dio ljudskog tijela bez pristanka živog davatelja ili tko medicinski neopravdano presadi dio ljudskog tijela bez pristanka primatelja,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Tko radi presađivanja uzme dio tijela umrle osobe prije nego što je smrt na propisani način utvrđena,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(5) Tko radi presađivanja uzme dio tijela umrle osobe iako zna da se ta osoba za života tome izričito pisano protivila, ili tko uzme radi presađivanja dio tijela umrle maloljetne ili duševno bolesne osobe bez izričitog pisanog pristanka njenog zakonskog zastupnika,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(6) Tko za nagradu ili radi zarade dade dio svojega tijela ili dio tijela druge žive ili umrle osobe radi presađivanja ili u tome posreduje,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do dvije godine.

(7) Ako doktor medicine počini kazneno djelo iz stavka 1., 2. i 4. ovoga članka, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina, a ako počini kazneno djelo iz stavka 3. ovoga članka,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

Nepružanje medicinske pomoći

Članak 243.

Doktor medicine, doktor stomatologije ili drugi zdravstveni djelatnik koji ne pruži neodgodivu medicinsku pomoć bolesniku ili osobi kojoj je takva pomoć potrebna zbog izravne opasnosti za njezin život,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do dvije godine.

Nadriliječništvo

Članak 244.

(1) Tko, nemajući propisanu stručnu spremu, drugoga liječi ili mu pruži medicinsku pomoć,

kaznit će se novčanom kaznom do stopedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini uz nagradu ili radi zarade, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Pripravljanje i proizvodnja štetnih sredstava za liječenje

Članak 245.

(1) Tko kao lijek pripravi ili proizvede radi prodaje ili radi drugog načina stavljanja u promet pripravke ili proizvode koji su štetni za zdravlje ljudi,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1. počini iz nehaja,

kaznit će se novčanom kaznom do stopedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(3) Proizvodi i sredstva za proizvodnju oduzet će se.

Nesavjesno postupanje pri pripravljanju i izdavanju lijekova

Članak 246.

(1) Ljekarnik ili druga osoba ovlaštena za pripravljanje ili izdavanje lijekova za uporabu u medicini, koja pripravi lijek protivno pravilima svoje struke ili izda pogrešan lijek, pa zbog toga dođe do opasnosti za zdravlje neke osobe,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno iz nehaja,

počinitelj će se kazniti novčanom kaznom do stopedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

Proizvodnja i stavljanje u promet škodljivih živežnih namirnica

Članak 247.

(1) Tko proizvodi, prodaje ili na drugi način stavi u promet živežne namirnice, jelo, piće ili druge proizvode škodljive za ljudsko zdravlje, ne obznanivši ili zatajivši njihovu škodljivost,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini iz nehaja,

kaznit će se novčanom kaznom do stopedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

Nesavjesni pregled mesa za prehranu

Članak 248.

(1) Veterinar ili druga osoba ovlaštena za pregled stoke za klanje ili mesa namijenjenog za prehranu ljudi koji protivno pravilima svoje struke ili propisima, pregleda stoku ili meso, ili uopće ne obavi pregled koji je dužan obaviti i time omogući stavljanje u promet mesa koje je škodljivo za zdravlje ljudi,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini iz nehaja,

kaznit će se novčanom kaznom do stopedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

Teška kaznena djela protiv zdravlja ljudi

Članak 249.

(1) Ako je kaznenim djelom iz članka 238. stavka 1. i 2., članka 240. stavka 1. i 2., članka 241. stavka 1. i 2., članka 242. stavka 1. i 3., članka 243., članka 244. stavka 1. i 2., članka 245. stavka 1., članka 246. stavka 1., članka 247. stavka 1. i članka 248. stavka 1. ovoga Zakona prouzročena teška tjelesna ozljeda neke osobe ili joj je zdravlje teško narušeno ili postojeća bolest znatno pogoršana,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(2) Ako je kaznenim djelima navedenim u stavku 1. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do deset godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz članka 238. stavka 3., članka 240. stavka 3., članka 245. stavka 2., članka 246. stavka 2., članka 247. stavka 2. i članka 248. stavka 2. ovoga Zakona prouzročena teška tjelesna ozljeda neke osobe, ili joj je zdravlje teško narušeno, ili postojeća bolest znatno pogoršana,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako je kaznenim djelima navedenim u stavku 3. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Onečišćenje okoliša

Članak 250.

(1) Tko protivno propisima onečisti zrak, tlo, tekuću, stajaću ili podzemnu vodu, vodotok ili more, morsko dno ili morsko podzemlje ili na drugi način ugrozi kakvoću zraka, tla, vode, vodotoka ili mora, morskog dna ili morskog podzemlja, ili prirodnog genetskog sklada biološke raznolikosti na širem području i u mjeri koja može pogoršati uvjete života ljudi ili životinja ili ugroziti opstanak šuma, bilja ili drugog raslinja,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko onečisti zrak, tlo, tekuću, stajaću ili podzemnu vodu, vodotok ili more, morsko dno ili morsko podzemlje ili na drugi način ugrozi kakvoću zraka, tla, vode, vodotoka ili mora, morskog dna ili morskog podzemlja, ili prirodnog genetskog sklada biološke raznolikosti, i time izazove opasnost za život ili

zdravlje ljudi ili životinja ili prouzroči uništenje ili znatno oštećenje šuma, bilja ili drugog raslinja u širem području.

(3) Tko kazneno djelo iz stavka 1. i 2. ovoga članka počini iz nehaja, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Ugrožavanje okoliša napravama

Članak 254.

(1) Tko protivno propisima stavi u djelovanje ili rukuje napravama, ili odstupi od proizvodnih postupaka kojima se oslobađaju štetne tvari koje mogu ugroziti kakvoću zraka, tla, vode, vodotoka ili mora na širem području te morskih ekosustava i u mjeri koja može pogoršati uvjete života ljudi ili životinja ili ugroziti opstanak šuma, bilja ili drugog raslinja,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini iz nehaja, kaznit će se novčanom kaznom do stopedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

Prenošenje zaraznih bolesti životinja i bilja

Članak 255.

(1) Tko ne postupi po propisima ili naredbama kojima nadležno državno tijelo određuje mjere za suzbijanje ili sprječavanje zarazne bolesti kod životinja ili biljaka i time izazove opasnost od širenja te bolesti ili njezinih uzročnika ili biljnih štetnika,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini iz nehaja, kaznit će se novčanom kaznom do stopedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

Nesavjesno pružanje veterinarske pomoći

Članak 257.

(1) Veterinar ili veterinarski djelatnik koji se pri pružanju pomoći, pregledu, cijepljenju ili liječenju životinje ne pridržava pravila veterinarske struke pa zbog toga nastupi oboljenje, pogoršanje bolesti ili uginuće životinje,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Veterinar ili veterinarski djelatnik koji kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini iz nehaja,

kaznit će se novčanom kaznom do stopedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

Protuzakoniti lov

Članak 258.

(1) Tko lovi divljač za vrijeme lovostaja ili na području na kojem je lov zabranjen ili tko lovi zaštićenu životinjsku vrstu, ili tko lovi bez posebne dozvole određenu vrstu divljači za čiji lov je potrebna takva dozvola, ili tko lovi na način ili sredstvima koji su propisom zabranjeni ili kojima se divljač masovno uništava, ili tko bez odobrenja nadležnog državnog tijela premješta divljač iz njenog obitavališta na drugo mjesto,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko lovi u tuđem lovištu, a ne radi se o kaznenom djelu protiv imovine,

kaznit će se novčanom kaznom do stopedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

Protuzakoniti ribolov

Članak 259.

(1) Tko lovi ribu ili druge slatkovodne ili morske životinje ili organizme u vrijeme kad je to zabranjeno ili na području u kojem je lov zabranjen, ili tko lovi zaštićene vrste riba ili drugih vodenih ili morskih životinja ili organizama čiji je lov zabranjen, ili tko lovi bez posebne dozvole određenu ribu ili druge slatkovodne ili morske životinje ili organizme za čiji lov je potrebna takva dozvola ili tko lovi ribe ili druge slatkovodne ili morske životinje ili organizme eksplozivom, električnom strujom, otrovom, sredstvima za omamljivanje ili drugim načinom ili sredstvom koji su štetni za njihovo rasplodivanje ili koji su propisima zabranjeni, ili tko bez odobrenja nadležnog državnog tijela premješta ribu ili druge slatkovodne ili morske životinje ili organizme iz njihova obitavališta na drugo mjesto,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko lovi ribu ili druge slatkovodne ili morske životinje ili organizme u tuđem lovištu, a ne radi se o kaznenom djelu protiv tuđe imovine,

kaznit će se novčanom kaznom do stopedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(3) Kazneni postupak za kazneno djelo iz stavka 2. ovoga članka pokreće se privatnom tužbom.

Mučenje životinje

Članak 260.

(1) Tko životinju teško zlostavlja ili izlaže nepotrebnim mukama ili joj nanosi nepotrebne boli ili je radi svog izživljavanja izlaže patnjama,

kaznit će se novčanom kaznom do stopedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini radi dobivanja oklade ili drugog pribavljanja imovinske koristi,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(3) Tko iz nehaja uskratim hrane ili vode ili na drugi način izloži životinju za vrijeme njezinog prijevoza tegobnom stanju kroz dulje vrijeme,

kaznit će se novčanom kaznom do sto dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do tri mjeseca.

Nesudjelovanje u otklanjanju opće opasnosti

Članak 270.

Tko protivno naredbi nadležnog državnog tijela bez opravdanog razloga odbije sudjelovati u otklanjanju opće opasnosti za život ljudi ili imovinu većeg opsega,

kaznit će se novčanom kaznom do sto dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do tri mjeseca.

Teška kaznena djela protiv opće sigurnosti

Članak 271.

(1) Ako je kaznenim djelom iz članka 263. stavka 1., 2. i 3., članka 264. stavka 1., članka 265. stavka 1. i 2. i članka 266. stavka 1. ovoga Zakona prouzročena teška tjelesna ozljeda neke osobe ili imovinska šteta velikih razmjera,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz članka 263. stavka 1., 2. i 3., članka 264. stavka 1., članka 265. stavka 1. i 2. i članka 266. stavka 1. ovoga Zakona prouzročena smrt jedne ili više osoba,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do dvanaest godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz članka 263. stavka 4., članka 264. stavka 2., članka 265. stavka 3., članka 266. stavka 2. ovoga Zakona prouzročena teška tjelesna ozljeda neke osobe ili imovinska šteta velikih razmjera,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako je kaznenim djelom iz članka 263. stavka 4., članka 264. stavka 2., članka 265. stavka 3. i članka 266. stavka 2. ovoga Zakona prouzročena smrt jedne ili više osoba, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Izazivanje prometne nesreće

Članak 272.

(1) Tko kršenjem propisa o sigurnosti prometa tako ugrozi promet da izazove nesreću u kojoj je neka druga osoba teško tjelesno ozlijeđena, ili je drugome prouzročena imovinska šteta velikih razmjera,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno iz nehaja, počinitelj će se kazniti novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 2. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Nepružanje pomoći osobi koja je teško tjelesno ozlijeđena u prometnoj nesreći

Članak 273.

(1) Vozač motornog vozila ili drugog prijevoznog sredstva koji ostavi bez pomoći osobu koja je teško tjelesno ozlijeđena tim motornim vozilom ili prijevoznim sredstvom, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba,

počinitelj će se kazniti novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Pogodovanje vjerovnika

Članak 281.

(1) Tko znajući da je postao nesposoban za plaćanje, isplatom duga ili na drugi način stavi kojeg vjerovnika u povoljniji položaj glede naplate njegove tražbine i time ošteti najmanje jednog od svojih vjerovnika,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Kazneni postupak za kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka pokreće se povodom prijedloga.

Utaja poreza i drugih davanja

Članak 286.

Tko s ciljem da on ili tko drugi izbjegne potpuno ili djelomično plaćanje poreza, doprinosa mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, drugih propisanih doprinosa ili davanja, daje lažne podatke o zakonito stečenim dohocima, o predmetima ili o drugim činjenicama koje su od utjecaja na utvrđivanje iznosa ovakvih obveza, ili tko s istim ciljem u slučaju obvezne prijave ne prijavi zakonito stečeni prihod, odnosno predmet, ili druge činjenice koje su od utjecaja na utvrđivanje ovakvih obveza, koje je po zakonu dužan prijaviti, a iznos obveze čije se plaćanje izbjegava prelazi deset tisuća kuna,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Nesavjesno gospodarsko poslovanje

Članak 291.

(1) Odgovorna osoba u pravnoj osobi, koja kršenjem zakona ili drugog propisa o poslovanju očito nesavjesno posluje i time prouzroči znatnu imovinsku štetu toj pravnoj osobi,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena imovinska šteta velikih razmjera ili je prouzročen stečaj pravne osobe,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Primanje mita u gospodarskom poslovanju

Članak 294.a

(1) Odgovorna osoba u pravnoj osobi koja se bavi gospodarskim poslovanjem koja zahtijeva ili primi dar ili kakvu drugu korist, ili koja primi obećanje dara ili kakve druge koristi da prilikom sklapanja posla ili pružanja usluge pogoduje drugoga tako da prouzroči štetu onome koga zastupa,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Odgovorna osoba u pravnoj osobi koja se bavi gospodarskim poslovanjem koja zahtijeva ili primi dar ili kakvu drugu korist, ili koja primi obećanje dara ili kakve druge koristi kao protuuslugu za sklapanje posla ili pružanje usluge,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(3) Primiti dar ili druga imovinska korist oduzet će se.

Davanje mita u gospodarskom poslovanju

Članak 294.b

(1) Tko odgovornoj osobi u pravnoj osobi koja se bavi gospodarskim poslovanjem dade ili obeća dar ili kakvu drugu korist da prilikom sklapanja posla ili pružanja usluge pogoduje drugoga tako da prouzroči štetu onome koga zastupa, ili tko posreduje pri takvom podmićivanju odgovorne osobe,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Tko odgovornoj osobi u pravnoj osobi koja se bavi gospodarskim poslovanjem dade ili obeća dar ili kakvu drugu korist kao protuuslugu za sklapanje posla ili pružanje usluge, ili tko posreduje pri takvom podmićivanju odgovorne osobe,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(3) Počinitelj kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka koji je dao mito na zahtjev odgovorne osobe i prijavio djelo prije njegova otkrivanja ili prije saznanja da je djelo otkriveno, oslobodit će se kazne.

(4) Dar ili imovinska korist u slučaju iz stavka 3. ovoga članka, vratit će se davatelju.

Izbjegavanje carinskog nadzora

Članak 298.

(1) Tko prenese veću količinu robe ili stvar velike vrijednost i preko carinske crte izbjegavajući mjere carinskog nadzora,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko organizira grupu ili osobe za počinjenje kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka ili mrežu preprodavatelja ili posrednika za prodaju necarinjene robe,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Kaznom iz stavka 2. ovoga članka kaznit će se tko prenese preko carinske crte izbjegavajući mjere carinskog nadzora robu čija su proizvodnja ili promet ograničeni ili zabranjeni.

(4) Tko organizira grupu ili osobe za počinjenje kaznenog djela iz stavka 3. ovoga članka,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(5) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 1. i 3. ovoga članka počinitelj će se kazniti.

(6) Roba koja je predmet kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka oduzet će se.

Neprijavljivanje počinjenog kaznenog djela

Članak 300.

(1) Tko zna da je počinjeno teško kazneno djelo pa to ne prijavi iako zna da bi takvom prijavom bilo omogućeno ili znatno olakšano otkrivanje djela ili počinitelja, a za to djelo je zakonom propisana kazna dugotrajnog zatvora,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se službena ili odgovorna osoba koja ne prijavi počinjenje težeg kaznenog djela za koje je saznala obavljajući svoju dužnost a radi se o kaznenom djelu za koje pokretanje kaznenog postupka nije prepušteno privatnoj tužbi ili povodom prijedloga.

(3) Nema kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka kad njegova zakonska obilježja ostvari osoba koja je u braku ili živi u izvanbračnoj zajednici s osobom koja je počinila neprijavljeno kazneno djelo ili je toj osobi rođak po krvi u ravnoj lozi, brat ili sestra, posvojitelj ili

posvojenik, odvjetnik, branitelj, javni bilježnik, doktor medicine, doktor stomatologije, primalja ili drugi zdravstveni djelatnik, psiholog, djelatnik skrbništva, vjerski ispovjednik ili druge osobe u obavljanju svoga zvanja.

(4) Za kazneno djelo iz stavka 1. i 2. ovoga članka kaznit će se i doktor medicine, doktor stomatologije, primalja ili drugi zdravstveni djelatnik, psiholog, javni bilježnik i djelatnik skrbništva ako je djelo počinjeno prema djetetu ili maloljetnoj osobi.

Pomoć počinitelju nakon počinjenja kaznenog djela

Članak 301.

(1) Tko krije počinitelja težeg kaznenog djela ili mu prikrivanjem sredstava kojima je kazneno djelo počinjeno, tragova kaznenog djela ili predmeta nastalih ili pribavljenih kaznenim djelom ili na drugi način pomaže da ne bude otkriven, a radi se o kaznenom djelu za koje je zakonom propisana kazna zatvora od pet godina ili teža kazna,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko krije osobu koja je osuđena na kaznu zatvora ili na drugi način onemogućuje izvršenje te kazne.

(3) Počinitelju kaznenog djela iz stavka 2. ovoga članka ne može se izreći teža kazna od one na koju je osuđena osoba kojoj je počinitelj pružio pomoć.

(4) Nema kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka ako je njegova zakonska obilježja ostvarila osoba koja je u braku ili živi u izvanbračnoj zajednici s osobom kojoj je pružila pomoć ili mu je ta osoba rođak po krvi u ravnoj lozi, brat ili sestra, posvojitelj ili posvojenik.

Sprječavanje dokazivanja

Članak 304.

(1) Tko s ciljem da navede na davanje lažnog iskaza ili da spriječi ili oteža dokazivanje prema svjedoku ili vještaku u postupku pred sudom, Međunarodnim kaznenim sudom, upravnom postupku, postupku pred javnim bilježnikom ili stegovnom postupku uporabi silu, prijetnju ili kakav drugi oblik prisile ili im obeća, nudi ili dade dar ili kakvu drugu korist,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko s ciljem da spriječi ili znatno oteža dokazivanje u postupku pred sudom, upravnom postupku, postupku pred javnim bilježnikom ili stegovnom postupku sakrije, ošteti ili uništi tuđi predmet ili ispravu koji služe dokazivanju, krivotvori dokaz u postupku pred sudom, ili tko podnese takav dokaz znajući da je riječ o krivotvorini.

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(3) Kaznom iz stavka 2. ovoga članka kaznit će se tko s ciljem da spriječi ili znatno oteža dokazivanje u postupku pred sudom ili u upravnom postupku ukloni, uništi, pomakne ili premjesti kakav granični kamen, zemljomjerski znak, ili uopće kakav znak o vlasništvu ili nekom drugom stvarnom pravu ili uporabi vode, ili tko s istim ciljem takav znak lažno postavi.

Povreda tajnosti postupka

Članak 305.

(1) Tko neovlašteno otkrije ono što je saznao u kaznenom postupku pred sudom, upravnom postupku, postupku pred javnim bilježnikom ili stegovnom postupku, a što se na temelju zakona ili odluke utemeljene na zakonu smatra tajnom,

kaznit će se novačanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko bez dozvole suda objavi tijekom kaznenog postupka prema maloljetnoj osobi ili odluku u tom postupku.

Otkrivanje identiteta zaštićenog svjedoka

Članak 305.a

Tko neovlašteno drugome priopći, preda ili poduzme drugu radnju s ciljem otkrivanja podataka o identitetu osobe uključene u program zaštite na temelju posebnog zakona, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Izigravanje zabrana iz sigurnosnih mjera i pravnih posljedica osude

Članak 308.

(1) Tko omogući nekoj osobi obavljanje određenog zvanja, djelatnosti ili dužnosti ili određenih poslova iako zna da je prema njoj primijenjena sigurnosna mjera ili su nastupile pravne posljedice osude, zbog čega je takvo obavljanje zabranjeno, ili nije dozvoljeno,

kaznit će se novčanom kaznom do stope deset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko omogući upravljanje motornim vozilom osobi iako zna da je prema njoj primijenjena sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom.

Prisila prema pravosudnom dužnosniku

Članak 309.

(1) Tko od suca, državnog odvjetnika, javnog bilježnika, silom, prijetnjom ili drugim oblikom prisile zatraži poduzimanje neke radnje ili donošenje neke odluke u okviru ili izvan njegove ovlasti, ili tko posreduje u takvom djelovanju ili traženju, ako takvim postupanjem nije počinjeno neko drugo kazneno djelo za koje je propisana teža kazna,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko za vrijeme postupka pred sudom, a prije donošenja pravomoćne sudske odluke, u javnim sredstvima priopćavanja, na javnom skupu ili pred skupinom ljudi, iznosi svoje mišljenje o tome kako bi u tom slučaju pravosudni dužnosnik trebao postupati ili kakve odluke donositi,

kaznit će se novčanom kaznom do stope deset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(3) Nema kaznenog djela iz stavka 2. ovoga članka ako njegovo zakonsko obilježje ostvari optuženik ili njegov branitelj, ako su iznijeli svoje mišljenje nakon službenog priopćenja za javnost od strane državnog odvjetnika ili suca glede određenog slučaja.

Krivotvorenje isprave

Članak 311.

(1) Tko izradi lažnu ispravu ili preinači pravu s ciljem da se takva isprava uporabi kao prava, ili tko lažnu ili preinačenu ispravu uporabi kao pravu ili je nabavi radi uporabe, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini glede javne isprave, domovnice, oporuke, mjenice, čeka, platne kartice ili druge isprave kojom se obavlja bezgotovinsko plaćanje javne ili službene knjige koja se mora voditi na temelju zakona, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(3) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka počinitelj će se kazniti.

Krivotvorenje službene isprave

Članak 312.

(1) Službena ili odgovorna osoba koja u službenu ili poslovnu ispravu, knjigu ili spis unese neistinite podatke ili ne unese kakav važan podatak, ili svojim potpisom odnosno službenim pečatom ovjeri takvu ispravu, knjigu ili spis s neistinitim sadržajem, ili koja svojim potpisom odnosno službenim pečatom omogući izradbu isprave, knjige ili spisa s neistinitim sadržajem,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i službena ili odgovorna osoba koja neistinitu službenu ili poslovnu ispravu, knjigu ili spis uporabi u službi ili poslovanju kao da su istiniti, ili koja istinitu ispravu, knjigu ili spis uništi, prikrije, u većoj mjeri ošteti ili na drugi način učini neuporabljivim.

Izradba, nabavljanje, posjedovanje, prodaja ili davanje na uporabu sredstava za krivotvorenje isprava

Članak 314.

(1) Tko izrađuje, nabavlja, posjeduje, prodaje ili daje na uporabu sredstva za krivotvorenje isprava,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Sredstva za krivotvorenje iz stavka 1. ovoga članka oduzet će se.

Ovjerovljavanje neistinitog sadržaja

Članak 315.

(1) Tko dovođenjem u zabludu nadležnog tijela učini da ovo u javnoj ispravi, zapisniku ili knjizi ovjeri štogod neistinito što ima služiti kao dokaz u pravnom prometu, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko takvu ispravu, zapisnik ili knjigu uporabi, iako zna da su neistinite.

Sprječavanje službene osobe u obavljanju službene dužnosti

Članak 317.

(1) Tko silom ili prijetnjom da će izravno uporabiti silu spriječi službenu osobu u obavljanju službene radnje koju je poduzela u okviru svoje ovlasti ili je na isti način prisili na obavljanje službene radnje,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Tko prigodom počinjenja kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka zlostavi, tjelesno ozlijedi službenu osobu ili joj prijeti uporabom oružja, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Tko kazneno djelo iz stavka 1. i 2. ovoga članka počini prema osobi koja ovlašteno pomaže službenoj osobi u obavljanju službene radnje,

kaznit će se kao da je djelo počinio prema službenoj osobi.

(4) Počinitelj kaznenog djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka koji je bio izazvan protuzakonitim, bezobzirnim ili grubim postupanjem službene osobe ili osobe koja joj ovlašteno pomaže,

može se osloboditi kazne.

Napad na službenu osobu

Članak 318.

(1) Tko izvan slučajeva iz članka 317. ovoga Zakona napadne ili ozbiljno prijeti da će izravno napasti službenu osobu ili osobu koja joj ovlašteno pomaže u obavljanju poslova iz nadležnosti unutarnjih poslova, koji se odnose na sprječavanje i otkrivanje kaznenih djela, na hvatanje počinitelja kaznenog djela, čuvanje javnog reda i mira,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini prema službenoj osobi kojoj je povjereno čuvanje osoba kojima je zakonitom odlukom ili na zakonit način oduzeta sloboda.

(3) Tko prigodom počinjenja kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka zlostavi, lako tjelesno ozlijedi službenu osobu ili osobu koja joj ovlašteno pomaže ili takvoj osobi prijeti uporabom oružja,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Počinitelj kaznenog djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka koji je bio izazvan protuzakonitim, bezobzirnim ili grubim postupanjem službene osobe ili osobe koja joj ovlašteno pomaže,

može se osloboditi kazne.

Sudjelovanje u grupi koja sprječava ili napada službenu osobu

Članak 319.

(1) Tko sudjeluje u grupi ljudi koja zajedničkim djelovanjem čini kazneno djelo iz članka 317. i 318. ovoga Zakona za samo sudjelovanje u grupi,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Organizator ili vođa grupe iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

Pozivanje na otpor

Članak 321.

(1) Tko drugoga poziva na otpor prema zakonitim odlukama ili mjerama državnih tijela ili prema službenoj osobi pri obavljanju zakonite službene radnje, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako je zbog počinjenja kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka bilo nemoguće ili znatno otežano provođenje zakonite odluke ili mjere ili službene radnje, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Širenje lažnih i uznemirujućih glasina

Članak 322.

(1) Tko iznosi, pronosi ili širi glasine za koje zna da su lažne s ciljem da njima izazove uznemirenje većeg broja građana, i takvo uznemirenje i nastupi,

kaznit će se novčanom kaznom do stopedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Tko obavijesti policiju ili drugu javnu službu koja osigurava red ili pruža pomoć o navodnom događaju koji iziskuje hitno djelovanje te službe, iako zna da to nije istina,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Oduzimanje ili uništenje službenog pečata ili službenog spisa

Članak 324.

(1) Tko protupravno oduzme, sakrije, uništi, ošteti ili na drugi način učini neuporabljivim službeni pečat, knjigu, spis ili ispravu koja pripada državnom tijelu ili organizaciji koja vrši javne ovlasti ili se kod njih nalazi,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka počinitelj će se kazniti.

Nedozvoljeno obavljanje istraživačkih radova i prisvajanje kulturnog dobra

Članak 326.

(1) Tko bez dozvole nadležnog tijela izvrši na kulturnom dobru konzervatorske, restauratorske, istraživačke radove ili druge radove, ili protivno zabrani ili bez dozvole nadležnog tijela obavlja arheološka iskopavanja ili istraživanja, pa zbog toga kulturno dobro bude uništeno, teško oštećeno ili izgubi svojstvo kulturnog dobra,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno prema kulturnom dobru osobite vrijednosti ili značenja, ili je prouzročena znatna šteta,

počinitelj će se kazniti novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(3) Tko prisvoji ili oduzme prigodom arheoloških ili drugih istraživanja ili inače iskopane ili nađene predmete koji predstavljaju kulturno dobro,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(4) Za djelo iz stavka 2. i 3. ovoga članka kaznit će se i za prekršaj.

Uništavanje ili prikrivanje arhivske građe

Članak 327.

(1) Tko protivno propisima uništi, prikriva ili učini neuporabljivom registriranu i arhivsku građu, ili je iznese u stranu državu bez prethodnog odobrenja nadležnog državnog tijela,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka počinitelj će se kazniti.

Samovlast

Članak 329.

(1) Tko samovlasno pribavlja neko svoje pravo ili pravo za koje smatra da mu pripada,

kaznit će se novčanom kaznom do stopedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno u sastavu grupe ili zločinačke organizacije,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(3) Kazneni postupak za kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka pokreće se privatnom tužbom, a za kazneno djelo iz stavka 2. ovoga članka povodom prijedloga.

Nedozvoljeno posjedovanje oružja i eksplozivnih tvari

Članak 335.

(1) Tko neovlašteno izrađuje, nabavlja, posjeduje, prodaje ili na drugi način sebi ili drugome pribavlja u posjed vatreno oružje, streljivo ili eksplozivne tvari čije nabavljanje, prodaja ili posjedovanje građanima nije dozvoljeno,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko neovlašteno nabavlja, posjeduje, prodaje, izrađuje ili razmjenjuje veće količine vatrenog oružja, streljiva ili eksplozivnih tvari,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(3) Vatreno oružje, streljivo i eksplozivne tvari oduzet će se.

Sudjelovanje u grupi koja počini kazneno djelo

Članak 336.

(1) Tko sudjeluje u grupi ljudi koja zajedničkim djelovanjem usmrti neku osobu, ili neku osobu teško tjelesno ozlijedi, počini paljevinu, oštetiti imovinu u većem opsegu ili počini druga teška nasilja, ili koja pokušava počinuti takva djela,

kaznit će se za samo sudjelovanje kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Organizator ili vođa grupe koja počini kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Zlouporaba položaja i ovlasti

Članak 337.

(1) Službena ili odgovorna osoba koja s ciljem da sebi ili drugome pribavi kakvu neimovinsku korist ili da drugome prouzroči kakvu štetu iskoristi svoj položaj ili ovlast, prekorači granice svoje ovlasti ili ne obavi dužnost,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena znatna šteta ili je došlo do teže povrede prava drugoga,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka pribavljena imovinska korist, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka pribavljena znatna imovinska korist, a počinitelj je postupao s ciljem pribavljanja takve koristi, ili je prouzročena šteta velikih razmjera

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Primanje mita

Članak 347.

(1) Službena ili odgovorna osoba koja zahtijeva ili primi dar ili kakvu drugu korist, ili koja primi obećanje dara ili kakve koristi da u granicama svoje ovlasti obavi službenu ili drugu radnju koju ne bi smjela obaviti, ili da ne obavi službenu ili drugu radnju koju bi morala obaviti,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Službena ili odgovorna osoba koja zahtijeva ili primi dar ili kakvu drugu korist ili koja primi obećanje dara ili kakve koristi, da u granicama svoje ovlasti obavi službenu ili drugu radnju koju bi morala obaviti, ili da ne obavi službenu ili drugu radnju koju ne bi smjela obaviti,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(3) Službena ili odgovorna osoba koja nakon obavljanja odnosno neobavljanja službene ili druge radnje navedene u stavku 1. i 2. ovoga članka, a u svezi s njom, zahtijeva ili primi dar ili kakvu drugu korist,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(4) Priljubljeni dar ili druga imovinska korist oduzet će se.

Davanje mita

Članak 348.

(1) Tko službenoj ili odgovornoj osobi daje ili obeća dar ili kakvu drugu korist da u granicama svoje ovlasti obavi službenu ili drugu radnju koju ne bi smjela obaviti ili da ne obavi službenu ili drugu radnju koju bi morala obaviti, ili tko posreduje pri takvom podmićivanju službene ili odgovorne osobe,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Tko službenoj ili odgovornoj osobi daje ili obeća dar ili kakvu drugu korist da u granicama svojeg ovlaštenja obavi službenu ili drugu radnju koju bi morala obaviti, ili da ne obavi službenu ili drugu radnju koju ne bi smjela obaviti, ili tko posreduje pri takvom podmićivanju službene ili odgovorne osobe,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(3) Počinitelj kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka koji je dao mito na zahtjev službene ili odgovorne osobe i prijavio djelo prije njegova otkrivanja ili prije saznanja da je djelo otkriveno, oslobodit će se kazne.

(4) Dar ili imovinska korist u slučaju iz stavka 3. ovoga članka vratit će se davatelju.

Povreda stražarske, ophodne ili druge slične službe

Članak 360.

(1) Vojna osoba koja postupi protivno propisima o stražarskoj ili ophodnoj službi, unutarnjoj odnosno drugoj sličnoj službi, pa time prouzroči teške štetne posljedice za službu, ili služba bude teško ugrožena,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno kod skladišta oružja, streljiva ili minsko-eksplozivnih sredstava, ili kod drugog objekta važnog značenja,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. i 2. ovoga članka prouzročena teška tjelesna ozljeda neke osobe ili materijalna šteta velikih razmjera, ili su prouzročene druge osobito teške posljedice,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. i 2. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(5) Ako su kaznena djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka počinjena iz nehaja, počinitelj će se kazniti za kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od sto pedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci, a za kazneno djelo iz stavka 2. ovoga članka - novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(6) Ako je kaznenim djelom iz stavka 5. ovoga članka prouzročena posljedica iz stavka 3. i 4. ovoga članka,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.